

Hermányos Mária

4†H98 ΛJD98H98

GYÖK-erek

19H9-19†

Hermányos Mária

4†H98 ΛJD98H98

GYÖK-erek

19H9-19†

Mi van a rovásunkon?

9999999999 4 99M †9

HANGKÉPVERSEK

19ΛH9M99999999

A MAGYAR ÖKOSZOCIÁLIS FÓRUM
EURÓPAI KOMMUNIKÁCIÓS INTÉZET
(MÖF-EKI)

TÁJRODALMI SZOROZATA
2. KÖTET

SOROZATSZERKESZTŐK
DULAI SÁNDOR ÉS GYÖRI-NAGY SÁNDOR

© HERMÁNYOS MÁRIA
*KÖSZÖNET FÉRJEMNEK, CSALÁDOMNAK,
AJÁNLOM ANYANYELV-TÁRSAIMNAK.*

KORREKTOR
GUBEKNÉ LUDAS MÁRIA

KÖTETTERV, GRAFIKA
HERMÁNYOS MÁRIA

FELELŐS KIADÓ
SZÁNTÓ JÁNOS, A-MARIART KFT.
2141 CSÖMÖR, RÁKÓCZI U. 18.

NYOMDA AZ EREDETI KIADÁSNÁL
VISIT NYOMDA KFT.
1047 BUDAPEST, BAROSS UTCA 5/A.

ISSN 2064-8499
ISBN 978-963-87931-6-4

MÁSODIK, ÁTDOLGOZOTT KIADÁS 2019

Előszó

Nem hasonlítom előd- vagy kortársi költők, képzőművészek és nyelvészek munkáihoz *Hermányos Mária* művét. Olyan egyedi műalkotást kap kezébe, aki ezt a könyvet akár a maga épülésére, akár megítélésre kézbe veszi, amilyenel csak nagyon ritkán találkozunk sokat és sokfélét termő civilizációkban.

Egyedisége megdöbbentő erejű. Ezzel együtt rendkívül sokrétű, mint minden igaz műalkotás. Ezért itt csak főbb jegyeiből említek párat. Egyedisége joggal magyarázható az alkotó egyéniség összetettségévé, hiszen *Hermányos Mária* nem csak „főfoglalkozású” képzőművész, aki képes a teremtett világ csodálatos képeinek, színeinek, harmóniájának felfogására és visszaadására mind „saját” vizuális műalkotásaiban, mind Csömör települési közösségének lassan világhírű úrnapi virágszőnyegeiben.

Eddigi „mellékfoglalkozásában” olyan költő is egyben, aki érzékeny lélekkel tudja fogni anyanyelvünk legfinomabb zenei rezgéit, amelyek megragadására a nyelvészet máig nem lelt megfelelő eszközt. Ezért is lett a Magyar Anyanyelv- és Kultúratulajdonosok Közösségének (MAKK) egyik alapító tagja és vezetője a Magyar Ökoszociális Fórumon (MÖF) belül. Ő is vallja, hogy az anyanyelvét alkotva éltető emberhez méltatlan a „normatív” nyelvészeti kézivezérlés, a folytonos „nyelvhe-lyesség” ledurungolás. Anyanyelvünk és anyakultúránk legfőbb szellemi közjavaink. Ezek változatai és tulajdonosai iránt a tudomány részéről csupán a tisztelet és az illő kutatói figyelem fogadható el.

Mária ugyanakkor olyan különleges nőiség megtestesítője, melyet az „egyenjogú” – a férfival mindenben vetekedni akaró, férfiellenes – nők korában talán már érthetetlen „Máriás nőiség”-nek neveznem. Pedig az. A férfihoz rendelt, szakrális küldetését derűsen viselő, élettermő asszony, aki az Isten és embertársai iránti alázatból így ad leckét a feladatmulasztó férfinak is. Magába gyűjti és szétsugározza a Szépet, a Jó szelíd szolgálatában. Derűs nőiségének sok gyönyörű női vers a tanúja ebben a kötetben. Ilyen a „*Mag*” című képvers, amely úgy kritiká, hogy nem vádol, csak felmutat.

Hasonló versek tárháza a kötet, amelynek magtárába egy életen át – idén 60 éves – hordozta, gyűjtögette ezeket a nyelvi-kulturális tudás-magvakat. Élete számos más (magán- és közéleti) alkotásához hasonlóan női türelemmel és alázattal teremve meg őket is, pedig írók, költők figyelmeztették, hogy a művészi alkotás „nem ilyen”. Noha nyelvészek óvták attól, hogy „így” fogja fel a nyelvet.

E „nem nyelvész” nyelvversek, „nem költői” képzőművészek egyedisége, művészi különossége épp abból ered, hogy Mária nem elsősorban saját énjére vagy az érvényesülés konformizmust elváró kapuőreire

hallgatott, hanem a magasabb, az énen túli sugalmakra. A Teremtőre, aki a nyelvben sem alkotott fércművet, és magára a nyelvre, mert abban a nyelvi-kulturális kollektívum időtlen idői munkálnak.

„Nyelv” című verse mindent elmond ezekről a forrásokról. Aki költői-etlenséggel vádolná, az mutasson a saját műveiből olyan erejű jelzős szerkezetet, mint ennek a versnek – amelyet legszívesebben egészben idéznék – a befejező jelzős szerkezete: a „mennyre nyíló bányá”. Az anyanyelv valóban ez. Aki örököséként tényleg a mélyéig alászáll benne, az a mennyet találja: a Teremtőt, a természeti és az emberi végtelent térben és időben.

Ezért jelenik meg a MÖF Európai Kommunikációs Intézet (EKI) táj-irodalmi sorozatában ez a kötet. Irodalom ez a javából, csak nem az anyanyelv-kifacsaró, agrammatikus, múlt és jövő nélküli, divatos fajtából, hanem az anyanyelvnek és anyakultúrának engedelmességből. Abból, amelynek természetes változatossága a Kárpát-medencei nagyhaza kistáji teremtés-szeleteinek végtelen változatossága nélkül nem értelmezhető, s ezért a mégoly művelt, de az alkotáson kívülálló szerkesztő szikéjének se szolgáltatható ki.

Mindezekhez képest csak „mellékterméke” a kötetnek az a nyelvészeti vitairat, vagy inkább vallomás, amelyet a kötet végére illesztett *Hermányos Mária*. Nyelvészként se vitázom vele. Nem azért, mert esetleg mindenben igaza van. Azért, mert végre meg kell tanulni a mindentudó tudományoknak is megszívlelni azokat a megsejtéseket, anyanyelv-tulajdonosi megérzéseket, amelyeknek még a megfontolását, sőt létezési jogosultságát is elutasították és elutasítják máig a biztos tévutakon járók és halálos biztonsággal tévútra vezetők.

Mellékterméknek tűnhetnek a színes oldalak is, amelyeken egy-egy latin betűs versét mélységeket villódzó háttérbe helyezett rovásírással is megjeleníti a szerző. De az előzőhöz hasonlóan ez se mellékes része a kötetnek, hiszen az egészt idézi meg ismét a részben. Pontosan rímel ez a kötet szellemiségével, amely épp anyanyelvünk és anyakultúránk megtartó mélységeire figyelmeztet veszendő emberlétünk apokaliptikus útján. Ám nem vészt kiáltva, nem riasztva, sikoltva, hanem kincseinket mutatva, reményt, szeretetet ébresztve, embert és emberséget bátorítva ebben a feledékeny, tántorgó, kiútkereső világban.

Dr. Győri-Nagy Sándor PhD
nyelvész-, kultúrokológus ny. tszv. egyetemi docens
a Magyar Ökoszociális Fórum elnöke

Kiskunmajsa, 2016/2018

Hermányos Mária „Gyök-erek” című verskötetéhez

Aki ismeri és szereti *Gyurkovics Tibor* fanyar derűjét, *Karinthy Frigyes* pimasz humorát, *Lázár Ervin*, s *horribile dictu* – *Romhányi József* sistergő szójátékait, az szeretni fogja *Hermányos Mária* verseit.

Hermányos veszi az ábécét, és minden betűből remek forrást fakaszt. Vagy szökökutat. Esetleg vulkánt. Úgy törnek föl versei, mint a láva. A szerző játszik a szavakkal és az olvasóval. Lehet, hogy egyeseknek gyerek-illusztrációk ezek az alliteráló vers-áradások. Akinek sikerül mély alapjaihoz eljutni, az felnőttként észreveszi a hol keserű, hol örömteli stílus üzeneteit is. S az üzenetekben a költészetet.

Íme, „KŐ” című verséből pár sor:

„Kő kövön köt./Kötöz kötél követ?/ (...) Kő vetés követés? – Kövezés./ (...) Köll ökölbe ökölkő?/Kötés elkötelezett/ Kötelességed./

Vagy olvassuk el a „KÖZ” című tizenhét sorosa pár mondatát:

„Közösségem megütközött/ Közönséges közeg között./ Közeli közönség közömbös./ Közünk közöshöz közömbös? (...) Közösségi közmédia közvetít/ Közönységesség közelít.” Itt is, másutt is megtaláljuk a játékosságból komolyra váltó látást, a világ-állapot-rögzítést, a lét szemléletének természetét s fájdalmát – a költő szemével láttatott groteszk képeket is.

Kicsoda a szerző?

Hermányos Mária, festő, tervezőgrafikus, közösségsszervező, újságíró. Jelenleg Csömörön a Sinka István népfőiskola vezetője, a község választott képviselő-testületének tagja. Néprajzi és nyelvészeti kutatások résztvevője. Rendkívül kedveli nyelvünk gyök-rendszerét, a gyerekverseket, s a rovásírást. Nem elfogult sem tudományos nézetek, sem stílusok területén. Ha valaki csak az alliteráló betűjátékokra figyel, annak ajánljuk kötetvégi verseinek tűnődését.

Tartalmilag a könyv mind gyermekek számára, mind pedagógusok, közösség- és táborszervezők s persze verskedvelő értelmiségiek számára lehet élmény. Zenészek fedezték fel a hangképek és a megszólaltatható hang-játékok enciklopédiájaként. A nyelvészeti és néprajzi „desszert” pedig nem csupán a Czuczor-Fogarasi gyöknyelv kedvelőit érdekelheti, hanem a magyar nyelvet tanuló és tanító személyeket is.

Dr. Deme Tamás PhD,
egyetemi docens, művelődéskutató,
a Magyar Írószövetség tagja

Budapest, 2016. június 5.

HANGKÉPEK

12120140

Pénz, posztó, paripa,
Széna, szalma, szalonna,
Bor, búza, békesség,
Finom, fürge feleség.

ᠰᠡᠨᠠ ᠰᠠᠯᠠᠮᠤ ᠰᠠᠯᠤᠨᠠ
ᠪᠣᠷ ᠪᠦᠵᠠ ᠪᠡᠻᠡᠰᠡᠭ
ᠹᠢᠨᠣᠮ ᠹᠦᠷᠭᠡ ᠹᠡᠯᠡᠰᠡᠭᠡᠨ

SZÉT

Szó szól:
sz-él-sz.
Szél szegődik, és lény lesz.
Szelődik
szét, és széleket össze-tész.
Szeletelődik
tél és lét.
Szelel
szellem szülte szél;
szellemes lét eszmél.
Szellőző szusztól
szédülsz.
Félsz?
Szép ésszel észlelsz,
szálló szusszal szólalsz,
Lélegzel, lelkendező
lélekkel élsz,
Szentlelket
szívvel
szívsz.

IGÉZŐ

Í isteni íz, sívó ínyre víz.

Ízről-ízre, színről-színre visz.

Szíven visel. Ígér, hív, vív, szít,

Írt hint ide, ringat, csínyet csitít.

Dicső sirt nyit, ihlet illő hitet,

Így dísze, istápja mindeneknek.

Ki ígét figyel, égi kincs illeti.

Hite ízzik, irgalom fizeti.

Írás szerint hirdet, ismer, híven bízik,

Íngyen tisztít, szívet higgadtan nyit.

Időben ívelő égi ige igéz.

I-vel igaz a gaz. – Igázz égi igaz!

Í-KINCS

Í szívet hív, hívet szív.
Vízben híg, csínyben csíp.
Híjban nyílik, díjban hízik,
hímes hiú hímben vív.

Hívja bibic, csibe, birka,
bivaly, bika, gida, vizsla.
Bírja síkos kígyó, sikló,
cinke, cickány, cica, rigó.

Szítja szík, szír, asszír,
viseli kirgiz, indián, ír.
Szívja szívós szittya szkíta,
hívja Ciprus, India, Kína.

Zsidó, cigány, finn cipeli,
litván, iráni, mind míveli.
Í-vel ível íj, nyíl, híd, rím,
minden király dicsőíti.

TÉNY

Tente tenger lényt fénytől termett.

Tenmaga Is-ten tésztát testté,

Tenglengésből tengelybe tett.

Tám tompán tart térben tapadó testet.

Tésped térbe terpesztett termet,

tipsi-tapsi tepszi létet tenget.

Tipródó tapod, téper, tápot tépked;

téhetős, öntelt tényezők termettek

tepetupa tukó, terméketlen éltet.

Tény, telhetetlen önhitt-tudattól

tényleg tétova téboly tévelyeg,

terhelt témát, tételesen tétet téveszt.

Tény, Isten tökéletes létet teremtett.

JÓ

Juh jár ihászt juhászra,
igaz jó igazít jogra.

Jonkább inkább jutalom,
jorgalom meg irgalom.

lhar-juhar ihaha
itat-juttat, juhaha!

Jövedelem jegyzékben,
javadalom jelentésben.

Jön újabb jövevény jog,
jutányos jelened jajong.

lhar-juhar ihaha,
iktat. Juttat? Juhaha!

Jogosítvány jogosan jár,
jussodért jogász eljár.

Járandó jogoddal játszik,
ujjé, javadból kijátszik.

lhar-juhar ihaha,
irat juttat? Juhaha!

DÖRGŐ

Dömötör dögönyöz, dundó Dani dadog,
dudás csúrdöngölön dorbézol, dárídó dagadoz;
dübög hordódonga, bődön dong-bong dubong.

Durbincs dörömböl, döng deli dolmány,
démon bendődből dörejjel ordibál,
dévaj duhaj, idétlen dumdumdivat dobál.

Dőre dölyfös dübbencs döntöget, dörmög,
doronggal döngető idióta dühöng.

Dörgedelmes decibel gyomrodban dübörög.

Dumuzi, Dingir, Devla durva dúrral dörög;
dőre dirrdurr dömpör ör-döng döfköd dögöt.

Durumo durrogtat, Diabolo dobogóra dökög. –

Deo, Déméter dermedt döbbenetben ődöng.

MIND EGY

Egyedem-begyedem bevegyem? Megegyem?

– Egyetlen győzelem egyetemes legyen! –

Gyolcs, gyapot, gyapjú gyöngéd kelengye,
gyönyöröd gyümölcse, gyöngy gyermeked gyenge.
Gyér gyökér, lágy gyurma kegyelted,
gyámodat hegyezgesd, gyámolát egyengesd!

Egyedem-begyedem bevegyem? Kitegyem?

Egyetlen győzelem: ingyen kegyelem.

Egységre figyelni fegyelemmel megy...

Egyezni gyötrelmes egyéniségeknek?

Legyezget, egyenget egyszerű egyenlet,
hogymind egy, együgyűnek mindegy.

ZSONG

Zsongító zsoltár, zsolozsma zsong.

Zsilipelve pezsdül, pozsog rizs,

Zsombéktorzson bozsog zsizsik.

Zsombolyon zsendül zsenge rozsz.

Zsömök zsömlén darázs zszizseg,

Zsippzsupp, kenderzsupp zsarát,

Zsuppfedélvarázs zsuppsz, parázs;

Zsana zsinat zsibong, pezseg.

Zsurló zsombor, izsóp, pozsgás zsázsa,

Duruzsol kuruzsló guruzs varázsa.

Zsámolyon zsálya, rózsa, bazsarózsa,

Zsong zsongító zsoltár, zsolozsma.

ICIPICI

Réceruca cerna,

Icipici katica,

Cékla, cikória,

Ciribiri cirbolya.

Icce-vince pince,

Cirpelő picirke

Höscincér vincellér,

Dönci Berci a pincér.

Mircimarci cirmi,

Célban cini cincogi.

Porcogó porcika

Iciri piciri.

Cilamila cicuka,

Cipőfűzőn cédula,

Pálcika ceruza;

Cip-cupp pocak ciróka.

AL

Aláz, gyaláz, falka.
Fal alattomos hangja,
Falaz alantas fajta.
Fala fals, aljas alapja.
Alacsony alak alkot,
Ajánl alkalmi alkut:
Ajándék aktát kapna,
Azért alád aknát rakna.
Alávaló anyagias marka.

Halkul angyalod lantja;
Halla, lankad alt hangja.
Agyadat agyabugyálva
Andalít laptopod lapos,
Langyos alaplapja;
Lagymataggá gyapálva
Alálódít gyalázatos halálba,
ama almafa alantas
almának hatalmát almozza.

Á-BELE

Ácsi-bácsi ácsingó,

Állvány áll, ágaskodó.

Ács ácsorog ácsolaton.

Állást áhít. Állapítja,

Állapotát láz állítja.

Ákom-bákom ászokfa,

Árnyas pára mállasztja.

Ásatag Árpád vára

Ármány, átok ássa-vássa,

Álság, árulás gyalázza.

Ápor-zápor áradat

Árokban árpát áraszt.

Állatólád tárva –, árva.

Állítólag állam áltat,

Ázalék állad, szakállad.

MAMA

Meleg méhéből
mama előre emel.
Melle, szeme mennyi.
Minden mese mélyén
maradj mindig enyém!

Mohón mászom.
Most mozog, motoz,
merül bennem minden.
Mind moncsolom, majszolom...
maradj mindig velem!

Már mimelem, másolom,
mókát mutogatom,
mesét, mondókát mondom.
Milyen mini, más meg magas...
mindig nekem maradj!

PIHE

Pitymalló pillanat
pitypalatty-pitypalatty,
pipe tipeg, pityeg, pityog,
tipi-totty, pitypotty.

Pávaszemes pille pilled,
hipp-hopp ellibben,
pink pillangó pitykés pimpón
pillantást megpihen.

Pihepuha pihón piheg
pelyhes pinyőke,
pillantástól pittyed, pillog,
pityereg röptibe!

Pityangpihe pilinkélve
pityókán elpotyog,
huppan pitykés pillenpotty,
hettyenpitty pityókos.

ÜR

Üregen, üvegen,
ütemen ügyesen átüt,

Ügyeden, szügyeden,
művedben ülepszik, átsüt.

Szüntelen tüzelve
tüsténtkedsz tülekedve.

Üresség ürög-fürög,
fürgén, sürgetőn üldöz.

Süvit üres tükröd,
ügető küllemed hümmög.

Hűbele búvölet üz,
hűvösen türelmes szüz.

Süvöltő ür üvölt,
tűnő üdő üregébe küld.

SOK AKASZTÓ ÉK

Erdők, berkek, kerek vidék!?

Békés nyék, székes szék,

ékes, játékos kék hajlék!

Fakad patak? Akad semlyék?

Szik szikkad. – Ok: sok akarnok
okoskodó konok homlok.

Csökött söpredék csak vak,
sakkoznak a szűkmarkúak.

Hurok nyeklő nyakat akaszt
– buktak ők, a csukott ajkak...

Érdek gyakta sziklahasadék
vadaléka testvérek közti választék.

– Szekérkeréket szélnek ereszték...

Hórukk, marék maradék ivadék!

FORGÓ

Tárom karom, karol,

kerít karom, karmol.

Öröm kerül, köröz.

Kérek erőt, őrizz!

Öröl örült forgatag,

gördít, fordít fergeteg.

Gurít, formáz furmány,

gyúr, gyötör ármány.

Pöröly karvaj perdül,

sergő gerle kergül.

Serteperte seprint,

sírül-fordul gerinc.

Tárom karom, karol.

Kerít karod, tartol.

Kérem erőm, őrizz!

Öröm öröl, körözz!

CSÍ CSÍNJA-BÍNJA

Csicseri csíra cseperedik,

Csirke csőre csicseredik.

Csipkecszerje csemete

Csücsül cserfa csönkibe.

Csíjja-csicsíjja Csillag!

Csíz csibécske csipog, csivog.

Csitt csak! – Csitteg csiga Csilla.

Csodásan csicsereg,

csilingel csintalan csicsörke.

Csíjja-csicsíjja csillag!

Csíkos csiga kicsinyére

Csőpp csillámot csicsomáz.

– Csipet kincsem csilivili,

Csingilingi csiszolt csillár!

Csíjja-csicsíjja csillag!

ZÁR

Rezzen réz, bronz, zenét hordoz.

Zúdul, buzog, zúgó zörrenés,
zárványba zömült sózott érzés,
zörgő, izgató, zenge hangoz.

Zötykölődik nehéz rezgés.

Zúgva, zúzva, zakatolva rozoga
zernya zúzda rázza, húzza-nyúzza.
Zötyög zömökölt bezárt zengés.

Rázó mozgás rezonálva győz,
közegben zűrözöket nyűgöz.

Zabosokat zömít, zabolába fűz –
zord zabáló küzdő közösen főz.

Zizzen zümmögés, zajlás zurbol,
zárkóztat zürbölő, zizegő zápor.

Zaboláz, retezel, zummot irányoz,
zárda zöngéjében izzó zen vonz.

VILÁG

Vakogunk vakító válságban.

Világ Világossága!

Világtalanná váló
világnak világolj,
világ valósága!

VAN

Volt, van, válik,

van a volttól elválik,

világ volta kiviláglik.

Van váll, van vállalás,

vala valaha vallomás...

Váगतot vás vízállás.

Vanná valósul vallásod,

valósággá válik válaszd:

váltogató választás válóvá,

választottadtól elválássá.

Valóságod választott.

UN

Uhog-susog eolpumpa.

Kuncog kuckó subás sutja,

Hunyva dunnyogó pujákat

Puha dunnaburok bugyra

Punnyadásban bugyolálja

Udvar utolsó zugában

Kushad unatkozó kutya.

Lustán szusszan, jussa cudar.

Bundás kunyerálni buta;

Undok unalom nyugalma.

Pusztá pusztul. Ugar durva,

Sújtja burján, muhar, murnya,

Muja, tunya butykos únja.

Undor, utálat nyugtatja...

Munka után unszolódna?

– Ugyan. Úgyis hull a hullá.

HÚZ

Házadon huzat húz át.

Hujjuj! Dúlást húzva zúdul.

Zúgja-búgja: zugolyból bújj!

Húsod gúzsból húzd! Újulj!

Bújj-bújj! Húzz-húzz!

Dú-dú fú.

Zúduló gúnnal fújja:

Kushadjon sutban suta!

Csúnya, csúf csúz jújjal nyúz.

Nyújtózz! Súlytól búcsúzz!

Huj-húj! Jujjúj!

Dú-dú fú.

Bú fusson, múlva hunyjon!

Rút bút dugjál búvólyukba!

Túlontúl dúlt újuló múlt...

Út úgyis Urunkhoz húz.

Dú-dú, ne múlj, újulj!

Indulj!

SÁG

Ság-ség
sátra tág.
Satnyaság,
és soványság,
sóvárság

és torkosság
sorolható soka-ság.

Sorakoznak
saját érvek:

sajátos ismeretek,
sajátságos ismérvek,
sarkalatos sejdítések.

Ilyenség és olyanság

ilyenesség, olyanosság –

– igazság és irgalmasság

besorolta tulajdonság.

Sugár súrolta sáv –

– ilyen-olyan sarok.

– Senki sem tulajdonos,

semmi sem hivatalos?

Suskus huss! Hass, alkoss!

GOND

Igen,
segíts-ég!

Gondod

Gondviselődé.

Égi ige igéz.

Igád ígér igét?

Igáz a gaz,

i nélkül gaz az igaz;

függő gúzsban gubbad.

Egód gócgombóca gőg,

csügged aggályon csüggő.

Gonosz göcög, gúvaszt gőz.

Görnyesztő gabszág gátol,

gaz gazdag gonddal gázol.

Gondot gondoz gondolat,

aggasztó gond aggá aggaszt.

ÉLETFA

Élen
élő
lét kél,
élet lélekzik,
Keleten éledő lélek
keletkezik.

Lében lelhető lény
lelkesen élő lény.

Létre élénkült lángból
eleven élőlény.

Levegőből lebegőt

létbe emel szülő;

leányt, legényt növel elemi emlő.

Születni világra, nyílni elmúlásra,
élénk lendület lassul lankadásba.

Életfonál leányod leánya,
oldalán család, áldás boldogsága.

Világolja Világnak Világa.

Ölel lágy alom, elől langy halom.

Élelem éltet, altat hatalom.

Lehelet lankul, lomhul lobogása,
leomol látás-hallás áldása.

BÁBA

Bársonybarna bánya bugyra
belső barlang, abban búra,
búrában bent Boldogasszony.

Belső burkából babája
nagyobbacska bőrbe bújna.

Banyabába bátran biztat,
babát biztonsággal bújtat.

Babba bűvös bentlétében
boldogságos bódulatban
bába-mama bensőségben.
Békén, becsben baba-mama,
boldogórán bőrön baba.

Boszorkányos buzgóságban
bonyolódik bűnbocsánat,

Bűbáj bénított a bánat.

Bajban bánthatna bolygató,
bősz, bosszús abajgató. –

Büszke bácsi, barát, bátyó,
babemberből bög bö bácsó;
bődületes bivalyerővel bánó.

TYÚK

Pityi-putyi totty,
kity-koty kitrákotty,
pittyes-pöttyös tyúkocska
potyadék pityókára tottyan.

Retyerutya kotty,
kity-kotty totyipotty,
pötyög, kotyog, kottyant,
totyakos tyutyuka pottyant.

PÖTTY

Kettyósan kotyog kopoltyú,
kutyogástól kótyagos ponty
szittyón kotyol bütykös hattyú
pityereg pityalatty poronty.
Kuruttyolóra zutty lappantyú
pittyen pityeri-szityeri pinty
petymeg pettyeket petyegtet
pitykére pöttyöt pöttyint.

KÉNY

Kényszer
a kény kövülete.

Kényesség
kényekedvében,
kemény önkény

kényszerében
kénytelenül kényelmetlen.

Kinek kincse kényekedve,
kedvét kelti kis kényelme,
kezdetben kéj kenyere,
később kemény kimenete.

Kíméletlen, könyörtelen
kényezteteti kegyelt gyíkja;

kígyókívánság kínálja,
kényszere kövé
kínozza.

NŐ

Van Nap.

Ni, nézd! Láng lendül, inal, illan, lankad,
Négy nagy évnegyed naponta nő-apad.

Van nász.

Naná, Ünnepnep nedűjén nagyra nő népesség,
nász nélkül nincs nősülés, násznép.

Van nép.

Noha nép népes nemzedékké népesedhet,
nemet nemessé nemzet nevelhet.

Van nem.

No, nemek násza nemz negéden nemzetet,
nemes nemzet nemez –, mond igent-nemet.

Van van.

Ne lenni, nesze menni, legyen neked mit enni.

Van annak, kinek adnak, van mit tenni-venni.

Van nő.

Nini, neves ünő lőn, nevezetes tehénne,
növekvő leánka nevelődik nővé.

Van én.

Né, nőnemű én? Leán, néni, nej, né?

Én ne nőnék önként növényt növelő,
lényt nevelő anyányi nagy nővé?

NYÁR

Tavas tavasz nyála
nyár nyájas nyitánya,
nyeldeklő földanya
enyhet nyújtó lánya.

Nyírok árja terény.
Nyirkos, renyhe örvény
nyiladozó televény,
nyálkán nyíló termény.

Nyerges nyerít, nyargal.
Bölenysörény szárnyal
nyüzsgő, tengernyi nyájjal
fény kanyarog, nyilall.

Nyílik virány, berény,
nyúlik gödény, termény,
nyáron nyertes remény.

Arany arány erény,

irány a fény!

EM

Emlékezem:

Csecsemőként engem
meleg mellre emelt édesem.
Emlő emlékét énekli lelkem.
Mellem s melle között élő képet
mellem s mellek közé emlegetem.
Emelem, ölelem meleg keblemre
mindenem. Elevenítő elemem
élelmem, emberi él-elemem,
minden-em.

ERDŐ

Er-erő erény,
erőtere serény.
Erdő ere merény,
benne berek terény.
Erre erdők, berkek, erek!
Erdőerők eredjetek,
eredendőt
erezzetek!

ÉG

É éltet étet, érlel, érez, ékít,
éveken eget végig, egészen az évig.

ÉL

Élet éled, éljen! Elemében élre
lép éllel élesztett lét.

Élénk lét kél. Élelmes, eleven lesz,
éles élccel, lével, élvezettel élsz.

Élővilág élményteli létben éltet,
éldegéltet, éléstára élelmez.

Életerő élénkitő élesztő;
elősködő életvitel élet ellen nő.

Élveteg, élvhajhász életézés
elvetélt lépés, élhetetlenség.

Életműved élő emléke széled,
éltes lényed élemedett éltet élvez.

OL

Hol hon,
ott oltalom.

Onnan ont, ottan olt
ondót, oly sok óvnivalót
boldog alomba oltalmazó.

Olvad, lohad oldott homlokod,
orló ollót szolgálva oszol-foszol álmod.
Oldalán oda ólad, odvad, omlad otthonod.

Tolvaj boltos oldalaz, orrol, torol, tarol,
bomlott lobbál lobog, tombol, bitorol.

Bolond lohol, holott hatalommal
tolt olcsó holmi lommá romol.

Holt hollóból hulló tolltól,
halom oszló holttól
tolul omló sírbolt.

Pokol oltárán
romlott
lakol.

Hol lakol?

ÓHAJ

Ó, ha,

ó, ha... jó volna!

Ó, ha, jaj de jó volna, ha...

Hajtogatjuk sóhajtozva,

bólogatva óhajtozva,

bókolva hajbókolva,

óvó jóra

óvatosan áhítozva,

meghajlástól

óhatatlan ódzkodva.

– Ó, jaj! Oda óda,

oda ócska

óhaj.

ÖL

Ki ölel,
gyűlöletet öl el.
Gyűlölő gyűjt ölt,
öl gyűjt ölelőt.

Ölelj!

Öled

éledő életnek ölelő bölcső.

Ölelésből lövellést
költ, növel,
nevel.

Ölet és élet
testet öltenek.

Ölelő öltésben
múlás és kelet.

Halál és élet

öledben

éled.

ŐS

Őz szökken szőke löszön,
ősz szőlőszemmel köszön.

Őszül szög szócs, ősül ősz,
szőlőcsősz szörnyen bős.

Ősz szüle szőrből szöszből
szőnyeget, szövetet sző.

Ösztönöd öröklött szóttas,
összes ősöd összegzed.

Ősöd öle összességed őre,
őrli gőgös erők ösztöke.

Szüret szűri színedet össze,
őreg Ős üdvösséged őre.

Szövevényesség leszögez,
szöveged ős szösszenet.

HÁLA HALA

Hol holló hull alá,

hál álom,

halál.

Háló

hala hulla

halomba hullva.

Hun honod hamvad,

halkan hamuvá omlad,

ha halandó hálát halogat.

Hamu, homok homlokon,

hóhalovány halántékon.

– Haladékod halak hava. –

Hány halott huny alatt

havas hant alatt?!

Halk lant hallgat.

Hallga!

Halad áldás

hala. Hála,

hála!

LYUK

Hely mély lyuk,
melyben tered jut.

Helyzeted csekélység,
súlya személyes mélység.
Helység hodálynyi mélyén
bolygód bolya megbolydul;
helyed helyben gabalyul.

Folyó folyton mélyre foly,
mélység lyukjában fogoly.

Helyfolyam folytonosan
lyukhely-folyosón bolyong.

Helyek bolya mély gomoly,
helyviszály oly súlyos téboly.

Helyettes helyesen mosolyog,
helyetted helyedre sompolyog.

Hited mélyre ható terebély, hatály,
hetedhét helyiség határán helyt áll.

Hely, helyzet helyes vagy helytelen?

Hiteddel hitelesited.

Higgy, helyeden hass!

Helyed mélyén
mely hit
hat?

FÉNY FELÉ

Föld!

Fényöled

fű, fa falva.

Fű, fa fajai

fényt falva

férnek, fordulnak

fényérő formába,

felérnek fehér fényárba.

Fal

Fényalmozól

Fényt fakasztó

fajtákat halmozól!

Fű!

Fény felé futó

fényűző furakodó!

Fűző fázó fény-nyelő!

Fő

fénylények

fényben fénylenek,

fiaik fényfakító féktől félnek.

Földanya felé fokozzatok Fényetek!

HANGKÉPVERSEK

13ΛH3M130Λ)40

ԴԱՅԻՅԱՆ ԶԴԱԿԻ ՅՅԱԼԱՅԻ
 ԴՆՆՆԻԻԼԻ ԱՅԱՅԻ ԱԵԼԻԼԻ
 ԼՅՄԻԼ ՄԻԼ, ԱՅՍԻ ԼՅԻ, ԱՅԻ, ԱՅԻ
 ՆՅԱՅԻ Ե, ԽԳԻ ՆՅԻ, ԽՄԻ ՆԳԻ

SZISSZENŐ SZÖSSZENET

Sssz!
Szisszen
 nesz.
 Szab,
 metsz
 szablya,
szabadságba
 szabályt
 szabva.
Szekerce
 szeg,
 szel,
 szeletel,
széles széket
 szeldel.
Szakóca
szaporán
 szaggat,
 szaporít,
 szakokra
 szakít.
Szakaszol
 szakajtóba,
 szakadékba,
 szálkára
 szálaz,
 szétválaszt.
Szóródik szem
 származik szám.
Számba vesznek?
 Számít a szám?
Szakad szájszél,
 szól panaszra.
Szuszog
 kaszás,
 szór
 asztagba.

SZÉT ㄖㄣ

Szó szól:
Sz-él-sz.
Szel szegődik, és lény lesz.
Szelődik
szét, és széleket össze-tész.
Szeletelődik
tél és lét.

Szelel
szellem szülte szél;
szellemes lét eszmél.
Szellőző szusztól
szédülsz.
Félsz?

Szép ésszel észlelsz,
szálló szusszal szólalsz.
Lélegzel, lelkendező
lélekkel élsz,
Szentlelket
szívvel
szívsz.

Szelep
széles szelet szellent;
személyt szemel
szemtelen
szeszéllyel;
szellő
szemetel,
szembeszítál
lisztel.

Szilaj szilszál
leszel
szélben?
Elszelelsz.
Szerteszéledsz,
szaladsz széjjel.

SZAL

Tiszta Tisza szíva,
Szamos iszamosan,
Szala* szalut** széllal,
szeldelt szalagokban
szalad szerteszéjjel.

Szalontán szaladgál
szalonka, szalakóta,
Szalkán szálas szalma
szelet szalonnára
széllal szállingózna.

SZÁL

Szemből sarjad,
származik szár,
szalmás szálba
szökken kalász.

Szálla szilált***
száradó szár
szellő szárnyán
szállongva száll.

Száraz fából
szilánk szakad,
szűk tűszőbe
szálka szalad.

Szikár kőszál
sziklaszirt áll,
szárnyas állat
szállásra száll.

* Szala am. Zala. Folyó Zala megyében.

** Szalut: völgyel, hornyol, vés, szel (székely).

*** Szívós, szálas, rostos, foszlékony anyag; szálaire bontott szil, szilánk, szilács, szilány, szilvány, szila, szilas (szilágy, szilárd, szilva, szilke)...

SZAK 141

Korszak, évszak, napszak, műszak...
szakaszol, szakadásig szaggat.
Szakmaiság szakokra szakosít,
szakmányt szakterületre szakaszt.

Szaktudomány szakmai szaktekintélye,
szakértő szaktudós, szaktanár szakoktat.
Szakágazat szakirányára szakképez,
szakmailag szakismertté szakavat.

Szakkörök, szakosztályok, szakorvosok
szakközlönybe szacikket szakasztanak;
szakhatalmak szakszerűen szétszakgatnak.
Szakadéig szakított korszakunk szakadt –,
szakállas szakbarbárja szánalmas.

SZÁM 341

Számnevek, számjelek számrendszerben,
számjegyek számsorában számtanosodtak.
Számosan számtalan számlálással,
számottevő számítással számolnak:
számozó megszámol, kiszámol,
számvető számkivet, sorszámoz,
számvevő számonkér számadót,
számvevőszék számvitelről beszámol,
számtartó számlával elszámol...

Beszámíthatóságra számítás? –
Számszeríjjal felszerszámozottat
számszerűleg számontartanak;
számbavevő számkódod számadat.
Számító elszámolhatja számítását,
száműzőtnél felszámolnak folyószámlát.
Számítógép számolásból számkivet...
Számodra rászámoló visszaszámlálás,
kiszámoló számadás számít-e?

SZÉP 𐰃𐰚𐰍

Sz-ép, szere, száma ép.
Szíve, színe, szerepe
Szerbe-számba' szép.

SZER 𐰃𐰚𐰚

Egyszer volt hol nem volt, SZERben szerte egy szer volt.	Műszer, vegyszer hangszerel, módszer tanszert felszerel.
---	---

Szer-szerelem szertesztét, egyszerűben szerénység.	Szerkesztőség reszelékké szervezetten reteszel.
---	--

Szertelennek szerzetes szertartással szert vezet.	Szerzet szerződik szerepre. Szertelen szerzés szerencse?
--	---

Szerv szeriben szervezet. Szervetlenség szervülhet?	Szertárakban vegyszerek, szerekkel szerelt tápszered.
--	--

Szerelvényezett szerkezet; szerszám rendszert szerkesztget.	Lőszer, gyógyszer óvszered; kábitószer-kényszer kegyszered...
--	--

Szeretetlen szerzet!
Szered szervességben szerzed:
Isten Szere szerelem,
egy szer etet – szeretet.

Ez a szere, sora rendnek.

SZÍN SZÍV

MI TI

Színeket felszín szív,
színből szint szít, színlik.
Színt szinte szinteznek,
színeket színlelnek
színes szintestek.
Színészek?

*

Szippantgató szipog,
szípus szipókát szipolyoz.
Szípacs szípkát szopna,
szímatolva, szíppantva
szípná szípákolva.
Szípirtyó?

*

Szívtelen szívből szívat,
szívalkodik szívar, szívacs.
Szívatyú szívósan szív,
szívélyes szívéen visz;
szívárgó szív árad.
Szívárvány?

SZEM

MI TI

Szemes szeszemusza szőlőszemet szemelget,
szemről szemre szemenként, szemetelve eszeget.
Szemrevaló személyére szemforgató vet szemet,
szembeszökő szembeszédben farkasszemeznek.

Szeszes személy szembefordul, szempontja szeszélyes,
szemlélete szemellenzős, szenvedélytől szennyes.
Szemtől szemben eszméletlen szemtelen lesz: szememre vet
szemen szedett porszemet. Szégyenszemre vérszemes.

Szemlesütve szemet hunyok, eszem eszméktől szenved.
Szemlélődő messzeségből szembenézve eszmélek:
szemelt szemelvényt szemügyre véve szemem meszes. –
Szembeszél megszeppen szemernyi szeplőtelen szemérmen.

FESZÍTVE 𐄂𐄃𐄄𐄅𐄆𐄇𐄈

Széles, szerves, szép természet!
Szellem eszméltre terjesztett.
Szapora szíromszárnyad szerte
Szívárványasszony szülte.

Születés természetessége
szertefoszlott, aszott eszme,
szertelen szerzetünk esztelen
rendszere szétfeszítette.

Szeliden szépen szülni! – Feszít.
Szülő asszonyt szó megfeszít;
szabályt szűkre ész szigorít,
szülést szikár kényszer szorít.

Szerepkör szétszed összeillőket,
szike szakít, metsz újszülöttet.
Szeretettől megfoszt, szenvedtet,
szigetel szülőt, szülöttet, szeretőket.

Szégyenletes szorongatás részed,
szerepcsere Szert műszerré tesz.
Születésed feszültségtől szennyes,
szomorodat szervezeten szerzed.

Szabályok ösztöke szárazzá szít,
szerves szerepkört, ösztönt szűrkít.
Szigorú Szer szeliden int:
szeress, szülj Boldogasszony szerint!

Engesztelésül lányaimnak

SZEL 𐄂𐄃

Eszel?
Leszel, teszel-veszel.
Szellem szelel, leszel, reszel.
Ésszel hiszel?
– Elszeelve elveszel.

SZÚR 𐌸𐌹𐌹

Szikra szökken, szigony szögez,
szöges vessző,
szálka
szúr.

Szurdok szűkül, szoros szorul,
szurtos szúnyog
szúrkál,
fúr.

Szörny szitokkal szapul bős csősz,
szűrőn szöszöl
szőrös
szőcs.

Szérűn szürke szúr a szűrő.
Szülő szorong,
őszül
szőr.

Szilánk repeszt, szórttá szakaszt,
szike szikráz,
szisszen
szűz.

Szőlőszüret szürkületén
szűkül üsző,
szügyén
tőr.

SZÖRNY 𐌸𐌹𐌹𐌹

Szabott bőröd örzi szőr,
szörtelevény szörmés bőr.
Szörnyűséges szőrös bőű
szörnyeteggel szörnyen szörnyű.
– Bőrtönöröd bőrdobban szörny.

Ím, isteni íz sivó inyre víz.
Ízről-ízre, színről-színre visz.
Szíven visel. Ígér, hív, vív, szít,
írt hint, igéz, ringat, csínyt csitít.

.ИТМ ЗИДИ ЗМТЛ ИТ ТЗЗЛАТ ,ЭТ
.ІТМ ЗИДИ-АДИДИ ,ЗИДИ-АДИДИ
,ҮТИ ,МТМ ,МТЭ ,ИЗЛАТ .АДАТМ ЗЗМТИ
.ҮТҮТИН ҮДИТИ ,ҮААДИН ,ИЗЛАТ ,ҮДИЭ ҮИТ

IGÉZŐ 𐄂𐄂𐄂𐄂

I isteni íz, sívó ínre víz.
Ízről-ízre, színről-színre visz.
Szíven visel. Ígér, hív, vív, szít,
írt hint ide, ringat, csínyt csitít.

Dicső sirt nyit, ihlet illő hitet,
így dísze, istápja mindeneknek.
Ki ígét figyel, égi kincs illeti.
Hite ízzik, irgalom fizeti.

Írás szerint hirdet, ismer, híven bízik,
ingyen tisztít, szívet higgadtan nyit.
Időben ívelő égi ige ígéz.
I-vel igaz a gaz. – Igázz égi igaz!

IDEG 𐄂𐄂𐄂𐄂

Idegedet
időálló idegzetté ij idegén edzheted.
Beidegzésed
idegesíthet jődögélő idegent.
Idegen
ideiglenes ideig időzik idegeden;
idegenerálja
nációk generációit, idősödő nemzedéket
nemzettelenné idegenít, de
időörző identitásod idővel idegent is
idomít.

IMA 𐄂𐄂𐄂𐄂

Istenem, fiad miatt irgalmazz!
Égi ige Krisztusunk ígérete
nyíljon mindig szívünkbe írva!
Maradj itt minden ma!
Istenem, fiad miatt irgalmazz!

INDÍTÓ 𐄂𐄂𐄂𐄂

Inat, íjat ingerrel, nyit, tenni indít,
ingatag ingadozót lendít.
Ingerület izgat, ideg, izom zsibbad,
zsiger zsibong, ingerültté izzaszt.

Hiú inast, kit kín hiába ingat,
hinta-hintón Lidi lidérc ringat.
Illem elillan indulat ingoványán,
mint ingó inda-hintán ingázó indián.

Míg irígység mindegyre indulatot szít,
divat inyt, ivart, incselgő hívságra hív;
indítvány igényel ingyen intézkedést.
Ínségben inalsz ingó ingatlanért?

ILLIK 1𐄂𐄂𐄂

Illem illeszt illő és illetlen illetést:
illetékes illetőt illik illendően illetni,
illetőleg illetlenség előtte illatban illegni.

Illetősnél ildomos a megillető illeték,
illetéktelenségtől megilletődöttől,
illetve ildomaitól elillanni illendőség.

CSITT 𐄂𐄂𐄂

Ki mit szít?
Mikor nyit?
Kinek hitt?
Mitől fitt?
Kit vág snitt?
Mit visz sitt?
– Mit segít?
Csitt csivit!

IGE ᲕᲗᲚ

Igen
lőn,
van
itt.
Ím
szív
nyílik.

Istentelen időben Isten hív, irgalma szívet indít.

Int, égi igét nyit, s IGE-nŐ, ihletett hitet hint.

Igéret
igét
nyit:
igaz
igéz
igáz
éget
égig

végítéletig.

Igézete érint végig, dicsősége gyógyít.

HI-ÁNY ᲑᲓ-ᲗᲗ SZÓFEJTEGETŐ

Ihlet – Isten híján mi lehet?
Hiány – hely í-kincs híján
Hiba – hiány abba
Hint – helyben terít
Hisz – ha ige szere szül szerte
Hit – ha ige testbe tér
Hiú – hívság úgy húz
Híd – hí oda
Híg – hiátusban rögzült vég
Hij – hiány a jóból
Hím – hely im, mutatós
Hír – helyre ér mit ró, ír
Hív – hí í valóságába
Hízik – ki í éhébe zárva zabál.

Í szívet hív, hívet szív,
vízben híg, csínyben csíp.
Híjban nyílik, díjban hízik,
himes, hiú himben vív.

I-vel vidor Ida, Ilma,
Ildi, Ila, Lilla, Irma,
csinos csitri Rita, Míra,
vidám Villő, Vica, Vilma.

Hívja bibic, csibe, birka,
bivaly, bika, gida, vizsla.
Bírja síkos kígyó, sikló,
cinke, cickány, cica, rigó.

Ibi, Lili incselkedik,
Kincső csíkol, ingerkedik.
Kinga, Csilla csintalan,
Piri, Gizi hibátlan.

Igényli csíkos csiga, pille,
csíz, csicsörke, kis gilice.
Csida csitkó vígan nyihog,
csípős csíbor, csík nyikorog.

Szítja szík, szír, asszír,
viseli kirgiz, indián, ír.
Szívja szívós szittya szkíta,
hívja Ciprus, Szicília.

Cincér cirreg, ficereg,
sírül, sirít sistereg.
Tinó-tiló csikorogja,
nyíló nyírfa riva hívja.

Zsidó, cigány, kínai cipeli,
litván, iráni, finn míveli.
Í-vel ível íj, nyíl, híd, rím,
minden király dicsőíti.

Virít liliom, ibolya, viola,
rikít iringó, inog imola.
Pimpóbibének integet inda,
híres ír csicsókacsíra.

Ribillió, ricsaj riogja,
millió csillag csillogja;
sziporkázza kristály, szikla,
csilingeli csilló csilláma.

Sívít, visít, csitít csipog,
vihánc vidor vígan nyihog,
csiszog, szíszeg, vinnyog, vijjog,
zsibbadt zsinat i-vel zsibong.

2005

ÍNSÉG 𐌿𐌿𐌿𐌿𐌿

Ínséges idővel Isten int, hív – szid?
Ihletett hiány égi ígét nyit.

Ím, ígérete igényt indít. Szív, íny nyílik.
Hívet hímező ígéje víg igenre indít.

Írvivő hír íradó híradás.
 Ihletett rítus írta írás
 irány rim s ritmus iránt.
 Író rideg riadalma:
 ritkul irodalma írmagja,
 irománya irkafirka.

Rivall, rinyál, zrikál, ráncigál,
 hirhedt hirorkán nyirbál –
 rian^{*} irdatlan riasztás:
 Riogat, irhádat irdalja.
 Irul-pirul ríva, kire
 kiró iromba virgácsa.

Firtat, rikoltoz rigolyás
 riha^{**}, rikácsoló firkász;
 rittyent irgalmatlan írást.
 Írtó vírus rípta-ropta
 virtuális irka írva –
 rimánkodó ripacs írja.

Irígy iroda iramodik,
 zsiros bíró rivalkodik.
 Ribanc riszál, ricsaj ribál,
 ringyó vámpír a „király”.
 Virul ripacsos virány,
 virnyog, sír-rí sirály.

Ríkat síri irtózat.
 Riadó rikkancs! Pirkad!
 Kirítt szírmű virág ríkit,
 szírtén híres gyógyír virít.
 Irgalom írja virrad:
 iringó rigót ringat.

* Erős rivó hangra fakad, pl. a jég reccsenő hangja olvadáskor.

** Rima, ringyó, condra. Erkölcsi szakadás, vásottság, rongyolódás, hitványosodás.

Ide, ide, kisdíákok! Ide, kinek nincs mit mivel írnia!
 Nyit Fifika világhíres írószer mintaboltja!
 Ingyen vihető innen szinte minden mível irka:
 csicsás csíkos, hímes, színes, vicces mintás, giccses sima.
 Minden színben sziporkázik flitter, girland, filctoll, tinta:
 pink ríkit, piros pírít, bíbor virít, villog lila, indigót hint viola.

Zsiga hívja lmi fiát. – Kicsim! Vigyünk brillant tintát!
 – lmi figyel. – Hihi, mi ez? Az iromba borítóját!
 Mintha dísznek idesimítaná Fifika a liba piszkát!
 – Sipít Lidi, Fifikáné – Miii? Ni, ilyet kitalálni!
 Hisz itt minden irka tisztal! Ki innen, kiíí!
 – Indulat indul, kinyílik; kínos csípős szítok sívít.
 Szisszen Zsiga – lgen? Ki? Mily illetlen! – Lihegi.
 – Viszem, hírnevestül elintézem színeit is, szívesen!

– Igéző sípsikoly riaszt. Kilincs nyikkan, bilincs csikordul,
 Riadt ricsajjal csinnadratta, csinos ribillió indul.
 Minden színes minta hirtelen izeg-mozog, zizegni kezd:
 pirinkó csíbor, giliszta ficereg, ícipíci zsizsik bizseg,
 kicsi csík csikordul, inci-finci cickány ciceg.
 Csirreg picirke cinke, csipog csicsörke, ijedt gilice,
 bíbic sipog, sirály visítva vijjog, fityfiritty pinty pityereg.
 Kígyó sziszegve siklik ide-oda, rigó rikolt riogva,
 csíbe billeg, pille libeg, cica nyifog, csíkó nyihog,
 birka vinnyog, bika inal, bivajbillog csillog-villog.
 Nyikorogva iramodik minden iromba irkaminta,
 sírül, siet, iparkodik irtózatoss libasorba.

Lila illan, bíbor higul, pink pilinkél, piross ritkul.
 Pingált színek szíve szívva.
 Pillantásra színehagyott,
 hímevesztett irka simul mind a kirakatba'. –
 Fifika színes, virgonc kincseit sírva-ríva hívja vissza.

2005

Hí, híj,
 iő ij jő,
 idő
 ide
 illő
 nyilt
 lő.

Íász ideget szíjjá szít, ihaj hij igazít, ijideget nyíllal feszít – nyit.

Íjat
 így
 ízről
 ízre
 izzít;
 ideig
 ijeszt,
 fenyít.

ÍZ 11

Íz izgat ízről ízre,
 izgalom izzít izibe”.
 Izom ízesül izületre
 izeg-mozog izike.

Izzaszt ízzó izület,
 ízesít izetlenkedve.
 Ízlelsz izlésed ízeiben.
 Ízed ízes, ízletes?

Iszonyatos ittason
 iszkol izzadt iszákos.
 Iszogatott, inni szokott,
 iszamodik* iszapon.

Ízlés ízről porrá izzik,
 izgágaság, iziben iszkiri!

* Csuszamodik, kisiklik.

Jó jel jár.
Jő, jődögél jeles jövő.
Jog játéka jövendő jelen,
jöjj jussodért, javíts jövődön!

.ዘፃ ልጅ ገ
 .ጽጁ ለልጅ ለልጅ ጽጁ ጽጁ
 ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ
 !ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ ጽጁ

Hajtást hajt a hajma,
hajlik héja haja.
Hejhaj hajahaj!
Tajtékos hajlatokban
hajladoz hajó, tutaj, sajka.

Hajadonunk hajdan
dajna* abajgatta.
Hajjaj hejehaj!
Ha hajlékodbán hajnal
hajlandót szakajthatna?

Szakajtóját javítja
hajlékony leányka.
Haj-haj ajjajaj!
Sajgó bújában-bajában
pujapólyával járja, megjárta.

Ajkát ajánlgatja
hajbókoló szajha.
lhajjja, csuhajja!
Ajzó haját hajnalanta
fajtalan hajszában hullajtja.

Sajnálkozhat sóhaj:
kajcsul faja fája.
Jajjaj-ajjaj óhaj
ajjajgyászát jajbékolja,
hajlong-jajong jajásza.

JÖVŐ JMJ1

Jó jel jár. Jó, jődögél jeles jövő.
Jog játéka jövendő jelen,
jöjj jussodért, javíts jövődön!

* Tenyerestálpas, tunya, úrhatnám nőszemély.

Juh jár ihászt juhászra,
 igaz jó igazít jogra.
 Jonkább inkább jutalom,
 jorgalom meg irgalom.
 lhar-juhar ihaha
 itat-juttat, juhaha!

Jövedelem jegyzékben,
 javadalom jelentésben.
 Jön újabb jövevény jog,
 jutányos jelened jajong.
 lhar-juhar ihaha,
 iktat. Juttat? Juhaha!

Jogosítvány jogosan jár,
 jussodért jogász eljár.
 Járandó jogoddal játszik,
 ujjé, javadból kijátszik.
 lhar-juhar ihaha,
 irat juttat? Juhaha!

Jegyző jeleket lejegyez.
 Jogos jutalmad jellemed.
 Jelölő jegy jogosít.
 Jogtalanság jogon javít?
 lhar-juhar ihaha,
 illan. Juttat? Juhaha!

Javós javadat javítja,
 jövőd jósra juttatja.
 Javasol: javíts, jót állj,
 jobbra jobbíts, jóra járj!
 lhar-juhar ihaha,
 ijat juttat. Juhaha!

Jelened jegyekkel, jelekkel jelezget.
 Jelenések, jelképek jelrendszere
 jelbeszéd, jelentése jelentőségteljes.

Jeles jelöltet jelvénye jellemez.
 Jelentéktelen jellegű jeligéket elejtve
 jelentkezik jelentékeny jelmeze.

Jelenetben megjelenít a jelenlét.
 Jellegzetes, jelenlegi jelenség
 a lejtőn leejtő jellemtelenség.

KAJLA 𐌆𐌵𐌻𐌵

Hujhuj haj! – Hajgat hajcsár, zshivajjal kajabál.
 Kajtat, kajmójával* pajtaajtót hajdogál. –
 Sajnos, tolvaj fajta, sajtból vaját sajtolhatja.

Kaján kajtár** kajsza, dajdaj-hajlam hajtja.
 Jajgathatna, kajla, pajkos pajtásunkat
 zajos sajtó szajkóraja bajba abajgatja.

JÁR 𐌆𐌶1

Jár – jó ár. Járogató járókelő járdán járkál.
 Jámbor jóember immár jót járt, jártas.

Járatot járás járványban is jártat,
 játszi járatlan eljárást megjárhat.

Járolékod járomodhoz járulhat,
 ármány árja játékost járomban járat.

* Hajtott, kajla végű eszköz, bot.

** Görbe, kajsza utakon csapongva, csára, csáléra jár, csatangol.

Tárgy térbe tárt.
Tám támaszt testet,
tart, tölt, táplál, etet.
Tett teremtetett termet,
távol tart tényeket,
tetemet eltemet.

.YHGY ZXHGY #HYGY
,YGYLGY YIYGYGY GGY
.ZGY, MGYGYGY, YGY, YHYGY
,GYGYGYGY YGYGYGYGYGY
,GYOGZGY YHYGY MGYGY
.GYGYGYGYGYGYGYGYGY

TÉR-TÁR-TART

ҮНҮҮ- НҮҮ-НЭҮ

Térbe tár teremő,
térben térít-Ő.
Tér terhével terelgetett
teremtmény térbeli termet.
Térdre térül tenger teremtet,
térdepléshez tervez termet.

*

Természetes természetben
természeted természetellenes?
Terebély terményt termel,
területre terít, termeszt;
terény* terepre terjesztett
territóriumot terpeszt.

*

Társít társas tartózkodás,
társaság terel társalgást.
Társadalom megtartó tartomány,
tárban tereget, tartat leltárt.
Tárgyiasult társad terhes.
Tartós kitartás vészterhes?

*

Tárgyat tárol a tartalom,
tárca tartalma tárgyilagos.
Tárlaton tárhely a tárló.
Térképen tér tárolható?
Tartozástól tartózkodj,
terhelt, taron takart tarkó!

TÁМ ᠲᠠᠮ

Tám testet támaszt, távlatokat,
támpontokat támogat.
Támaszkodva támaszodat ne támadd,
támolygásból feltámadj!

* Termékeny, jó termést terítő, elterülő tér –, ...terenye, ...terény települések nevei.

TEREMTŐ

𐌲𐌹𐌸𐌴𐌹𐌳𐌴𐌹

Térbe emt,
térbe említ,
térbe emel ő.
térbe emlő nő.
térben etet ő,
a Ter-emt-ő

TEST 𐌲𐌹𐌸𐌴𐌹

Te esenedő test,
térbe ess! Te essék!
Tessék!

Test-vér-szerződés
testvérteremtés; testületi
kötelék.

Teremtő érettünk
töretett testet, testvért
oszt szét.

Tiszta ostya tészta
testét testnek tisztulásra
osztja.

TÁJ 𐌲𐌹𐌸𐌴𐌹

Tiltástól telített a táj,
telhetetlen sejted fáj.
Távol tanyázik a nyáj,
eltájolt tájékot váj.

Tested tespedt tészta, háj,
túltöltött a tátott száj,
táptól tömitődött máj.
Telhetetlenséged báj?

TAN ㄣㄣ

Tanár tananyagot tanít, tanuló tanakodik:
mint tanú tanúsítja, a tan tanult tanácsnoka
tanácskozások tanulságaiban tanácstalan.

TOL ㄣㄣ

Tojós toljásokat tologat,
tollazattal tuszkol, toszogat,
fosztott tollal toldozgat.
Tolvaj túlon túl tolul,
tolakodva tollasodik;
ettől-attól eltol, ad túl.

Tolmács kitold, toldalékol,
tódít-lódít, tósztot eltol,
toldoz-foldoz, toldozgat.

Tili-toli tolongva tolat,
taligába taszigál tollat,
talán tán toll tolja a madarat?

TARLÓ ㄣㄣ
ㄣㄣㄣㄣ ㄣㄣㄣㄣ

Tarra tarolt Tar, Tarkő, Tarpa,
Tardoson tarhó, túrók tarhonya.
Túr túrna, Tarna tereket tarolna,
tarlón tereget Tarjánka, Tardona.
Tarcsán tartály tarsoly, tarisznya,
Tarjánban tart, tárol targonca.

Tarcsnak, Tarcsánynak tárgya a tárcsa,
Tárkányi társaság tárnákat tárna.
Tarnókán karéjos taréj tarkabarka,
Tárnok tárát takaros terítő takarja.
Tarcali tarackon tarjagos tarkó,
tárogatót tárogatna Tarnóc, Tarnó.

TÉNY DŶY

Tény, tente tenger lényt fénytől termett,
tenmaga Isten téasztát testté,
tenglengésből tengelybe tett.

Tám tompán tart térben tapadó testet.
Tespedt, térbe terpesztett termet
tipsi-tapsi tepsi létet tenget.

Tipródó tapod, teper, törtet, tépked;
tehetős, öntelt tényezőök termettek
tepetupa, tukó, természetlen éltet.

Tény, telhetetlen önhitt-tudattól
tényleg tétova téboly tévelyeg,
témát téveszt, tételesen terhel tétet.

TŰNŐDÉS

ΛŶ†ŶŶY

Tépett, tar tájon talpalok.
Tiport, törmelékes terep.
Tettre tátongó torz terek,
túrt telkek, tört talapzatok.

Terülnek törekteli tarlók,
tömpe tövű tuskók, tönkök.
Terméktelen tanyák, telkek;
távol tákolt tetők, tornyok.

Tusám túloz? Tudatom tüntet?
Töprengve, tétován tűnődöm:
tucat tahó tunyán toporog,
tobzódik, tunkol toplák tömeg.

Titkos tőke tombol, törtet,
tolvaj tiltás türelmetlen támad.
Tortúra törvénye támaszod,
tönkretesz törlesztő terhed.

Tudós testület támad, tántorít:
támogasd tömör tokáját.
Tolod tőkés tonnás taligáját;
társad talán táplál, terít?

Tanárod tákolt tant tanít.
– Tömött tárca, tiltott turul –
Tudor tévé terel, tarol;
téves totemtézis tunyít.

Tengő tudatod tompán tátong,
tettet tétova tetteket.
Telhetetlen töltöd léted,
támod határon túl tántorog.

Tág torkod tömő tápra tátod,
taglózva tinód, tarka tehened.
Töpped töpörödő tested,
tányéron tej tartósított.

Tovatűnnek tünde kertek.
Tartályt, tarsolyt teletöltő,
télre tartalékot termő,
Teremtőtől teli tál-terek.

Tavas televény, terény talaj
tenger terményt termett, tartott,
takart, táplált, töltött, tárolt
tisztességgel, tisztasággal...

Termelők teteme temetve.
Torok, templomok, tömjén...
távozók tudása tömény. –
Törzsük tám, tartásuk teljes.

Táltos tüzet támaszt tenyér.
Terjeng tuba-, tülök-, tilinkó-,
tárogató-, trombitaszó.
Táru!l töretlen, tiszta tény:
tündökö!l tükör törvény.

2004

Tőke tönkjén túske-tövis,
tőzeg-tüzeg tömörödik.
Tősgyökeres tömzsi törpe,
töpörödött, tömös törzse,
torzsalkodik: tökéletlen
tőszomszédom tömör
tölgyest tövestől kitördelte,
törmeléssel feltöltötte...

Tömedékre türemkedik
tőkés tompor, tömérdék.
Tömhüdt tömbbé töltöget
tömkeleg tőketöbbletet;
tompá, tőksi többséggel
tömőrré töm tömlöcöket.
– Töméntelen törtetéssel
tömegeket tönkretesz.

Tönktorzsa töprenkedik:
tőgy, tőgy*, tődő tömitődik.
Tömés tövén túske-tövis,
törött törzsök törekedik,
tönköly töreknek túrkőzik:
törvény töben tökéletes,
töredékes történelem
tökélyt tölem nem törölhet!

TAP ǾǾ

Tipi-topi talpacska talapzatot tapintgat.
Tapickolt, tapasztott padlón tapogatva tapod talpad.
Tappogva tapasztalod, padlaton tapad tappancsod,
toppantva taposol alapot, topánkád tipeg-topog.

* Arc, pofa pöffedő része régiesen.

Tapadósan tapad tapló, pata trappja pattogó.
 Patakparton megtorpan, toporzékol toporgó ló.
 Tiprott patkó elpattan, patakba pit-patt bepottyan.
 Tapintatlan apát tapsolhat, tipsi-tapsi toplák' tapogat.

TÜNDÉR

Tünékeny dér, fénytündér!
 Tündökletes tündemény!
 Tüntetés tünetén tűnődöm.
 Tündüköm** tüntesd ki,
 tündelevény*** tűnjön ki!
 Tülekedő dzsinnt, démont
 tüntessen el Deo, Tengri!
 Tünde lényed tündököljön,
 tükrömön tündörögjön****!
 tündérfiú, tündérleány
 tündérvárból el ne tűnjön!

TISZTA TISZA

Tisztas távolságból tiszta a Tisza.
 Tisztává tisztul, ki a vizét issza?
 Tiszt és tiszteletes tisztán tisztességes?
 Kétes tisztaságot tisztogat tisztelet.

Tisztas tisztaság tiszteletreméltó,
 tisztátalan tisztítótűzben tisztuló.
 Tisztázatlan tisztátlanság pusztít,
 pusztán a pusztíthatatlan tisztít.

* Topa, négykézláb mászó. Átvitt értelemben kificamodott, elhanyagolt, lesüllyedt.

** A jurta felső, kerek nyílása, füstlyuka.

*** Denevér.

**** Villódzva tündöklök (székely).

Dús deli dicső díjtól dülled,
dob dong-döng, düböğ döbbenet.
Degesz dagad, dühödt döf, dönget,
dir-durr dörgedelem dúl, döntöget.

ተጃለላኝ ለጋላቸው ጋላቸው ተጃለላኝ ለሰው
ገንጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋ ለጋጋጋጋ ጋጋጋጋ
ገንጋጋጋጋ ጋጋጋጋ ገንጋጋጋጋ ጋጋጋጋ ገንጋጋጋጋ
ገንጋጋጋጋጋ ለሰው ገንጋጋጋጋጋጋ ገንጋጋጋጋጋጋ

DED †††

Dédike dédmama dédelget
édes, kerekded kisedet.

DÖME †††

Dömdödöm töm, dömöcköl,
dömhec degeszre dülled.
Dundi Döme dúsan dőzsöl,
dagadékká dölled.

Döndöri Demeter bődönből
dödöllét dönt bendőbe,
duzzad damasz duci duckó,
dolmánya dömöcske.

Dézsából dézsmál disznó,
domborodik dusnó döm bic,
dimben-dombon dinomdánom
devernyában dobzódik.

DICS †††

Dics dicső dicsőisége
díszes díjak dicsérete.
Dicsekedik „dicséretes”
dicstelenül díszelegve.
– Dicsőítő diszitósdit
dinnye, dió didergi.

Díjbirkózó dicsvágya:
dívik diadala divatja.
Díva dallama idilli,
– divatosdi dinkó dili,
dinamikus diáknak
dinamit ósdi, maradi.

DÖRGŐ ✠

Daráló diót, mandulát dorzsol,
dada dagaszt, dúdolgat, danol.
Debela dajka dorgál, dohogva durcol.

Dongó darázs donog, duruzsol, dunnyog,
durmó doromb dummog, dorombol, dormog.

Dibdáb dob dobol, dobogón dobog,
Dömötör dögönyöz, dundó Dani dadog.

Dübög hordódonga, bődön dong-bong dubong,
dudás csúrdöngölőn dorbézol, dáridó dagadoz.

Duhaj Durbincs dörömböl, deli dolmánnyal döng,
doronggal döngető dobbant, idióta dühöng.

Dőre dölyfös dübbencs döntöget, dörmög,
dörgedelmes decibel gyomrodban dübörög,

Idétlen delej-dévaj dumdumdivat dobál,
dömhec démon dorejjel bendődből ordibál.

Dumuzi, Dingir, Devla durva dúrral dörög,
dőre dir-durr dömper ör-döng döfköd dögöt.

Durumo durrogtat, Diabolo dobogóra diadallal dökög.
– Deo, Déméter dermedt döbbenetben ödöng.

DÚL ✠

Delej dúvad dúlőn dúl,
duhajkodó dülled;
döngetve döntögetve
dúl-fúl deli délceg.
Dulakodó öldöklődő
dúlongásból ocsúd.
Dúdolgatja: dí-dá-dú,
dúlj-dúlj, indulj, vadulj!

DÉVAJ DÉVA

4M3† 14M3†

Dévaj diadallal dívik* Déva, Dévény, Dévék,
dicső vidékkel dicsekszik Dicske, Divén, Divék.
Dámvadas dagonya Dágh, Damonya, Dámos,
daru darvadoz Darván, Darvason, Daruvárott.
Darás, darabos Darány, Darma, Darnya, Darócz,
diót dobál Diómál, Diószén, Diószeg, Diód;
dorgál Dormánd, Dorog, dióverő Diósgyőr, Diósd.
– Dí-dá-dududú, dundi duda domború.

Dombon Dombóvár, Dombegyháza, dobzik Dobza,
dobog Dobos, Dobol, Doboly, Dobóca, Doba;
dobolgat Tiszadob, Doborka, Dobsza, Doboka.
Dobálódzik Dobrony, Dobrocz, Dobróka, Dobófalva,
Dobogókőn dummog, dobog hordódonga.
Dömöcsköl Dömölk, demhe Deményfalva, Demecske,
Döge dögös, Denta dönt, Dengeleg döngölgetne.
– Dí-dá-dududú, dundi duda domború.

Dagi Dégh, debri Debrő, Debercsény, Döbröcze,
Derzs dörzsölt, Debrek debela, dudorodik Debrecen.
Domború Domány, Domony, Domaháza, Dömefölde,
döbörben** dorbézol Döbri, Döbörhegy, Döbréte.
Dúskál Dusnak, Dusnok, eredeti Detér, Detrekő;
Domockolt Domoszló, dömhen dözsöl Dömöc, Dömös,
dömhec bödön Dömörkapun, Dömötörin, Dömsödön.
– Dí-dá-dududú, dundi duda domború.

Dédi duruzsol Dorozsmán, Désen, Décsen, Decsen,
deli dajka dédelget Déden, Döcsön, Dédán, édesen.
Dundi Dalma dúdolgat Dunakeszin, Dancson,
Dályog, Dállya hodályáról Dány, Danyád danol.
Dörögcsé, Dörgicse dörgedez, dörög Dörög,
durrog Durán, Drumoly; Durmány mennydörög.
Dér derengi Derencsényt, Derecskét, Dereszlényt,
dermedtre didergeti Döröcskét, Devecsert Dinnyést.
– Dí-dá-dududú, duida dom horpadó.

* Virágzik, becsben, dicsben van.

** Döbör am. nedves, vizes gödör, tartály, bödön.

DÉL 𐄂𐄃𐄄

Délvidéken, déli delelésben
teli fényből delejerő éled:
Dali delnő délceg daliával
délibábban édesen édeleg.
Delejezett deli legény lépdél,
diadallal telítetten ebédel.

OLDD DOLGOD!

!𐄃𐄄𐄂𐄃𐄄𐄃𐄄𐄃𐄄𐄃𐄄

Mondd!

Toldod-foldod dolgod?
Szid, fedd, lehord, sodor sorsod,
s ronda, mord gond zsoldod?

Csönd!

Hold áld, hol hord, föld föld.
Gondod most mosd, mind oldd, oldozd!
Gondolkodj! Dolgod: légy boldog!

DERE-DARA

𐄂𐄃𐄄𐄃𐄄-𐄂𐄃𐄄𐄃𐄄

Dermesztő dérdarára dereng a reggel.
Derékaljad dermedt derékkal terhelt.
Darabjaid dereka derékba törve,
derékső derékszögbe merevedve
„derekasán” dörgölődik deresre.
Derüljön derülátó törődött törzsöd:
diribdarab derékhad deredarál, trécsel;
darabokra darált, szóródott derce”
darás derelyéről dérreldúr derécsel””.

* Vonzóerő (mágneses erő).

** Durvára darált, korpás liszt; goromba, durva modorú.

*** Derécsel, deredarál am. darálva trécsel, felesleges dolgokról szaporítja a szót.

AD †

Vad had támad, oda sátrad, házad.
Mállad, hamvad várad, falvad porlad.
Lovad kornyad, kardod, bárdod rohad,
íjad, javad, korhad, nyamvadt fiad punnyad.
Szabad utad apad, szavad szikkad, szakad,
tulajdon birodalmad feladva szétomlad.

Hatalmad elsikkad, szájad széthasad,
hangod elakad, oda nyugodalmad;
– adóssá szabdal szabad áruáradat.
Hasad dagad, hátad ványad, roskad,
vállad lappad, gyulladt májad sorvad.
– Maradék adagból adogat urad.

Csalárd bolond! Társad elárultad,
dajka-dada magvad magad odaadtad.
Adóalany fiad számadat marad.
Pirkad. Addig árad bántalmaid, míg
zárad meghasad, bizodalmaid forrad.
Anyád dalát halld! S hagyd, Urad mindent ad!

ÉLED †

Édes-kedves növelőd karolod,
leányod oldott dallamát dúdolod,
támod, gyámod, barátod áldod...
Dolgod, gondod mulandó. – Látod?
Csönd mind Tiéd, halld! – Akarod?

KÓD †

Kódolt konda kordában koncert koldul,
kódoktól konduló korod kordonban csikordul.

Ködös, tódott-fódott mende-monda ragad;
fardán fordul módod, ujjad ipadra tapad.

Gyöngyöm, gyöngyöm, gyönyörűm
egybe gyűjt, gyúr, gyönggyé gyömöszöl
gyümölcsöt, gyomot, gyikot, kígyót,
üggyel gyógyít gyöngge, gyagya gyalólót...

ያዛዘነውቶ, ያሳታታቶ, ያሳታታታቶ
 ለእነዚህም ስህተቶች, ዘመቶ, ገዢዎች
 ገብተዋል, ገብተዋል, ገብተዋል, ገብተዋል
 ...ገብተዋል ለሁሉም ገብተዋል ለሁሉም

MIND EGY

Egyedem-begyedem bevegym? Mevegym?
– Egyetlen győzelem egyetemes legyen! –
Gyolcs, gyapot, gyapjú gyöngéd kelengye;
gyönyöröd gyümölcse, gyöngy gyermeked gyenge.
Gyér gyökér, lágy gyurma kegyelted,
gyámodat hegyezgesd, gyámolát egyengesd!

Gyertyán gyöpén gyopár, gyom gyökerében,
bárgyú vigyor ügyel gyehenna hegyében.
Egyezkedni gyűl egyen-egyén egylet,
egyre legyeskednek jegyzékben egyedek;
egyélő egységbe egyelnek egyet-egyet:
– Gyarapítsd naggyá mogyorórügyedet! –

Agyadban vagyönvág, zagyva gyémántgyűjtés.
Gyűrűbe gyűr gyülevész gyűlöletgyűlés.
Gyáván elegyedve elhagyod ügyedet,
egyre szégyen biggyeszt, fagyasztja szügyedet.
– Tégy! Végy! Rogyj! – Gyötör gyatra gyúró,
gügyén gagyog gagyi gyártmányt gyártó.

Gyúr, gyomroz, gyarat* agyas gyarmattartó,
gyatrává gyalázza gyémánt hagyatékod.
Bágyadt gyógyír tölgyvölgy langyos vágya,
rongyot gyömösölsz húgyos, legyes ágyba.
Kegyetlen fegyőr fegyelmez így-úgy, amúgy...
– Egy hegyen négy gyertya gyújtatlan gyúl. –

Egyedem-begyedem bevegym? Kitegyem?
Egyetlen győzelem: ingyen kegyelem.
Egységre figyelni fegyelemmel megy.
Egyezni gyötrelmes egyéniségeknek?
Legyezget, egyenget egyszerű egyenlet,
hogymind egy, együgyűnek mindegy.

Egyedül együtt, Vele egységben megy.

* Szálas rostot fésül, gerebenez, gereblyéz, illetve sarlóval arat.

AGY-ÜGY

‡₁-‡₁

SZÓFEJTEGETŐ

- ‡₁ Agy – gyakorta zagyban hagy,
Nagy fagyban agyas,
vagy gyagya agyag vagy?
- ‡₁ Ágy – ágyazza bágyadt vágy:
gyámolít ágyasod ágyazta ágyás.
- ‡₁ Egy – egységbe vegyítő jegy, elegy.
E gyenge egyén hegyet egyenget,
egyesít, hegyez fegyvert s kegyet.
- ‡₁ Így – Ím, egybe gyűljünk, gyere, gyí!
Igyekezz, igyet igyenest* vigy,
gyimakoló gyiloknak ne higgy!
- ‡₁ Úgy – Új gyúró gyúr új útra,
gyutacs húz gyufát gyújtópontra.
- ‡₁ Ügy – üressége gyűrődve gyűl,
ügyes-bajos üggyé vegyül.

GYÁR ‡₁‡₁

Gyártók agyadba gyúrta vágy
gyarapodó fogyasztót gyárt.
Gyarapodásban gyanakvás nagy,
ügyeskedőt s irigyet hagy.
Egyre gyilokkal vegyül a gyatra,
gyártmánnyá gyúr gyakorlott agyara;
kiagyalt gyári vágy tárgyá,
lággy, gyámoltalan trággyává gyárt...
Gyámolít lággy ággy vágya?
Vigyázz! Gyász a gyáva gyámja.

* Ügyet egyenest – hangváltó igy-ügy és igy-egy.

MAGYAR VAGY

‡4M H4‡4‡

Egyszer egy egyszeregy
nagy keggel egyé tett;
Egyetemes hagyatékka
magyar magyarral kegyes lett;
kengyelt együtt hegyezgetett.

Gyermekeik gyalóságán
gyeplő gyapálta gyepen
gyanakvás gyakori ágyán
gyülevészhad egyengetett,
egyre gyilok gyalázta lett kegy.

Magyar magyarnak gyermekien
– lagymataggá lágyított agy –,
gyűlölséggel egymásnak megy,
egyezményes egységet hagy.
Gyalogos a gyalázott szegy.
Vigyázz! „Gyámod” agyon bágyaszt!

Gyökérerőd, kelengyéd nagy.
Úgy egyengesd hagyatékod,
hogy ne legyen gyámoltalan,
gyermekednek egy hagymát hagyj!
Hagy igyon rügy, magyar maradj!
– Ügyed egység, ha magyar vagy.

GYŰLÉS A‡M‡‡

Gyűlöletes ügy gyűlevény,
„ügyesen” gyűlik a gyűjtemény:
gyűlevészhad gyűjtöget,
begyűjtött rügy szügyében dülled.

Gyülekezet ügyeskedik,
gyűlésekbe gyülemedik:
gyűlölőket egybe gyűr,
gyűlölséget gyűszűbe gyűjt.

GYÓGY 𐰇𐰚𐰏

Gyó-ó gyónó, jóvá gyógyító,
gyomó gyomot gyomorból kinyomó,
gondot gyomláló gyógymóddal
gyomorbajod gyorsan gyógyuló.

GYÖNGY 𐰇𐰚𐰚𐰏

Gyöngyöm, gyöngyöm, gyönyörűm
gyűjt gyümölcsöt, gyomot, bogyót.
Gyurmát gyürköl, gyönggyé göngyöl,
gyimakol, gyomroz gyíkot, kígyót.

„Gyógyít” gyöngye mogyorórügyet,
gyürkét gyümököl-gyömöszöl,
gyökeret gyűrűbe böngyörget,
ügyesedik gyermekem gyöngyön.

VÁGY 𐰇𐰚𐰚

Változásban álló egység
a végtelen világmindenség.
Valóságod ágyazza vágy,
hogyan világgal eggyé válj.
Vehemens vággyal vérbő
vágyakozó áhít gyönyört;
vészt vállalva, vakon, vesztő
végzetben vág át gyeplőt.

Gyújtó virtusba vivő vágyba
vegyülhet gyilkos gyalázat.
Vád ágyásán gyak a gyáva,
gyászod sóvár vágya tárgya...
Vigyázz! Kéjvágy, pénzvágy,
dicsvágy vesédbe vésődve vás.
Létvágy, étvágy, honvágy vagyon.
Tetszvágy, becsvágy vétek vajon?

Agyag agyad elhagy.
Kegyetlen nagy a zagy,
tárgyként tárgyasult vagy.
Gyatra gyötör. Úgy gyarat*,
hogy faggyús fagyba rogyva hagy.

Bögyös hölgy gyóntatgat
gyanakvón, kegyesen;
gyászos, ragyás gyíkok
ragyogó gyékényen
egyezkednek rongyos hagyatékon.

Langy bugyogó bugyolál,
buggyan vágyad ágya,
gyűrt jegyesed gyakorta
fogyassz-kígyó gyakja**
– Gyermekeid gyatrán elhagyatva.

Gyöngy mogyoró, bogyó fogy;
hegy-völgy göröngy, egyre rogy.
Meggyajkú hölgy tőgye spongya,
hangyások vágyának rongya...
– Rügyet gyilkol gyehenna agyara.

Rongy ágyassá agyabugyált
gyarló, pongyola gugyerák!
Gyurgyalag így úgy elhagy...
Biggyed legyet gyűjtő begy
– szégyenszemet hegyezni megy.

Angyal lágyan legyezget:
Figyelj! Vágy jegyébe gyorsan mégy,
higgy! Ügyed frigyében légy,
egyhegyű kegy szügyében tégy!
Gyermek tegyen eggé, négy!

* Tüskéken fészül, gerebenez.

** Hegyes, szűrő eszközzel döf, bök. (Növel közösül.)

Zsákban zsenge zsálya,
zsurló, zsázsa, rózsa,
zsibbadt, zsibongó zshivajban
zsong zsoltár, zsolozsma.

,ԳՕԳԿ ԶԱՅԿ ԶԳՃԳԿ
ԳԿՉԻ ,ԳԿԳԿ ,ՉԱԽԱԿ
ԶԳՃԳԿԿ ԶԿԻԱՅԿԿԿ ,ԿԻԳՃԿԿԿ
.ԳԳԿՅԱԿ ,ԽԳԿԱԿԿ ԱԿԿ

Zsineg zsugorít, horzsol zsinór,
 zsiborgat, bizserget, zsibbadtra gúzsol.
 Zsizsa rozsdás zsaráttá zsurmol,
 rúzsrozás parázssá morzsol.

Zsellér zszindelyez, zsúppal zsuppol,
 zszaroló zszobrák* zszákmányt zszákol.
 Zsörtös zsinár** zszigerből zszémbel,
 zszarnok zszoldért zszebedben lebzsel.

Zsibvásáron kapzsi hapzsi habzsol,
 zsugori uzsorás zszibárut zszúfol.
 Dörzsölt zsugás zszivány zszivajog,
 zszebes zszarunak zszírosan zszíroz.

Zsörtölődhet dorzsolt morzsácska,
 torzsalkodhat házszártos zszámiccska:
 zszippzsupp, kenderzsupp zszarát,
 zsuppfédélvarázs zszupsz, parázs.

ZSONG AYY

Zsongító zszoltár, zszolozsma zsong,
 zszombolyon zszendül zszenge rozsz.
 Zszilipelve pezszdül, pozszog rizsz,
 zszombéktorzszon bozszog zszizsik.
 Zszömök zszázsán darázs zszizseg,
 zszana zszinat zszibong, pezszeg.

Zszombor, izszóp, pozszgás zszálya;
 duruzszol kuruzszló guruzsz varázsza.
 Zszámolyon zszurló, rózsa, bazszarózsa;
 zszömök zszemlyéből dőzszöl bizsa,
 zszongítón zszuborog, duruzszol zszizsa.
 Zsong zszongító zszoltár, zszolozsma.

* Zsugori, fősvény, zszarolva harácsoló ember.

** Romlott erkölcsű csalárd ember.

Cincin cintányér,
cikornyás citera,
cimbalmot cipelhetsz
cikkcakkban, cimborá.

,H3D9YD†† >††D††
,4H2Y†† A9DHJ0††
†Y20A23†† YJ3A4X3††
.4HJX3†† ,J4X004††00††

CIC ↑↑↑

Cingár Cili cirókánk,
cirmos cicus cirkál.
Ciccegésre uccu,
cikk-cakkban cikáz,
cipel cirregő cickányt.
Cincogi cafrangosra cincált
bicegő, cammogó copák.

Cincér, kukac, katica?
Cókmókkal cicózna cica?
Kacorcima ccc kacér!
Cicónkra cinege cicereg,
bíbic, cankó biccentget.
Cili kocog marcangolni,
compóporcra kucorodni.

CUKI CIKI

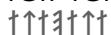
↑↓↑↑ ↑↓↑↑

Cirádás címert cizellál cerka,
címzetes címmel henceg tucat céda.
Cuki arcán icipici daccal cifra
cicomás kacatot cipel bárcás cafka.
Combos cukorka, cula cicuska
tárcás pocakot cirógatni caplat.
Pucér combjain cuppogó cafat
cocát heccelő cummogó cáfolat.

Élcelődő hecc, viccelődő kuckuc,
ciki-cuki perec, lánc, gönc, cucc;
fickánd, vihánc, puccos flanc.
Cirkalmas, cikornyás hacacaré glanc
a cinkosok cibálta-ráncigálta sarc.
Tálcán kelepce. Cégér vacak álca,
páncéltörő celőke cuppan célra.
– Cudar kapca kupeczek cápaharca.

ICIPICI

Réceruca cérna
icipici katica
cékla, cikória
ciribiri cirbolya.

Citrom, cirok, repce
cédrusfán cinege;
kence, kemence,
perceg percek perece.

Ecpec peckes léc
cikkcakkos kócos férc;
ciradás cukor váci,
cincibere ciráki.

Icce-vince pince
cirpelő picirke,
hőscincér vincellér*,
dönci Berci a pincér.

Mircimarci cirmi
célban cini cincogi.
Porcogó porcika
iciri piciri.

Kocogó kanca
kacagó pacika,
kickoc, koccan kocka,
kackac-kuckuc, nyakica.

Cilamila cicuka,
cipőfűzőn cédula.
Pálcika, ceruza,
cip-cupp pocak, ciróka.

* Szőlőműves szakember.

CIN ㄅㄣ

Cincin cintányér, cinóber cikornya,
Cinkotán cipelhetsz cimbalmot cimborá,
cinkosnak cincoghat szitár*, citera...

GÓC GOMBÓC

ㄍㄠㄘ ㄍㄨㄇㄅㄠ

Polcon tálcán nyolc gánca, nyolc gombóc;
délceg, ifjonc luc kóc, magonc lonc lobonc.
Bércek érce bérencek poncolta harci góc,
nyérc porcig boncolt konc, lidérces kolonc.
Kuruc-labanc harca morc, hócog móc bohóc.

Sokác, bunyevác sáncán pácbán váci rác;
tálcán herce-hurca lánc, sarcol a finánc.
Kilenc különc igric táncol, ferences kegyenc.
Tömlőc fegyencgerinccel dömöckölt ketrec,
védenc lelenc bérenc, kapca a kedvenc.

VICC ㄅㄣ

Léc, lóca, pöckölt pöcök,
buckán cövekel peckes cölöp,
hájpacni kockás pocakkal
kocog, táncikálva hőcög.

Pacás kapca korcában
ráncos pocok dörög,
puccos kéjenc condra**
apácaviccen rőcög.

Vacak vadóc vackor
kucorog ecetben, göcög.

* Indiai húros, pengető hangszer.

** Szakadt ruháról csüngő rongy, átv. ringyó, rongyos szajha.

Atya adta angyal anya
hanyag agyat agyagnak hagy.

Apa arca, hatalma alapja harc,
alatta halandó a „haladó” anyag.

Y4D4 A4#>4 4Y+4 4X4
.4q 14)A4#4 Y4#4 A4D4q

,1H4q 4144A4 43A4Y4q 41H4 444
.A4D4 "o+4A4q,, a o+o4A4q Y4)A4q 4Y44A4

AZ AGY 𐌹𐌵𐌹𐌸

A, az, ama, amaz;
 Anyaggá anya,
 agyaggá agyad hagy.
 Gyalu gyakorta gyongyak.

Agy agyara akarat.
 Agyad agyabugyálja,
 lagymataggá gyapálja
 nagy, akarnok gyakorlat.

AL 𐌹𐌻

Aláz, gyaláz falka,
 fal alattomos fajta.
 Balról kapta hatalma
 alapja alkalmi akta;
 ablakban kalap haszna,
 falaz, nyal alkalmazottja.
 Lakat alatti lakása
 fala fals, alapja aljas.

Falánk pillantás fal,
 lapos hallgatás csal.
 Nyalka alávalók által
 alacsony alak „alkot”,
 ajánl alkalmi alkut.
 Ama almafa alantas
 almának hatalmas halma
 halkan altatgat halálba...

Alkalmazható alkotást
 alapoz alapkutatás.
 Alaptalan alkudozás
 alázatós alkalmazkodás?
 Alaposan alkalmatlanná
 alakít a hatalmaskodás.
 Alárendelt alkotó hallgat,
 talán altatva halad...

APA-ANYA 4D4-414

Apa, atya, papa, tata karja vas,
 határozott, acélarcú akarattal
 szabját, kardot, pajzsot, pallost tart.
 Arányosan araszol nap aranya,
 apa apol, kapa kapál, marok arat,
 katona kap arát, apa, majd após marad...

Baba hamar anya, mama, banya,
 java javóssá, av avassá avatja.
 Apróság hada harap, apó aprít, apad,
 papát lassan aggastyánná aggaszt.
 Asztag szárad, aszu aszik, alszik,
 asszonyka haszonban hosszan aszalódik.

ABA 4X4
 APA 414
 AGA 414
 ATA 414
 ATYA 4X4

Almodat megalapozza,
 államod megalapítja,
 álmodat megállapítja,
 általában állandósítja.
 Állati állapotba állítva
 áldozattá alázhatja.

ANYA 4D4

Almodat alád hajtja,
 aztán angyalokra hagyja.

ALOM 3JA4

Alsó hatalom malma nagyot alkot,
 almába alászáll aludni halott.
 Állva marad alma magja, ima álma,
 alkalmas alomból magos a családfa.

ALMA 4141

Almafa alatt alomban
 lapul zamatosa alma,
 Almafi alattomban falja.
 Hatalmas almamag halma.

Hajnalanta dalolgat Amálka,
 hangán alva hallgatja hangya:
 – Ha valaha hangomat hallja,
 talán nem hagyja abba soha!

AR ARCA

4141 41

Ar arca harc – marcona parancs –,
 arctalanná maracsarkodó harc,
 sarkig sarabol gyarmattartó sarc.
 Marakodó gyarló arat, harap,
 aranyat markol, udvart tart;
 darab marék parány dara marad.
 Tarol, darál, facsar fukar kar,
 marhaszarvra farkast csavar,
 barázdabarka sarjút takar,
 tarra sarabolt marjult part.
 Vakarcs varjú avart kapargat,
 varangyragya varja elvakart,
 barommá marja sarjadat
 varacskos, garasos akarat.
 Zavar cudar zihar zivatar,
 vihart harsog harangharag.
 szarka farka saras cafrang.
 Kardos karvajkarom karcol,
 faragatlan rangért karmol,
 garázda kavar, garral hadar;
 ragad barbár, rajongó raj.
 Karó sarkán harkály karapol,
 haramia horda harácsol;
 varga felvarrott arát karol...
 Barna barátok kara araszol.

Ádám
 áhít, ámit, áltat, ájul,
 ásít, szájat tát.
 Állat áthág, ágas tágít,
 álom áldást ád.
 Ásás vás-váj gátat, árkot,
 állványt állít ács,
 ár árján jár ármány, átok,
 álság, árulás.

3949
 ,M19 ,Y9A9 ,Y139 ,Y189
 .Y9Y Y419I ,Y1A9
 ,Y1A9Y A9A9 ,A989Y9 Y9AA9
 .49 Y89+99 39A9
 ,Y90H9 Y9Y9A 19M-A9M A9A9
 ,H9 Y1AA9 8D9MAA9
 ,19Y9 D93H9 H91 991H9 H9
 .A9AAH9 ,A9AA9

Á-bele, bá-bele
 'ámitógép kábele...
 Ábel álmos, álmodozik.
 Ámélkodik, báméskodik,
 ámul-bámul, ájuldozik:

Ácsi-bácsi ácsingó,
 állvány áll, ágaskodó.
 Ács ácsorog ácsolaton.
 Állást állít. Állapítja,
 állapotát láz állítja.

Ákom-bákom ászokfa,
 árnyas pára mállasztja.
 Ásatag Árpád vára –
 ármány, átok ássa-vássa,
 álság, árulás gyalázza.

Ápor-zápor áradat
 árokban árpát áztat.
 Állatólad tárva –, árva.
 Állítólag állam áltat,
 ázalék állad, szakállad.

Átok jár át, nyársal vád,
 ágyas ásít, várna rád.
 ármány bárdja hátba vág;
 Álmodban állást áhítasz?
 Á, ábránd, ámitás csak.

Ádáz ápolás vágtat,
 átvágva lábad, vállad.
 Ámbár ártó áramlat
 általad áldássá válhat,
 ványadt hátad ágyban szárad...

2008

Áhítozva átalhág,
 ácsingózik kicsi ág.
 Ágaskodik. Teret tát,
 elágazott tere tág.

Ágaskodik ágas-bogas
 agancsával a gímszarvas.
 Ágasságnak véget vág,
 ágacskákat csonkig rág.

Világolj világosság,
 dágvány drága virág...
 Ágrólszakadt nyárfaág,
 ágazzon ágkoronád!

ÁLSÁG M M M

Tágas tájak árnyán száll
 áskáló áruulás, átok;
 álság ágyán ármány jár,
 ájtatosra ásít árok.

Álnok általában gátol,
 vámok hátán ártást szállít...
 Válassz vásárit, harácsolj!
 Áru árja áldást ámit.

Lármás társad vágya áll,
 sáncban plázák álcalánca;
 átalkodó* számító hág
 bárcást táncoltat tárca.

Lám, gyász száll rád, árva pára.
 Bántás bágyaszt. Áhítsz oldást?
 Kába bátorság átáztat
 vájt árokból hála megvált.

* Görbe utakon csapongva, mintegy csára, csáléra jár, csatangol.

Áldottan
 álmodat látod,
 áldott fogantatásod.
 Állkapsodban fogós
 fog; állóképességed
 fogadod, általában
 fogod-adod.
 Álladon
 áldomás
 megállapodik,
 állásán kiállásod állandósodik. Vállad tartásán beáll vállalásod.
 Állhatatosságod kulcsa vállaid kulccsontja, állása válasz kitartásodra.
 Álság álnok állama áldozatát állati állapotba állítja,
 ámélkodó, málé bálvánnyá mállasztja
 állítólagos válságok változata.
 Államodat áldozattal állítod.
 Általában állod vállalásod,
 ám álságos álcává vált
 állításokon – válaszokon,
 váltogatott állványokon
 állandósult álnokságában
 átváltozhat állásfoglalásod,
 válságossá válhat állapotod.
 Vagy vállalod válaszd,
 vagy átállítod állagod.
 Álmaid fogságában
 állomásokat váltva
 vágyaid beváltod,
 vallás, vallomás
 által hálára, vagy
 halálra változtatod.
 Álságot old áldás,
 áldottan álldogálsz.
 Állásod, alakod, alkatod
 áldd, és álld vállalásod!

ÁR H1 SZÓFEJTEGETŐ

- H1 Ár – Ágaskodó, áradó erő.
Áradás testet érve tár vagy árt.
Árálló erő hiányában árt az ármány.
Átjárhatatlan test árnyékoló gát, árhatár.
Árny – ár-nyűg.
- H1I Szár – Szelő, szakító áradást álló erő.
Származás, szilárd szálon szaporító szár.
- H1I Jár – Jöjj, járj jó irányba áradás – jó ár.
Javító juss, jeles jog jár, kijár.
- H1Y Tár – Áradó ár testet érve t-ár.
Áradást megtart a testtár,
társadra tárt tered vár.
- H1# Gyár – Gyarapító, gyarapodó, gyártó ár.
Gyatra gyártmány árt. – Kár.
- H1I Pár – Párod ármány árján megtart.
Pörög, perel, ám áhitattal vár rád.
- H1# Már – Most maradó ár.
Mindent merit, mártja, mire kitárt.
- H1M Vár – Vértező ár valóban vár.
Van ártól védő és ártást vállán viselő
vésett valóság.
- H1# Zár – Zúzó, izzító árt kizár.
Zizegő rezgést, zokszót elzár.
- H1A Sár – Sűrű, sárló, süllyesztő ár.
Sárga sárarany, sárkány zárta tár.
- H1X Bár – Benti és külbeni ár jegyben jár,
balgaság bölcsességben botorkál.

НҢД Nyár – Nyirok-, nyákár tenyésztára
anyaföld televény nyálárja.

НҢӦ Hár – Hárfa-, hársfa-, hártya húrja
ártó árt hárító ujja.

ÁRMÁNY DҢӢHҢ

Árnyék ártó árja árad,
tárva ármány ásott árka.
Árpád árva vára zárva,
ásít rád áskáló párka.

Nyárban szárad kopár szár,
nyársal dárda, szárnyat jár.
Áruló lármáz, hárít bármit,
drága áron párát szárít.

Áruáradat károdát járja,
áruvá árul bárgyú lárma.
Kufár gyár rág, farol arád,
árendában zárka vár rád.

Bár áru Sára, s ára sár,
ármány árja fárad már.
Kalmárjármot áram jár át,
s árad határtalan áldás.

GÁT ҢҢA

Táti Pál tákolgatja, támasztgatja gátját,
lápót lapogat lapáttal tág határon át.
Ádám látja száját tátva. Ágál, ám barát,
hátrahagyva álmát ágát, átlósan átvág.
Barátságot táplál. Bátran tárja vállát, hátát,
s hát, játszva áll a gát távol tájon át.

[illegible]

Máglyán
 Magor magtára,
 magzatvíz megtartó árja.
 – Magóg magja magyarnak
 magyarán magyarázza. –
 Magabiztosságot önmagunknak
 magasztalt magasságbeli megadhat:
 magbél magocskából magzat csirázik,
 magonc magasodik, magvasodik máris,
 majd magánytól mágneses mag magának
 mágikus magzáshoz más magot magozgat.
 Személyes magasán magszemet magzik,
 magvaváló maghéj magházról leomlik,
 magbélből megint mag, magzat csirázik.
 – Magvető im, magasztos mágiát játszik. –
 Magánéletében magamagával mindenik
 mulandó magonc más-más magánczó:
 magánakvaló, meg magamegtagadó,
 magamutogató, meg magamegadó.
 Ám mágneskártyamágus kimagaslik,
 magaslesről magashang magaskodik,
 magántulajdonnal magaviseletet már
 önmagában magasrendűvé magasít.
 Magánterület, magánügy, magánjog...
 Magaképünk magaslaton magahitt?
 – Magmamama mindönket megint:
 magvaszakasztó magakelletés,
 magtalanító magzatelhajtás,
 magánzárkában magömlés,
 magányosító meddőség...
 Magvető magad maradj!
 Megtartó irmagod
 imád mentén
 mindörökre
 marad.

MAMA 4343

Meleg méhéből
mama emlőre emel.
Melle, szeme menny.
Minden mese mélyén
maradj mindig enyém!

Mohón mászom.
Most mozog, motoz,
merül bennem minden.
Mind moncsolom, majszolom...
maradj mindig velem!

Már mímelem, másolom,
mókát magam mutogatom,
mesét, mondókát elmondom.
Milyen mini, más meg magas...
mindig nekem maradj!

Merek mással menni.
Macskát, nyomot, lomot
markolni, működtetni
Múlik majd, mikor, miért, mennyi?
Maradj velem megint!

Mafla lám mindenki.
Még nekem mer támadni!
Milyen, melyik márka menő?
Menj már! Majd, mindjárt megyek!
Most maradj velem!

Mindenség köröttem.
Merész madár merre mész?
Morgok, marok. Mi a mesterségem?
Magam merre, mihez mérjem?
Maradj meg nélkülem!

Mez, máz művel, mulattat.
Méz, mosoly, méreg és élmény
messzi múltból működtet, enyém.

Mi gyermekünk lám, milyen?
Maradj mindig bennem!

Mérték s érdem múltat mutat;
műveltségem mélye múltad,
mozdulatom múltból mulat.
Modern módi múló módban.
Maradj minden utódomban!

MEDER MESE 𐄂𐄂𐄂 𐄂𐄂𐄂

Méla medve merengőn menetel medernek.
– Medence nedvéből merészek mennyit mernek!
Mindig mércémmel méregethetném meg...
hm, mindenki nekem meregetne! – Elmélkedik. –
Mily mély meredély! – Mérlegel a meredeknél.
Mellét merevíti, karmát kimereszti, lemerészkedik.
Medvének emni méltóztatik. Mancsa mardos,
márnát moncsol, mammog, mormog, brummog.

Mellesleg mint mindenevő, megy méhek mézére.
Meztelen nem merné, ám mellényes mezére.
– Minőségi medvebunda, méhcsípéstől mentes! –
Mire méhek minden művét magába meszelte,
megtalálják nedves orrát, s menekül megveszve.
– Meleg mellyes mellett megment a mellúszás! –
Medvének meder-medencében immáron messze,
nem méregeti, mely mérőn mikor, mennyit nyerne.

MARINA 𐄂𐄂𐄂𐄂

Máre, More, Mária, Marina,
márna merülne ultramarinba,
Mádre, modher, mutter, mamma mia!
Tengernyi mama mederben maradna;
ám Mari, Míra, Mara, Marianna
mára már meglett madám, matróna,
meséli merengő mandola, marimba.

MÉH 𐄂𐄂𐄂

Mária méhe éhe
Méhek kehelymélye
Megváltás helye éke
Mindenek éhe méze.

MOHÓ MAMMOGÓ 𐄂𐄂𐄂𐄂𐄂𐄂 𐄂𐄂𐄂

Mocsola malac amig csámcsog makkon,
makacs macskakarom menetkét marcangol,
Mormogó medve málnát, mézet majszol,
mandarinért mászik mafla maki majom.
Murkot, muhart marha mustrál mohón,
míg mácsonyát, magyalt megvető muflon
merész mozdulattal máléból morzsol.

Meténget moncsol mancsával mormota,
mandulán, mogyorón nyammog mókuska,
meggyfa magosában madárka magoz.,
menyhal mocsolában zsombékon motoz,
molnárka hullámon moccanóra cummog,
maszat moszatka medencében mammog,
márna mélységben hammog moszatot.

Mályvameder mélyén méhecske mocorog,
moha molyhosában muslinca mosolyog.
Mák, mácsonya, mirha, mirtusz, manióka,
mángold, martilapu, maláta meg menta,
muskátli, mustár, paradicsom, alma,
mind-mind mirigyek maró martaléka.

Mammut, moly, gém, gím, marabu, láma...
mendegél minden mannát megenni még ma.
Ám monyók mákonyt mézgálgat maszlagra,
muskotálymustot mér mező manója.
Minden mulandó mély álomban marad,
miközben emésztő gyomornedvük mulat.

Bim-bam bám	Ím, hím gím
bámul bátyám,	hímzi címerem –,
him-hamm, nyám,	gyám, tám, cím
nyammol anyám.	sem nemtelen.

Nyim-nyom gyom	Zum-züm szem,
ingyom-bingyom,	számol eszem:
rém rom-lom	vám, kém, fém –,
korom. – Álom?	nem emelem.

Rám hám? Lám,	Gém, dám... – lám,
semmi irhám.	csámpás „csodám”,
Rum bumm. Hümm,	zsom-, som-rím...
szomjúzik szám.	csomóz Ma-rim.

MORD 𐌆𐌋𐌆𐌆

Malom mormog, mantrát mormol mordulva,
mogorva molnár mondókáját mondja
magányban, mozsásra, morzsára morogva.

Mutatványos ámit, mammont mutogat;
moslék munka, mosó mozgalom mozgat.
Mulatsággá mart minden múlt mozzanat.

Mámormázba mártott másoló másít,
mord máglyára már malmot, mannát állít...
Morc molnár malma martalékká mállik.

EM 𐌆𐌆

Térbe említ, embert emel Ő,
Teremtő.
Emt, mert eszem, ömöl
termő emlő.

Puska pukkan, pata trappol, pánt pattan,
pajkos, pisze apróságon puha párna, paplan.

ᠰᠠᠭᠠᠨᠠᠨ ᠶᠡᠭᠡ ᠰᠠᠭᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨ ᠰᠠᠭᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨ
ᠰᠠᠭᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨ

PIHE 𐌱𐌹𐌺𐌰

Pitymalló pillanat
pitypalatty-pitypalatty.
Pipe tipeg, pityeg, pityog,
tipi-totty, pitypotty.

Pávaszemes pille pilled,
pillantást megpihen,
pink pillangó pitykés pimpón
hipp-hopp ellippen.

Pihepuha pihőn piheg
pelyhes pinyőke,
pillantástól pittyed, pillog,
pityereg röptibe'.

Pilinkélő pitypangpihe
pillenpotty pihécske
pityókától hoppan,
puha pólyán pottyán.

PENDÍTŐ 𐌱𐌺𐌳𐌹𐌲𐌴

Pejpata gyepet pendít,
heppre perdül, penderedik.
Pelyhes pecék éperedik,
pendelyt, posztót szétrepeszt.

*

Pecér teper, pénzért kepeszt,
pásztáz cölöpöt, palcát pörget,
pecekkel pécéz*, pengét penget.
Pásztort posztón pengő epeszt.

*

Eper penésztől pemhed,
pemete enyvet penyved.
Eped epe epés cseppje,
ellep lepkepete pettye.

* Megjelöl, kimutat, hogy szembetűnőbb legyen.

PÉP 111

Ép nép népes. Lépje
 ép, lépte képe szép,
 képessége ép.
 Épít, képes lépni,
 gépies lépést tépni.

Lépre lép epés nép,
 képe képed eképp:
 Éppen képemre lép!
 – Szépre képtelen nép
 géppel képződő pép.

POHOS
ΛJǾJ1

Pohos, pofók pufi pocok
 pompos pogácsán pocol,
 puki potroh, poklos pocak
 pukkadásig pákosztol.

Pukkan pufók, puffadt pók,
 püffög püffedt pöffeteg.
 Páhol pukkancs, puffan pofon,
 puhán poszog, pöfékel.

Pangó pocsolyán potyka ponty
 pacskol, pacsál, pocsákol;
 pocsek posvány pudvás partján
 pohos patkány poshadékon.

PÚP 111

Kolomp csupán kopácsolt kúp,
 koppanó kupa csupa púp.
 Púpos huppog pupa púpon,
 lomposodik pompás pompon.

PIRI 𐌱𐌹𐌹𐌹

Párapermet pirinkél pirkadat pirosán,
 pirók Pirit pisszenet pironat: pihenj már!

Piszmog pisze, pösze Piros. Csöppnyi csuporán
 pörget pindur pörgettyűt, csirimpol szaporán.

Szipog apó, szipókát pöndörít, rápipál;
 perzsel-pörzsöl piritóst, pernyepor piringál.

Pörcöt pörköl, ropogóst. Pirosom, gyere már,
 piros pöttyös pirinkóm, reggeli ripp-ropp vár.

POR 𐌱𐌹𐌹

Ripeg-ropog, por porcog,
 pereg percek perece;
 porlós porzsolt pereszke,
 perceg porcika pereme.

*

Parány, pirinkó pondró
 pottyán porhanyós porba,
 apró, potrohos poronty
 prémje porhó porka.

*

Porondra perdül paripa,
 ropja parittyá-pata,
 poroszkától rapittyára
 reped, porlik pozdorja.

*

Parázs perpatvaban
 portyán prédált portéka,
 poroszló, porkoláb
 purdét röpít raportra;

*

Darabokra roppant
 propellert porzó porozza,
 porhatag pónép porlad
 pórul elporolva.

PIPPES KÉPEK

12110 121111

Lappangó lóp lapályán lapu,
 palalapon lapul lappantyú.
 Lapáttal lapogat padlatot apu,
 lapítva lop kalapot Pityu.

*

Nappal naponta napos a nap,
 apályban pióca talpadra tapad.
 Kampón potyka-, pontykoltyú,
 epét repeszt, tép pattantyú*

*

Gyep szaporán szaporodik,
 gyapjú, gyapot gyaporodik.
 Hápi sádog, hipp-hopp happol,
 pippes pipe csipked tápból.

*

Pimpó, pipacs pipiskél záporban,
 szipirtyó szapul záp áporában.
 Kopott, kopár kápa** koppan,
 süppedéken trapp megtorpan.

*

Kapatos pap kappant kap,
 piruló nyápic pakol paplant.
 Piperél piperkőc, pipál pipogya,
 apacs ipamnak*** ipi-apacs apja.

*

Tömpe tomporú szörpöt hörpöl,
 cölöpöt szippant lompos hömpöly.
 Pökhendi köpcös raplis, pök-köp,
 Sipka hipp-hopp, repdes-röpdös.

Hüppög-szüppög, suppan gyöpre,
 csöppé töpped pöttöm törpe.
 Compó**** csapkod éppen képen,
 Cimpám cuppan pumpaképpen...

* Ágyu, hangos lőfegyver.

** Nyeregkása, a nyereg feje.

*** Apósomnak.

**** Pontyfélé iszaphal.

Puccos Palkó Pankáért eped, pusztit lop potyázgat,
pamlagon pátyolgat, puhítgat; pajtapadlás padlatán paplant,
párnát, pokrócot pakolgat... Panna csupa patyolat.

Papa képet pedzeget, laposakat pillant.

– Pali pusztán szoknyapecér? Pajkoskodna Pannával?

Pajtásunkat elkapva puhatolgat:

– Alapjában ápol-e, tápál-e Pál apává tapasztó papos napot?

Pali ekképp tipródik, mégpeniglen töprenkedik:

– Hoppá! Éppen topon koppra lépni?

Pampuskapépet pepecselve pempőzni,

sápot, tápot, pazar pompát padlóra tapsolni?

Pányván epét szopogatni, pelenkázni? Phí!

Pali lápra lép, pökhendi peckességgel kipöki:

– Papa! Pillanatnyilag csöppnyi pólyás popó éppenséggel púp.

– Pimasz pofa! Porontyod, pereputtyod, púp?

Papa pipul, parázs patvart csap, csepül, „példásan” szapul.

– Parádés pernahajder! Pannámtól pedig e pillanatban pusztulj!

Palkó pellengérre pécézve puffog:

– Papa! Pipogya pasas, ki nem pajzánkodik picit...

– Megpajzánkodlak én, Palkó egy picit!

Papa tépelődve toporog, majd harapós „apósként” puskaként ropog,
csihipuhi pofonzápor puffog, toporzékol, páhol, csápol, tipor...

Sápadó Pálunk gyepre penderül, gyapált képpel szepeg-szipog.

Puhány Pali padlón tapad –, péppé köpült puha toprongy.

2012 – Papa emlékére

PÓT 101

Pótlolt táp póttáplálék,
póstás happog pótlékjáért.
laptop pótol potom toppot;
tespedt apad – ápolhatod.

Toppant patás, alapos,
tompán laposra tapos.
Tip-topp apát lapogat,
tapogatva pótolgat.

Üregen, üvegen,
ütemen ügyesen átüt,
ügyeden, szügyeden,
műveden ülepszik, átsüt.

ᠠᠭᠦᠷᠭᠡᠨ, ᠤᠪᠡᠭᠡᠨ,
ᠤᠡᠲᠡᠮᠡᠨ ᠤᠭᠦᠦᠭᠡᠰᠡᠨ ᠠᠲᠤᠲᠤ,
ᠤᠭᠦᠭᠡᠳᠡᠨ, ᠰᠦᠭᠦᠭᠡᠳᠡᠨ,
ᠮᠦᠸᠡᠳᠡᠨ ᠤᠯᠡᠫᠤᠰᠢᠵᠢ, ᠠᠲᠤᠰᠤᠲᠤ.

ÜDV M+4

Üdvözlégý üdvözítö,
szüz szülö ölen tündöklö!
Szügyek nyütt nyügjéböl
szüvet derüssé müvelö!

Szükség szünik szérüdü, szüret szüntelen szürödön.
Sűrű bünöktöl szükölö
üldözött üdvözül szürödön.

Üres tüdöböl süvít tülök,
tűzben hűsül sülö üszök.
Dühöngö tüstént türelmes,
ütemre nyűgözve dül süket.

Műved büvöletében büzölgö
bűn ürbe tünt, megszünt.
Üdítő üdnapod idején
üdvözöl megült ünnepély.

ÜL M+4

Iram illan ülleni,
ülepszik üdülni.

Üledék ülepedik,
ülep elülödik.

Ülnökök ülésen
ülnek üléseken.

Ütés csendül üllöre,
csücsülhetünk düllöre.

Ültetvény elültetve,
repülünk üdüllöbe.

ÚR 𐌹𐌺

Üregen, üvegen,
ütemen ügyesen átüt,

ügyeden, szügyeden,
műveden ülepszik, átsüt.

Szüntelen tüzelve
tüsténtkedsz tülekedve.

Úrbéli üstökös tűz,
húbele búvólet úz.

Sűrű úr ürög-fürög,
fürgén, sürgetőn üldöz.

Süvit üres tükröd,
küllemed ügetve hümmög.

Üvölt süvöltő úr,
túnó üdő üregébe küld.

ÜT 𐌹𐌺

Ütözget ütött-kopott ütő.
Ütemes ütéssel ütves ötvös
ütöget ütőlő állón ülő tüzesített üstöt.

Süstörög sütő-főző üst –
üstöködön tüstént sűrű füst.
Fült sütőben füstölög üszkösödött sült.

Ütős ütlegel ütőeret,
ütközetben átütő ütés az üteg.
Üstökössel ütközhetne tüzes ütődötted?

ÜGY 𐌹𐌺𐌽

Ügy gyűl. – Egyeztetésre készül
ügyet gyúró-gyűró ügyességébül.

Ügyibevaló ügyvivő ügyködik,
ügyeletes ügynök ügyben ügyekszik.

Ügyesbajos ügyfél ügyeskedik,
ügyefogyott ügyelő ügyetlenkedik.

Ügyész ügymenettel ügyölődik,
ügy így sikerrel elügyetlenedik.

Ügyvéd, ügyelj! Ügyed vigyed ügyesen,
Ügyelővel egyező együgyűségben.

ÜRÜGY 𐌹𐌺𐌹𐌺𐌽

Ürü* kiürült, kürtő ürre kürt.
Ürbe ürítés sűrűn sürgető ügy,
üres csűrben ürge ürege ürügy.

Sürög ügydöntő, korszerű ügy,
örül-derül ürmös öröm-rügy:
gyűrűbe gyűr ügyeskedő ürügy.

ÚZ 𐌹𐌺

Híves-hűvös időt, üdőt
szív szív,
izen-üzen, vízért, tűzért
hív, űz;
híved hűs hívsége fűz,
szűz fűt.

* Herélt kos.

TÜTŰ! 𐌹𐌿𐌹𐌸

Dűlön dülöngél fűz,
fűzike süvöltve tűz.
Sürgő, dübörgő zúr
dürgő süvöltőt űz.

Köszörült fűrészt nyű;
feszülve bükknek dűl.
Űzött, nyüzüge fű
ütést szűkölve tűr.

Sűrűn fűzőget szűcs,
dülled kőöntyűs szűr.
Üresség művelte csűrt
szükség üzemmé gyűrt.

Züllik serdülő fűl;
űkünk művünkön hűl.
Tüntető dühödten ül,
tüdőnkbe túske sül.

Űrge ürege szűk.
Űnő* születlen nyűtt,
űsző szüntelen szűz;
tűnő tücsökben tű.

Nyűves túszőben rüh,
űres hüvelyben bűz.
Zümmög műtyürke mű,
küretet működtet. – Tűtű!

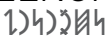
2010

ÜVEG 𐌿𐌺𐌺𐌸

Üvegsüveg úrök öre.
Üveges kövület tündöklő tükre
kivüli-bévüli üreg átütő vége.

* Görbe utakon csapongva, mintegy csára, csáléra jár, csatangol.

ÜZENÜNK

Készülünk,
szükségbe kiüresedőt szülünk.
Szűkölő űr szűk üregén üzenünk:
– Égünk, hogy Hozzátok leférjünk.
– Égünk, hogy Hozzátok felérjünk.

MŰ 43

Mű-mű-mű,
műalkotás remekmű.
Műtárgy művelt művésze!
Működteted, műveled-e?
Műtermedben
mű zenemű,
műszerezett filmmű
fércmű.
Mérhetetlen üres műben műkedvelő műértelmünk
könnyelmű.
Műmell
műszáj
műszem
műszív –
műtéttel
mütött
a mű.
Műszaki művezetők
életműve erőmű.
Műhelyekben műbőr, műkő,
műfa, műgyanta, műfű,
műfogsoros műburkoló
műanyagban műélvező.
Művilágot működtető
műveltséged
műve mű.
Épül a mű,
a működő műember embermű.

Erdők, berkek, kerek vidék!
Békés nyék, székes szék,
ékes, játékos kék hajlék!
Fakad patak? Akad semlyék?

!12+1M 12H20 ,120H2X 12+H2
,121 A2021 ,12D A202X
!12A148 120 A202Y91 ,A202
S12032A +404 S14Y41 +4040

KONOK

Köjök
kabak
konok

Kajak
kosok
koszok

Kerek
korok
körök

Kötök
kopok
köpök

KODUNK

Emberkedünk	Ármánykodunk
tülekedünk	gonoszkodunk
kereskedünk.	bosszankodunk.
Mit keresünk?	Bosszút állunk?

Ismerkedünk	Ítélezünk
rejtekezünk	bíráskodunk
szeretkezünk.	okoskodunk.
Kit szeretünk?	Bölcsek vagyunk?

Értekezünk	Hadakozunk
szervezkedünk	visszakozunk
intézkedünk	rimánkodunk.
Mit is érzünk?	Mit imádunk?

Hangoskodunk	Hálálkodunk
vádaskodunk	fogadkozunk
viaskodunk.	alakulunk.
Kivel vagyunk?	Emelkedünk?

TÖK GYÖK

134 134

Tök gyöke tökölődik,
gyök tönkje gyökölődik.

Gyökér tökért gyűrkőzik,
Tök tökéllé tökéletesedik.

CSÜTÖRTÖK

13444 1344

Öklelő bak csak bök, lök.
Bikacsöktől hőköl tülök,
sarkon szökik csökött csülök.
– Kosnak, kannak csütörtök.

Hetvenkedik tücsök prücsök,
hatodik csücsök csonk, rücsök.
Ökörködik ötödik tönk,
örök negyedik csütörtök.

TIK-TAKK

1144-144

Tik-takk zökken. Kakukk szökken,
bukkan, kukkol. – Zakkant hökken.

Bükkmakk pukkad, tyúknyak nyekken,
rokka rokkan. – Rokkant rekken.

Tönkké csökkent vakarcs nyikkan,
vakká gyakva vakkant, mukkan.

Szikkadt sikon sikkad cikk-cakk,
sikos lakktól sikk is tikkad.

SOK AKASZTÓ ÉK

13 211404 13A

Erdők, berkek, kerek vidék!
 Békés nyék, székes szék,
 ékes, játékos kék hajlék!
 Fakad patak? Akad semlyék?
 Szik szikkad. – Ok: sok akarnok
 okoskodó konok homlok.

Akaszt mocsok, betonburok;
 árkot, torkot takar homok.
 Féktől feketéllik égkék;
 éktelen hőfokon szűk csapadék.
 Bükk, tők, mák, makk sivadék –
 zsáknyi termék csak haladék.

Tyúk, gyík, rák, pók zakkan, tikkad,
 nyekken-nyikkan pocok, jak bak;
 szarka vakarék fészket rak,
 farka nyomorék, szakadt csutak.
 Korunk szaka szikár szitok,
 szakadékban szokott fajok.

Buborék pukkad. – Kibukik titok,
 fakó kis mukkk mekeg-makog:
 termékválaszték pökött tajték,
 szökő árákkal lökött hulladék.
 Lakás takaré, cókmók kotorék –,
 pikpakk árucikk köves karék.

Csökött söpredék csak vak,
 sakkoznak a szűkmarkúak.
 Hurok nyeklő nyakat akaszt,
 – buktak ők, a csukott ajkak...
 Érdek gyakta sziklahasadék
 váladéka testvérek közti választék.

– Szekérkeréket szélnek ereszték...
 Hórukk, marék maradék ivadék!

Erő röpit, remény repes,
reng rét, róna, rózsza remeg.
Róka riad, rigó rebben,
régi rítus ragyog rendben.

ᲕᲗᲚᲗ ᲑᲗᲘᲗ ᲚᲗᲗᲗ ᲑᲗᲗ
ᲕᲗᲘᲗ ᲑᲗᲗᲗ ᲑᲗᲗ ᲚᲗᲗ ᲕᲗᲗ
ᲑᲗᲗᲗ ᲑᲗᲗᲗ ᲑᲗᲗᲗ ᲑᲗᲗᲗ
ᲑᲗᲗᲗᲗ ᲕᲗᲗᲗ ᲕᲗᲗᲗ ᲑᲗᲗᲗ

TÉR része RÉT,
 SZER része RÉSZ.
 Részek szere az egész.
 Rétek szere tered része,
 részek tere szered rétje.
 Szerelmedben részelted
 tered, szered egészét!

Rész térben rezeq,
 rét szerben remeg.
 Réteg reszket teréért,
 szerzett, szerves részéért,
 térben szervült szerepéért.
 Rész részleges teret ért,
 részegül szeretetért.

Részlegek szerveződnék:
 részletes szerződés szerint
 részeltetett résztelkek
 részarányában részesülhet
 részvényekben részes
 részrehajló érdekréteg.
 Részek rétege az egész?

Reteszelt részlegszervek részekre
 reszelt résznek – reszeléknek –,
 résztörlesztést részleteznek.
 Ráspolyreszelmény részecske
 szervezett reszli, reszelőtől reszket.
 Szertelenség szervetlenné tesz.
 Résztvét, résztvétel részletkérdés?

Szerből egészen kirekesztett
 szervezeted kényszerűt érez.
 Terelt szertartáséhségben
 kábitószert szereq, részeg.
 Szertartást Rend-Szer szervez.
 – Szerbeni SZER az egész. –
 Szer-elemben a RÉSZ egész.

FORGÓ JAHJØ

Tárom karom, karol,
kerít karom, karmol.
Öröm kerül, köröz,
kérek erőt, őrizz!

Öröl örült forgatag,
gördít, fordít fergeteg.
Gurít, formáz furmány,
gyúr, gyötör ármány.

Pöröly karvaj perdül,
sergő gerle kergül.
Serteperte seprint,
sírül-fordul gerinc.

Gyarló gyarat, arat,
mart part gyatra marad.
Párka markol, ernyeszt,
pártporondot gerjeszt.

Kérő kerek kertről kürtöl,
vermet kóró kerít körül.
Kár kavár, garral tekertet,
kóros terhet gürcöltet.

Garra gurul góre varázsa,
korom kerül korom ormára.
Serdül sereg ártó erő,
keres, perel kereskedő.

Pöröl, tarol kormány-kúra,
kordában tart tortúra.
Derék kerék ernyeszt,
kordonkorlát gornyaszt.

Csűrűcsavar garat, torok,
farba fúr ferde farok.
Gyomor morog, korog.
Karikagyűrű? Korona?

– Legyűrt korok...
 Fornak, borulnak borok.
 Orsó gurul, forog,
 korsó görög, török...

Egyre pörögnek körök,
 körbe keringnek korok.
 Hörgőn horgas horog;
 dörgő ördög marad.

Tárom karom, karol.
 Kerít karod, tartol.
 Kérem erőm, köröz,
 örök öröm őrizz!

2006. 10. 25.

REND 𐄂𐄂𐄂

Rendben rendszerint rend a rendező.
 Rendelkező rendszabály rendet elrendelő,
 rendeknek rendszeretést rendel a Rendező.

Rendfőnök rendfokozatról rendelkezik;
 rengeteg rendelet rendkövetőt rendít,
 rendellenes rendszeresen rendetlenkedik.

Rendes rendész rendtartással rendezget,
 rendőr rendbontót rendesen rendbeszed,
 rendszerellenest rendre lerendez.

Rendszerben a rendhagyás rendkívüli,
 rendszerváltás a rendtelenséget rengeti;
 eredendően rendezetlent rendezgeti.

Rendíthetetlen rendfenntartó rendszerint
 rendszertelenségtől rendül.

– Rendednek légy híve rendületlenül!

RÉM ROM

ᠷᠡᠮ ᠷᠣᠮ

Rőt rém rág. Rab raj retteg.
Reng rét, róna, rózsa remeg.
Rézsűn száraz rözse ropog,
róka riad, rigó rikolt.

Rügy rogy. Rúd gyúr. Rög reped.
Részeg rúgdos, romrács recseg.
Réz ráz. Rút háború ront rád:
ragály repül, jár rüh, kór, rák...

Rusnya rítus roppant rettent:
rémség rémít, perel, repes.
Ördög röhög, dögör röffög,
– rököny örökké örökös.

Romlás tombol, bomlás rombol.
Rommá rokkant korhadó kor.
Ripacs remek rémhirt terjeszt,
– reményre merő merénylet.

Rá-rá hajrá! Riportra, raportra!
Torzó országod torzra orozva!
Rekegő rest! Részed robot,
rossz ringató reszli részt oszt!

Riaszt ragya. Ruhád reped.
Remete rendre rejt rendet.
Rótt rag röpül, révit rege:
Rázz-rázz, régi égi ige!

2008

RÖZSEVERS

ΛΗΨΜΨΥΨΗ

Száraz rözse zsarátra vár.
 Örzse pöre bőre rúzspir.
 – Perzselne bár erőd porrá!
 – Bizsergeti bor és úrfi.

Úrfi érti. Érint, kerít, terít...
 Parázs ara karja tárva:
 remegő forgatag perdül,
 piros pártá porba merül.

Arany ércek ürege reng.
 Áram repes, öröm árad,
 virtusverseny rejtekében
 jár örökóra-varázslat.

Duruzsoló rőt virágot
 harsány erő permetez,
 vérbő érzés öröl-dörzsöl
 örült orkánszerelmet.

Virradóra parázs marad,
 pörköt őriz pirkadat.
 Pernye pora, párnapára
 őrzi pirinkó írmagodat.

ARÁNY

ΔΑΗΗ

Arab ara arany ára arányos,
 parázs fara barna árnya aranyos.

Arra arasnyi a szerte rése,
 erre parányi a Szer része.

Csicseri csira cseperedik,
csirke csőre csicseredik.
Csipkecsérje csemete
csücsül cserfa csönkibe.

11111111 1111 111111
11111111 1111 111111
111111 1111111111
111111 111111 111111

KARÁCSONYI CSODA
4430 10309440

Csönd csillagot csihol,
csillám csilló csóvát csiszol.
Csilinkélő csengő csendül,
csipkeágon könnycsepp csillog.

Csúrben bölcső, gyolcs nincs,
csépelt csepű, ocsú sincs.
Csicsen csituló csecsemő
csillagölben csöppnyi kincs.

Csodacsörgőt csendít,
csergő korbácsot cserdit.
Csillapít vicsorgó csámpást,
csúfondáros ricsait csitit.

Csupa csínyre kacsint,
csúf mocsokra csettint.
Csalárdságra megbocsátást,
csüggedésnek búcsút int.

Csodálják csordapásztorok,
csermely tejezske csorog.
– Csípős csókok csattannak –
csupor, csobolyó csak csobog.

*

Csúszós csúcsra csörtetnek
ocsmány csicsával csúfoló,
csontfagytól csikorgó
csonka, csökött családok.

Jégcsapcsókok csattognak,
tejezskecsutorák csonkoltak...
Csodavacsora gyümölcse
csöndes cseppenként csöppen...

CSÍ CSÍNJA-BÍNJA

41D1X-41D1H 1H

Csicseri csíra cseperedik,
csírke csőre csicseredik.
Csipkecserje csemete
csücsül cserfa csönkibe.
Csíja-csicsíjja csillag!

Csíz csibécske csipog, csivog.
Csitt csak! – Csittteg csiga Csilla:
Csodásan csicsereg,
csilingel csintalan csicsörke.
Csíja-csicsíjja csillag!

Csíkos csiga kicsinyére
csöpp csillámot csicsomáz.
– Csipet kincsem csilivili,
csingilingi csiszolt csillár!
Csíja-csicsíjja csillag!

Csitri fecske ficseg-fecseg,
csip-csup csínyek csiklandják.
Csípős csíbor csiszeg-csoszog,
csiszárcsizmák* csupálták.
Csíja-csicsíjja csillag!

Csirizcseppen csizamodik,
csikkan csimaz csimota**.
Csiba csipás! Csinján csinálj
csipkét csicsókára!
Csíja-csicsíjja csillag!

Csirip csuri*** csurgón csirreg,
csiribiri csíkba csipked.
Csóró csóka csattog, cserreg,
csupasz, csóré csimaszt csipeg.
Csíja-csicsíjja csillag!

* Kupec, kereskedő, nyereszkeskedő (lócsiszár, csihellér).

** Poloska, bűdösbogár, cserebogárlárva. Csim: kicsi csomó, csimbók; csimota: csemete.

*** Verébfióka, fiatal veréb.

Csillag csitkó csillog-villog,
csidapatát csenget, csihol.
Csődörpapa csodál, dicsér:
csinosan csillants, csibész!
Csija-csicsíjja csillag!

Csicsó csimpánz csecsemőcske
csicsre csetlik*, csikar csínyre.
Csillapodva csimpolyodik,
csimbókokba csimpasz kodik.
Csija-csicsíjja csillag!

– Ez a csi csinja-binja,
csintalan csimborasszója**.

(Csi csinján ki csinosodik,
csiklón kicsit incselődik,
elcsíp csinos csínytevést,
csipőn csüggő ki-csinykét.)

INCSI CSI 11 1111

Jancsi bácsi pulcsit, pancsi Julcsi törcsit,
llcsi, Mircsi, szörcsit, Pircsi, Vilcsi tejcsit,
csacsi Karcsi telcsit, incsi-fincsi kajcsit,
Ercsi csikar szülcsin csincsi limcsi kocsit,
picsi-pacsi pincsit, csincsilla moncsicsit.
Bölcsibe hajcsi csupa-csi, kíváncsi kicsit?

CSERREGŐ 11111111

Csóri Csuka csárda csurgóján
cserreg a csóró csóka csőre.
Csarodai csiricsáré csarnok csármás***,
cserdül csárdás, fröccs fröccsen lépcsőre.

* Csecsre csámpázik, bukdácsol, csetlik-botlik.

** A Chimborazo (sp.) vulkán az Andokban. – Valami netovábbja, legfelső foka.

*** Lármás, csárés, zavaros locsogással teli.

Csömöri csacsi, macska, kacska és kecske
 encsem-bencsem csecsebecse
 csemegéért tincsecskét csereberélt,
 Ecseren kicsi kincséért kocsit cserélt.
 Csevegő csapat csupa csí,
 kocsicsúcsra csücsülve csínyre kíváncsi.
 – Micsoda csodás csicsás talicska! –
 Csámcsogja dicsőn „bölcs” csacsi-csida.

Bocs bucsálódik. – Bocsánat, bebocsátanának?
 Pécsig, Piripócsig, elcsoroszkálnak? –
 Csupa csivit, csirimp, csinnadratta,
 csintalan csibészhad csömörül kocsira.
 Csóka, vöcsök, garádicsra csüccsen,
 pacsirta, kecses fecske csakis löcsre ficcsen.
 Rácson tücsököcsi, szöcskebácsi csügg,
 csöppnyi csíbor köcsög fröccsben csöpp.

Kövecs-kavicson csörömpöl a kocsi,
 csücsörít, csábosan kacsint a csacsi.
 Csakhogy csálé, kacska a kocsilöcs,
 gacsol, facsarodik, reccsen a göcs.
 Csikorog, csavarodva farcsul, s fuccs,
 ricsajjal pocsolóba csámborodnak csúful.
 Csupán csotrogány a csinált csoroszja*,
 roncs a becses csömöri kocsi abroncsa.

Cserép csörög, csobolyó csorog, csupor
 csorbul, rincsröcs kocsi csak csitteg-csattog.
 Ragacsos tócsában csobban a csapat,
 mocskos, lucskos csomója csupa csatak.
 Nincs kincs! Csere-bere cserépre fecsérélt...
 Csakhogy csorba csontocska sincs szerencsére.
 Bocs és csacsi tekercs gyolccsal ocsúdik,
 csitri csíbor, szöcske öcsi csöndesen búcsúzik.

2008

* Az ekéből lenyúló, barázdát hasító (csoroszló) kés alakú, jó kopásálló vasszerszám, átvitt értelemben vén banya.

CSÁLÉ CSACSOGÓ

ՀԱՅՈՒՐԱՆ ՀԱՅՈՒՆ

Csálé, csámpás, csacsogó csavargó,
csalárd csaplár csapszékén csámolygó*
csapodár csábit csacska csajt csókolni,
csaló, csőcselek csapatba becsalni.

Csatlós csitrinek csodákról cseverész,
csókot csen csengő, encsem-bencsem kincserért.
Csereberével csupán csak fecsére –,
csenevész csele a császár csempésszel.

Csere-berén csődöl. Csetepaté cserdül,
csalafinta csalónk csüggedten csücsül;
csőtörtököt csöngött a cserbeni csörte,
csőbe csalta csürhecsalád csődör csősze.

Csapongva csűrcsavar, csorba csúsztatása,
csőcselek csordája csődül búcsúzásra:
csattanó korbáccsal csupaszát csapkodják,
csóré csúnyáját csalánnal csápolják.

Csupa csatak, csáva, csimbókja ocsmány,
csurgóban csobban, fröccsenő tócsán.
Csomókban csünglüng csótányos csuhája,
csurom csulától csatragos csukája.

Csatavesztett csélcsap csattogva csatangol,
csudamód csámcsog ragacsos csuporból.
Csattos csajkájában csutka, csontos csáva,
csepücsalamádé csömbökös** csócsája***.

Csacsogása csappan, csámpásan csámborog,
csetlik-botlik, csuklik, acsargón vicsorog.
Csúfságban csökönös, görcsösen nyögdecse:
bárcsak csencselhetnék csupa csengő kinccsel!

* Görbe utakon csapongva, mintegy csára, csáléra jár, csatangol.

** Összecsomósodott, csömpölyödött, összegömbölyödött rostsálak (rasztás).

*** Szájban összerágott pép.

CSÚFOLÓ PANCS
H)41 JAJOMH

Mohácsról Mocsára kukucskál
moncsos kakucsi bocs. Barcson
birs bibircs, Baracskán bilincs,
Becsen, Becskén becsben kincs.

Bicskén bicska bicsaklós,
Kocsordon korcs abroncs,
bécsi ficsúr brancs parancsa:
csellel csáki csákóra ronccs!

Ócsán ócska rocska loccsan,
Csányban, Csúnban tócsa csobban,
kecskeméti kecses kecske
Pocsajon pocsolnyába toccsan.

Kécskén kocsmában fröccsen taccs;
ácsi, gácsi, adácsi bácsi!
Kacsótán kacsóban kacska kacs,
kocsi kocsin kövecs kavics.

Lőcsei lépcsőn öcskös csücsül,
fröccsöt szörcsöl Szörcsök;
becsülhetne bölcsőt Técső,
Görcsöny göcsöl löcsöt.

Mucsi macska Bikácson
harcsát, szárcsát moncsolna,
gacsos gácsér Gadácson,
gébics Geccsén gubicsolna.

Csapi csepregi csap csepeg,
bogácsi pogácsa bogáncsos,
szerencsi szerencse csepp;
szabolcsi labdacs szivacsos.

Acsai tacsó csacska vakarcs,
mucsonyi puffancs puncs;
karancsi, karcsai kacsza
kancsi-pancsi kacsapancs.

Baracsi, bikácsi takács s
szakcsi szakács csicskás,
Munkács kovácskalapácsa
Ercsen, Szekcsőn barkácsforgács.

Recsken, Tarcván reccsen priccs,
se kilincs, se kulcs nincs;
Ináncsi náncsi kíváncsi,
incsi-fincsi kalács sincs.

Csokonyán csirkekocsonya,
Csornai csatorna csorogna...
Decsen encsem-bencsemmel
csengeri csemete csúfol csellel.

Piricsén pincsi pucsít,
csúcsón pécsi paksi-puccs;
kalocsai papucs karcsú,
encsencsi csencselőnek fuccs.

CSÁTÉCSOKOR

HJOJHJYHJH

Porcsin, kökörcsin, kikerics,
csáté, pipacs, csalán, tárnics,
csillagfürt, fecskefű, varádics,
 csipkerózsza, ragacsfa, csicsóka,
 papucsvirág, lencse, csukóka,
 csomorika, csarab, csurbóka,
macskagyökér, babarcs, csüdfű,
kecskerágó, mácsonya, csodafű,
cseresznye, bogáncs, csikorgófű,
 macskaparéj, olocsán, csillaghúr,
 kecskezanót, csucsor, csibehúr,
 csormolya, csülleng, acsalapu...
Csermelyes mocsár csalitos
cserjésinek becses csokraitól
csordultig csurog cserépcsupor.

Zúdul zihar zivatar,
zeng-zúg, zajjal zakatul.
Zihálót zár, zugba zavar
zörgő, zizegő zápor.

ᠵᠠᠳᠤᠯ ᠵᠢᠬᠠ ᠵᠢᠪᠠᠲᠠᠷ,
ᠵᠡᠭᠡᠵᠠᠭ ᠵᠠᠵᠢᠵᠠᠯ ᠵᠠᠵᠠᠲᠤᠯ.
ᠵᠢᠬᠠᠯᠠᠳ ᠵᠠᠷ, ᠵᠤᠭᠪᠠ ᠵᠠᠪᠠᠷ
ᠵᠣᠷᠭ᠎ᠠ, ᠵᠢᠵᠡᠭ᠎ᠠ ᠵᠠᠵᠣᠷ.

ZÁR 𐌹𐌺𐌹

Rezzen réz, bronz, zenét hordoz.
Zizeg izgága, izgat zörrenés,
zárványba zömmült sózott érzés,
zurgó-zörgő zenge hangoz.

Zizzen zümmögés, zajlás zurbol,
zárkóztat zegernye*, zirregő zápor;
zaboláz, retezel, zummot irányoz,
zárdá zöngéjébe izzó zen vonz.

Zúdul, buzog zúzó rezgés,
zötykölődve zömit zúzda.
Zúgó, rázó rozoga húzza,
zokogva zakatol nehéz zengés.

Közegben zűrözöket nyűgöz,
zabosokat zökkent, zablába fűz,
zrí zabálók közegét lefőző
rázó mozgás rezonálva győz.

ZIZI 𐌹𐌺𐌹𐌺

Vizesített gríz, csiriz...
csíziót csizmazia őriz.
Hízeleghetsz zizzent zizi,
fizetés biz' rizibizi.
Megbizó bizvást hizik,
bizottság bebizonyít.

Zizegőt csíz szizál,
tiz izre birizgál.
Zihar zivatar zrikál,
vízben izzadva zihálsz;
zimankó izekre zilál. –
Zizi! Bizalommal bízzál!

* Zivataros, égiháborús idő, förgeteg, havaseső.

ZENE 𐄂𐄂𐄂

Zen-zön, zeng-zöng zenezöng,
zendül zsendülő zöldellőre.
Zümmög zümizöngicse,
zengedez zengzetes özöne.

Zömül zenekar zengeménye;
zúdul zúgó zenebona,
rézrezona zongja-bongja,
zendület zegzugot bezenget.

EZ-AZ 𐄂𐄂-𐄂𐄂

Ez láz, az ház, ez géz, az gáz,
ez aláz, gyaláz, felvigyáz,
az ázott, házban kotoráz,
ez lazán, rázkódva mókáz,
az gaz gázolóra hadonáz,
ez gázlón bokázót zablá.

Ez áz, az őz, ez fáz, az főz,
ez fölözgetve elidőz,
az bűzös gézzel bekötöz,
ez bűnöz, megvezet, legyőz;
az hőzőngő mázzal fertőz,
ezer, százezer kéz kéretőz.

Ez hőz, az hűz, ez gőz, az gúz,
ez ádáz csúzzal nyúz,
az zúduló huzattal húz.
ez zuhogó zajjal zúg,
az zubogó zugolyban zúz.
ez biz' agyonzúz, búcsúz!

Ez jéz, az óz, ez héz, az hóz,
ez rézzel ezüstöt aranyoz,
az bronztorzót lazán oroz.

ez akadozva harangoz,
az almoz, halmaz, vigadoz,
ez jegyez, felez, elhordoz.

Ez íz, az űz, ez giz, az gaz,
ez kazal halmazt kanaliz,
az hímez-hámoz, elfalaz.
ez tíz igazat alkalmaz,
az irtalmaz, javadalmaz,
Ez hamvazkodót oltalmaz.

Ez víz, az váz, ez mez, az máz,
ez éledezve lélegez,
az figyelmezve fegyelmez,
ez elemesz, kegyelmez, fedez,
az paroláz, kezez, élvez,
emez hazát tüzlázzal érez...

– Ezzel aztán torzonborz,
ezennel azonnal bevégezz!

ZÚGÓ ZAJ

14 11 2 11 11 11

Zaj zúg. Zúz, zubog
zuhatag, felbuzog.
Zuhanva zurbol zugot.

Zűr zürböl, zavarog,
zagya zaggyal zakatol,
zajongó zugolyban zokog.

Zökög-zörög rezgő csúzda,
zord zegzug rázza-zúzza,
zökkenőkön nyúzza-húzza.

Zötyög rezgés zordona,
zajlik zurgó zenebona,
zendül, zong zongora.

ZÖLD TŰZ

Zöld zigóta csirázik,
zöltség, ribizli sarjadzik.
Züm-züm zene virágzik,
gyökerezik, bimbószik,
levelezik, gallyadzik –
mező tűzben pompázik.

Buzdít, vonz, zümmög zöngé,
zizeg-bizeg zengedezve,
izzítón zeng érzékekre.
Tüzesül fűzött szűz öle,
zajlik nemzés tűzküzdelme –
zizzenten üzekednek érte.

Zerge, zebra üzekedik,
őz üzve vágyakozik;
vizen röpdöz, fedeződik.
Zömül, hízik, vemhedzik,
kölykedzik, fiadzik,
csikózik és borjadzik.

ZOK 1JH

Zuhé záporoz, zihálva zuhog.
Kapuzábé zokszót okoz,
zökkenő ütközés zabossá fokoz.
Zagyva zákány zakotál, zaklat;
zúgolódok, zápfogak közt szitkozódok.
Zokot okoz igazi ok?

Vigyázz! Zakkanásig zaklatott tűzok,
hadakozás zordságot hoz!
Szánakozva, imádkozva zokogok:
zárványba záró kinzóktól,
zárkóztató borzalmaktól
kegyelmezz, irgalmaz, oldozz!

GAZ 𐌆𐌆𐌆

Gaz gazda gazdagsága,
gazdag aga gazdasága,
gazos agg gazdagság,
gázos gazdaságosság.

GÁZ 𐌆𐌆𐌆

Gazdák gazdag gazdasága
zokog elgazdátlanítva.
Kezükhöz edződött haza
rögzült ezredéves vázban.

Gazdaságunk rázza garázda,
gázosítja vigyázó lázunk.
Megalázva gazdag házunk
magyarázza „gazdagságunk”.

Gazzal ágyazott barázda
– gaz orgazdák orgazmusa –,
gázolajos göztől fázva
rángatódzik biogázban.

Gazdálkodó gazdák közül,
gázos gázlóvá gyalázott,
gázálarcban átgázolt
hazából házunk kizöldül?

ZÚZ 𐌆𐌆𐌆

Csúz híz, nyúz,
zúzó zúzda zúg,
zugolyban zúza összezúz;
gézengúz, búcsúzz!

ናገሥተ ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት
 ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት
 ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት
 ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት
 ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት ሕይወት

VAN 𐄂𐄂𐄂

Volt – vala valaha.
 Van – valmivé válik.
 Van a volttól elválik,
 világ volta kiviláglik.
 Van váll, van vállalás,
 vízmosás vágatot vás.
 Vanná valósul választásod,
 valósággá kívül válaszod:
 változtató választás válóvá,
 választottadtól elválássá.
 Valóságod választott,
 valósítja vallásod.
 „Való világ” válságod?

VEZET 𐄂𐄂𐄂𐄂

Vezető visz, víz vezet,
 vezeték veszíthet vizet.

Vérző vezér vizesedik,
 vivő vízer véresedik.

Karvezető vezényel,
 vezetékény vezekel,
 vezeklő vizet nyel.

VÁZ 𐄂𐄂𐄂

Váz vonala vézna, vázolt.
 Vonalzóval vonalazott
 valósuló vonatvázlat
 von vastag, vasalt vázat.
 Vonat vonul vas alvázon,
 vékonyra vágott vágányon.

VÉL-ETLEN

ᐃᐃᐃᐃ-ᐃᐃᐃᐃ

Volt, van, válik?
 Végtelen velem vívódik.
 Vala valami valaha.
 Változott volna vallásra?

Vélni valamit, vélt.
 Vallható, mi valaha volt.
 Valósuló véletlen
 válható vanból kivont.

Vélem, van vallomás valójában
 vétlenül valótlán.
 Vallom, a vélhető véletlen
 vallás valósulása a valóságban.

Van vég velejében vétlen?
 Vak végzet a véletlen?
 Véletlen volna végem?

Vállalom velős véleményem:
 a végtelen vél-telenségben
 valósuló végzése a vél-etlen.

VAS ᐃᐃᐃ

Vasember vaskeze, vasnyaka vastag,
 vasfejű vasgyúró vashegye vásatag.

Vasváron váskálódik vasorrú bába,
 vasvésővel vaskos vésetét vássa.

Vaskor vasembere avitt, avult, avas;
 vaskemény viseletén rávasalt vasalat.

Vasutas vasúton vasalóval vasal,
 vasas, vaskalapos vasakarat savas.

VEGY מִגְוֵי

Végy vegyesen vegyjelezett vegyületeket,
véltetőleg válik vegyíthetetlen elegyű egyveleg

Vigyél vegykonyha világába velős hevet, s veled,
vegyszével együtt eggyé, egyenlővé vegyülhet.

VET-VESZ

וֶת-וֶשֶׁז

Veteményest vető bevet,
Vetekedő veszélyt megvet.
Vetélkedés vezet vészbe,
veszettség visz vetelésre,
veszekedett veszteségbe.

Okvetetlenkedik vesztes,
vetelője elvetemedett.
Viszony vesződésbe veszett.
Elvetemült levetköztet,
vevő vesztegetéssel vett...

Elvetélt vetés vetetlen.
Vetített tévedés vétlen?
Vétektől vetődik vezeklő,
vetül venyigevessző...
Vétkezik védelmező vezető?

VÉN ÉV

מִן הַיָּמִים

Tavas tavasz,
nyirokár nyár,
ősülő ősz,
teli tállal túlélő tél
évvé vénül végül,
elenyészvén végtelenül.

Vil ív villan,
világos ív illan.
Világosság ível világodban;
villog villám, világít, villószik villany.

Víz vés váj,
víz vályogba vájatot váj.
Vízet vezet vízvető vízmosás;
vivő völgyet vés, vás, víz visz tovább.

Hív vig táv,
virány vidék vidám.
Vigalomban hívság, virtusvágy,
távolba hívogat vígan viruló világ.

Vad véd vág,
vadonba véderőt vág.
Vadtól megvéd elvadító vágat,
védelmező vadász levág vad vadat.

Vaj vagy vágy,
vajúdik vágyakozás.
Vajákos* kivagyiság-vágtában
vajon vagyonvágy vagy vágyaidban?

Vall vív váll,
vallat vandál vallás.
Vítás zshivajt vív ki vallomás,
válladon vívódik vehemens vállalás.

Vág vak vád,
vakítón vág valóság.
Vaktában vagdalkozik vakogó vád,
vádlottat vak vallató vizsgál, elveszejt, elvág.

* Szülés előtti vajúdásban (bajúdásban) segédkező, szülést kísérő-, kenő-, támasz-asszony (bába). Itt boszorkányos bajkeverő értelemben.

M

Vál vám van,
valóságos vámolás van.
Vámos váltót bevasal valóban,
válás valós vonaglássá válik válságban.

Vas váz vás,
vítás a vésett rovás?
Viselt nyelvben avitt vasváz,
vásott viseletre vázolt, savazott vasalás?

Ver vér var,
vértbe ver zűrzavar.
Verekedős testvér vért kavar,
vart, varratot vérmesen véresre vakar.

Vész visz vesz,
vészbe veszejtő megvesz –
veszteglő viszonyba visz vesztest,
visszás vesződségbe veszve veszekedhesz.

Vet vét von,
vetés vétkezőt vonz.
Vétek vetélést vonó vonzalom;
vonalas vetekedők vonásaitól vonakodom.

Vár szív hív,
vibrál ivar, viharba szív.
Vemhes vadban velő visít,
várandós szív hívón vinnyog: vár, hív, szív.

Vem ven veny,
vehemens vendég heveny.
Vemhedző* vemhe elevenség.
Vénülhet-e jövőndővé vetelő vemhesség?

Vég vén vény,
vénséges vén tekervény.
Végtelen érvényesség lévén
végül végzetesen elvénülhet törvény?

* Vemhes, hasas kanca számár, ló, kecske vemhe megfogant, elvetett kicsinye.

Ví-ví, vívj, vágj!
 Viadal végén víg a vigasság,
 vitézek viaskodása vívta vidám,
 virgonc, vihánc-fickánd világ.

Virtus vitta vigalom
 vidor, vihog vigyori viador.
 Viccben evickélve csivog,
 viszketegsége vidáman vicsorog...

Virnya rivallat hív vitát;
 vikog, vinnyog, vijjog vizsály.
 Visszás viszony szít vívást,
 vészjósló veszejtést von viszonzláng.

Visítozik vesztő vész...
 – Vigasz visszavághatna veszélyt! –
 Viszonos vesződés
 viaszszín viselő szívébe vés.

Vigyázó vidítva óvna, viggat...
 – Virít vesébe vívő vágat. –
 Viharos viszontagságban
 virrasztónak vigasz a virradat.

Vesztett viszonyban viselkedés vásik,
 vesszőzőket virgácsvirág vakít.
 Vijjogó visszhang, süvöltve vonyít:
 Ví ví ví! Vágj, vívj, vívj!

VILÁG

ΛΛΛΛΛ

Vakogunk vakító válságban.
 Világ Világossága!
 Világtalanná váló világnak
 világolj, világ valósága!

VÖRÖS VÁROS

ΛῶΗΛΜ ΛῶΗῶΜ

Vörös város véres vírus;
veres verés, varas varrás.
Varázs?

Ríva virít viruló virág,
veri varacskos virgács, sóvár
vásár.

Veritékes sérvig vergődés
revés vederben verébverdesés.
Verseny?

Várod várad vértés vérét,
virtus veretes testvérét
vártán.

Redves veremben vasorr sorvás,
végvári vándorok sora vár rád.
Vár tán.

Örvös varsában révült virraszt,
Orvos rovás sértve sorvad
versben.

Verőfényes
verőérből árad vérbő vérpatak.
Virrad.

VÍZ

ῶ1M

Víz – víg isteni íz.
Vivőérben vezet, visz,
vedelőt vederhez hív.

Végtelen vizenyő árja
valóságos Istent zárja.
Vidít a vita? Viva La Vita!

Udvar utolsó zugában
kushad unatkozó kutya.
Lustán szusszan. Jussa cudar,
undok unalom nyugalma.

ᠶᠠᠬᠠᠭᠠᠮᠤᠨ ᠵᠠᠭᠠᠨ ᠠᠭᠠᠮᠤᠨ
.ᠠᠭᠠᠮᠤ ᠵᠠᠭᠠᠨᠠᠭᠠᠨ ᠠᠭᠠᠮᠤ
,ᠠᠭᠠᠮᠤ ᠠᠭᠠᠮᠤ .ᠠᠭᠠᠮᠤ ᠠᠭᠠᠮᠤ
.ᠠᠭᠠᠮᠤ ᠠᠭᠠᠮᠤ ᠠᠭᠠᠮᠤ

UNOTT ㄱㄴㅇㄹ

Uhog-suhog eolpumpa,
kuncog kuckó subás sutja;
Hunyva dunnyogó pujákat
dunnaburok puha bugyra
unos untalan dugja,
punnyadásba bugyolálja.

Udvar utolsó zugában
kushad unatkozó kutya.
Lustán szusszan. Jussa cudar,
undok unalom nyugalma.
Bundás kunyerálna?
– Ugyan. – Bugyuta buta.

Pusztá pusztul. Ugar durva,
csupa burján, muhar, murnya*.
Muja, tunya butykos únja,
undor, utálat nyugtatja...
Munka után unszolódna?
– Ugyan. – Úgyis hull a hullá.

UCCU ㄴㅇㅇㄹ

Uccu kurta! Uszít duda,
unszol furugla, fuvola.
Ugrik bugris kuvasz kutya,
buzgón ugat, utcán futva
nyusztot, nyulat nyúvasztana,
bundácskából kibuktatna.

Uszul kutyus, bukfenc csuda,
nyuszi huppan bukdácsolva.
Nyulam huss, lyukba surran,
kuvaszbuksi bummal puffan.
Mufurc duzzog, kushad sutba...
Uccu, fussál, ugorj kútba!

* Murnya am. morzsálódott szalma-szénatöredék.

UTÁN ㄣㄣㄣ

Utas utak után futkos.
Utadon utódod utánóz,
utóvégre utánad utul*.

Utánpótlás utólérve
elutasít. Előbb-utóbb
utál vagy rád utal. – Utóélet?

Útravaló utószóul:
útjain úgyis utánad uszul
az „undok, utálatos” utókor.

KUKUCS ㄣㄣㄣㄣ

Kupa, kupak kúpos kúp,
kupaktanács kialakult.
Kukorica kukorodik csutkára,
kunkorin kuporog kukora**.

Kuksi kópé kukán guggol,
kapuban kuksol, „kukorékol”.
Ukmukfukk mukkan kakukk,
kukori kakadukakas kukucs!

FUSS ㄣㄣㄣ

Lapult kutacs kulacs után kutat – kút!
Uzodában úszni uszul uszony – ússz!
Kuskus kussol, hamun kushad – huss!
Utódod jutalomhoz jut – juss?
Gyufa gyullad, gyutacs felgyúl. – Fuss!

* Utól, hátul marad.

** Kerekre görbed, gömbölyödik.

UHOGÓ

Kuvik huhog. Sutttyomban
sutba, lukba bekukkant:
Galambbúgban búbosok
csudamód burukkolók!
Pusz-pusz, cupp-cupp,
uhuhú!

*

Kucsu kucu szuszogó,
turkál, kutyulgat gumót.
Guzmalék* putty, buggyan,
buborékdudor pukkan...
Buggy-buggy, glugy-glugy,
uhuhú!

*

Pukkanacs gúnár kujtorog,
ruca után surrog-suhog.
Sutttyó durva turista
durunggal bunkózza...
Supp-supp, puff-puff,
huhuhú!

*

Besurranó bugyorába
dugdos cuccot, mutatóst.
Fuccsba fut. Zsupsz papucs,
hunyó juttat sujtó just.
Zutty suttty, bum-bumm,
huhuhú!

*

Guzsajasok gurgulázva
súgnak-búgnak gunyhóban.
Kuvik guggon gunnyad, bús:
Utálatos, undok suskus.
Kuskus huss! Kuss, fuss!
Uhuhú! – Huh.

* Fogak nélkül zúzott, pépesedett csomó.

Rút úr gúnnal gyúr.
Úgy túr, bútól bújj:
új út súgva húz,
múlton nyúlj túl, búcsúzz!

.HMF A4DDMA HM YMH
:11MX A3YMX HMY #M
,HMX 9MAMA YM 1M
!HMHMHX ,AMY 1AMD 33YAM3

Fura nyurga rúd gyúr, fúr;
kurta ficsúr rúg, kúr, szúr...
Rút úr zsúron turult túr –,
uralomban Mirmur-kandúr.

Uralkodott uruságok* urnája
úrhatnám úrfik urasága.
Búrán hurkát súrol húr,
hurrog durva dirrdúr pandúr.

Surran-surrog tortúra,
búra, háborúra rúg ura.
Jurtára bús búra borul,
újra turha ural rútul.

2006. október

ÚJ ÚT YM1M

Úgy fújja sűgva-bűgva,
útálkozva gűnyolódó,
űjdonságra bűjtogató
nyűzó, űjonc űjságíró:
űjjé, bűvarkodj, nyűjtózz!
Megbűjt műltad tűlon tűl gűzs,
műlton nyűlj tűl, űjulj!
Bűrádba tűr: űton lódulj!

Bűjaságban űj űtra hűz.
Bűcsűzóul bűcsűszó? – Pfűj...
Bűvóhelyen bűjócskázót nyűz
a bosszűból kigűnyolt műlt,
bűjdosásod hűgodban gyűjt bűt...
– Hosszű űton bűbánatból
űjabb megűjghodást nyűjt
a bűcsűjáró bűcsű-űt.

* Uruság régiesen am. ország (uraság), pl. a Müncheni, Bécsi codexekben.

Házadon huzat húz át.
 Húзва-дúlва зúdul. Hujjúj!
 Зúгja-фújja: зугolyból bújj!
 Húzd a húsdod gézengúz!
 Nyújtózz! Bújj-bújj!
 Dúdú fú.

Zúduló gúnnyal fújja:
 Sújtva kushadjon sutal!
 Csúnya csúf csúz jújjal nyúz,
 súlyos gúztól búcsúzz!
 Húj-húj! Jujúj!
 Dúdú fú.

Nyúvasztó búval súvaszt,
 súgva-búgva múlttá zúz:
 túloldalón hosszú túra,
 fúlva ússz új, túros útral!
 Hujjuj! Húzz-húzz!
 Dúdú fú.

Bú fusson, múlttá hunyjon!
 Rút bút dugjál búvólyukba!
 Úgyis tudod, jussod csuda,
 bújj-bújj, lódulj ujjongva!
 Súc-búc: tyú-tyú!
 Dúdú fú.

Dumdudúmot dúdol duda,
 guzsalyasban gunnyad gúnya.
 – Túlontúl dúlt újuló múlt...
 Út úgyis Urunkhoz húz.
 Jujuj pfúj! Fújj-fújj!
 Dúdú fú.

NYÚL AND

Nyújtózz nyúló, nyúl!
 Nyulánk nyúl lapul!
 Nyúló-múló múl!

DÚLÓ BÚ
MX JAM†

Bárgyú duhaj dúl,
 csúcson túl dúl-fúl;
 nyúvaszt lúgos gúny,
 múltat fújjol csúf.

Gyújtó szavú sűg,
 dúnyog szűnyogúr;
 húsba bújva fúr,
 púpot gúvaszt húr.

Dúcoló rúd zúz,
 súlyos gúzs lehúz.
 Úton nyúlik kátyú,
 múlttá múlik vajú.

Karcsú lábú húgom,
 hosszú orrú bú nyom.
 Dúló dúvad súvad,
 rúzsajkú búd múlhat.

SZÚ MI

Varjú sarjún nyúlbajszú,
 tűzok búbos, tyúklábú,
 púpos lúd hattyúnyakú,
 szűrő szűnyog gnúhasú;
 odút fúr bútorba szű,
 bú-bú, bűgja bús borjú,
 búbánatból gyúl bosszú...

Sajnos, senki sem sejdít
sehol semmit,
sebész sebesen selejtezi
felsebzett sejtjeid.

የተተገለጸ ቋንቋ ተወስኗል ለህግግነት
,የተቋቋመ ልማት
ተወሰነ የሆነ ልማት አለመኖሩን ያሳያል
፡ተተገለጸ የሆነ ልማት አለመኖሩን ያሳያል

Ság-ség sátra tág.
 Satnyaság és soványság,
 sóvárság és torkosság
 sorolható soka-ság.

Ilyenség és olyanság,
 ilyenesség, olyanosság
 igazság és irgalmasság
 besorolta tulajdonság.

Sorakoznak saját érvek:
 sajátos ismeretek,
 sajátságos ismérvek,
 sarkalatos sejdítések.

Senki sem tulajdonos,
 semmi sem hivatalos.
 Sugár súrolta sarok
 sátra ilyen-es-olyanos.

SE 𐌆𐌇

SZÓFEJTEGETŐ

𐌆𐌋 És – ez még ilyen-es

𐌆𐌋 Is – Itt még ilyen-es

𐌆𐌇 Se – ilyen-es is el

𐌆𐌇𐌆 Sem – ilyen-es is nem

𐌆𐌋𐌆𐌇 Senki – ilyes nem valaki

𐌆𐌆𐌇𐌆 Semmi – ilyes nem valami

𐌆𐌆𐌇𐌆 Sehol – ilyes nem valahol

𐌆𐌆𐌆𐌆𐌆 Semerre – ilyes nem erre

Sí siklik síkos síkon.
Sítalp sinként sirít*.
Sikít sikángó sikoly,
sikkos lesikló kisiklik.
Sípocsont-síp sivít;
sérültnél sirató visít.

Sebes sikló sikamlik;
simasága sistereg.
Síva sipít, sebesít,
sírál sírülve siet.
Síri sirám sivánkozik,
siralmas síró senyved.

Siroktól sikít a síkság,
sinylődtet sívár sivatag.
Sika-mika síkon síkál,
sivalkodó siker sikkad.
Sikong sívó sílányosság,
sikért simán sikkaszt.

SÁR 1ΛΛ

Sármány sárararany sálja sárgállik,
sártenger sodrában sánta sárkány sárlik.
Sárkány társa, sóvárság, sárgán sápítozik.

Sárfű-, sárgaliliom-, sárgatökszár sarjad,
sarlatán sárkány sáfrányos Sárát sanyargat,
sárgabegyét, sárgarigót sarokban sajgat.

Sarcban sápad Sára, sár a sárkányvár sánca.
Sarkantyús sarok Sáraért sárgát megsarkal,
sarkalatos sárkányfejet sarabol sarlóval.

* Pörget, forgat.

Serény sörény susog, sáskahad surrog,
susnyásban suhan, sündörög sörtés.
Sátán sandán sompolyog, oson,
satrafa* satrat, sátra sűrű sötét.

Suhint, sivánkodik, sistereg, súgdos:
súrolj, selejt, suttyó söpredék! –
Suttyomban sunnyog, susogja súgva:
sajgó sebet sulykolj, véresre sérts!

Sikkad a siker? Silány a stár-sugár?
Sajtalan, sótalan sivár sokaság!
Satnya sete sarj sikkasztani sajnál...
Sejtje is sóvár, és sinylődik sután!

Sokasits, sajtolj! Salakot sokszorozz!
Siess sahok, sejkek silány sakálja!
Semminemű sereget sehová besorozz,
sehonna-satuból semerre sorába!

Sovány sógort sáraranyért serkents,
savanyú sarjat sújts sanyarúságra;
süket sántának subát, sarut selypegj,
sérültet sodorj posványos sárba!

Soros sorsot sorstalanná sorozz,
senkifia restet foslékká süllýessz!
Sopánkodót sápassz, sajdulót ostorozz,
süvöltőt sorvassz, sarabolj, süppessz!

Sercint.
Sarokba somfordál, seggel sunyin lesni,
súvadón surrogni, senyvedőt suppogni;
súlyos sóhajtásra sűrűn settenkedni.

* Vén banya gúnyneve, aki rossz indulattal sanda, csálé, vizslató, görbe utakon jár.

Λ

HASS ΛΛ4Ǿ

Fás sáv havas,
sav vás vasat.
Hasas kas hasadj!

Hass tavas tavasz!
Nyess sok kost,
Ásást, vetést moss!

Gyors kés véss,
dús som fess,
sok termést keress!

Sas lassún les.
Rostarés repes,
nyers hústól hess!

Kistás társa sás,
kakas friss és fess,
roston sült hús res.

Suskus jussa kuss.
kese ősz ős hős,
nős esküvőt köss!

Jós sorsra juss!
Bús tusa sutba,
sósra, borsra fuss!

SEB XǾΛ

Senki sem sejdít sehol semmit,
süvöltő süketség sebesen sebesít.
Szent Sebestyén, sebbel-lobbal segíts!
– Sebész selejtezi felsebzett sejtjeid.

SŰRŰSOROK

ᑭᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭᑭ

Sárban sarjú sarjad
 serény serke serked
 sergő seregély surrog
 serken serdülő sereg
 sárga sármány harsog
 sercli resen herseg.

Sarjad saruja sűrög
 serpenyő sírül, serceg
 serleg sűrűn seprős
 söpör serteperte
 sörtől sorvad rostod
 súrol sertéssörte.

Sarcban sérül rosta
 sorja roskad restre
 sorsod sorra surran
 sürgöny sértőn sürget
 sérved sírig sorvaszt
 sírhat soros söre.

SAVAS

ᑭᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭᑭ

Avas vajon savanyú só,
 savanyúság savanyító,
 vasat vás savas savó.
 Vasutas vaskos vasgyúró,
 vaskalapot vasalhat vasaló?

Darvas tavas havas,
 hamvas szarvas nem vas.
 Vasárnap se vas, se saras,
 vasmacska se nem vadas,
 sem savas, sava-borsa vas.

Göggel gomolyog
gömbölygetett gomolya,
gödörben gubbad
görnyedt, goromba gomba.

1. 2020-2021 2020-2021
 2. 2020-2021 2020-2021
 3. 2020-2021 2020-2021
 4. 2020-2021 2020-2021

GUBÓZÓ

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

Gúgon gomolyog gömbölyded gomolya,
gödörben gubbad görnyedt, goromba gomba.
Görhöny, gombóc, galuska garatodon gurgula.

Garral gördül gögös, göbecz gömböc;
gubics gömbgubacs göröngyön höngörög,
göcsörtös rögökön görög göbös göracs, göcs.

Göngyölegből göndörödik gömböcs,
garabolyban* gabalyít göngyölt gubát, göncöt.
Gömbölyödő gumóból gümő, gyümölcs gyöngyöz.

Galacsingubó girbegurbán gányol,
galagonyagally gabalyodót gáncsol.
Guzsalyguriga, gumigomb golyó gözzel gázol.

Gerely gereblyézett gubancgörgeteget
góréba gór, hengerget. Gulyás golyóval gujázik**,
gargarizál, gerget, tág gigája gurgulára gerjed.

Görbe göthöst gömbgerenda gornyaszt,
gacs-göcs góc gennyes garaton gunnyaszt.
Gonosz gondgomoly gubbaszt, aggódót gúvaszt.

Gerinc gimberedik, görbül, gözsörödik***,
guggolásba guggad, gúzsban zsugorodik.
Girhes-görhes gibircs maggá gombolyodik.

Gímgida bogot goboz, gébics, gödölye göbbed,
gémberedett, gaggyant gebe ganajgubót görget;
gurít-gurít... Goó!!

* Kerekre font, gömb alakú kosárba.

** Guja nevű tekével játszik, golyózik.

*** Összehajolva, görnyedve zsugorodik.

AGGASZTÓ GOND

†‡‡‡‡ ‡‡‡‡‡‡‡‡‡‡

Aggasztó gond aggá aggaszt,
gondot gondoz gondolat.

Aggályon csüggő csügged,
függő gúzsban gubbad.

Egód gócgombóca GőG.
Gonosz göcög, gúvaszt gőz.

Gaz gazdag gonddal gázol,
görnyesztő gazság gátol.

Igáz a gaz,
i nélkül gaz az igaz.

Ígér igád ígét?
Isten segíts! – Segíts-ég!

Igen, Ige égi,
égi ige igéz.

Gondviselőd a gondnokod,
meggondolhatod.

GÖMB X‡‡‡‡‡

Gömbölyded gümő gömbölyög.
Addig göbbed, hömpölyög,
míg magként gödörbe höngörög.

Gödény gögjén* gombgöb döcög,
gili gerlice göndören göcög:
gégeje gyöngyözőn gügyörög.

* A gége felső, porcos részén (ádámcsutkán). Aki magasan hordja az orrát, jól látszik a gögje, gangos, nyakas, begyes, am. gögös, felfuvalkodott.

GÖRGETEG

Gömör, Görgény, Görömböly
görbülnek görbeföldön.
Görög, gördül görcs és rög,
göröngy rögös, göcsörtös.

Görjedt görény görbönget
görnyedt, girhes gerincest.
Görlice göndör garatot pörget,
görögdinnye guruló görgeteg.

Görhöny görhös, göröncsös,
göröncsér* görget rögöt.
Görvély görbévé görnyeszt,
görbület görbére görbedt.

Höngörödik görgerenda,
gördülődik görkorcsolya.
Gördeszka görgőscsapágya
gördülékeny görgő ágya.

ANYAG

Vastag vásatag anyag,
pamlag roskatag, hanyag,
mag lagymatag maszlag.
Ballag bágyatag csillag,
ragad ásatag agyag.

Agg kalpagon lóg szalag;
balgatag faggat, nyaggat,
dagadt forgatag farag;
hallgatag harag tagad...
Alagútban leng dögszag.

* Fazekas régiesen.

VÉGLEG

Ég förgeteg görgeteg. Reng, dörög, kerget fergeteg.
Lég herreg, pezseg; kerreg-berreg rengeteg.
Petymeg nyekeg, nyekereg; kerge zerge kecmereg,
féreg fetreng, ficereg; terjeng, leng méreg;
hentereg jéghideg szörnyeteg. Ketyereg mérleg...

Rekegő kereng; merengő, öreg, részeg őgyeleg,
sereg gyermek idegbeteg mekeg, remeg, pityereg...
Illeg-billeg délceg élvezet, reggel pedig geggel henceg.
Mig heg pereg, mérge-serleg csöpög-csepeg...
Vég tényleg lényeg szeg meg. – Régi rege elég végleg?

GÚG

Cúg zúg
gúgból búg.
Húg sűg
nyaggat, rűg.
Zug dug
lyuggat lűg.

GÁGOGÓ

Górlábú gém, gólya giz-gaz gázlón gázol,
golvás, gatyás gúnár gágog Galga-gáton.
Gacsos gácsér gazmalék gerezdet guzmol'.

Garázda góbé garral galibázik, gajdol,
gangos** góré göggel garádicson guggol,
galád gézengúz garagulyán*** kutya-gol.

* Fogak nélkül forgat, moncsol.

** Nyakat ívesen hajtogatva kevély, büszke, páváskodó járású.

*** Magas gólyaláb

FÜGG

Fügefán füge
függ.
Fejlődő függelme,
függősége,
függőben függés függvénye.
Függetlenedve
fügefára függesztett
függőágyon
függeszkedik,
függönyön át
függő-
legesen

le-
esik.

SZÚNYOG

Kaffog, kocog, vacog fog.
Kótyag kotyog, kanyarog,
pörög, forog, kavarog,
fortyog, lotyog, buggyborog,
libeg-lobog meg duzzog,
nyihog, kacag, vijjog jog,
gagyog, ragyog, vigyorog;
dolog buzog, kuncog bog,
nyafog nyikorgó horog,
tarjaghólyag fintorog;
boldog gyalog andalog,
lovag kullog, kunctorog...

Hajnalig dúnyog szúnyog.
Szállong, zümmög, moco-
rog, addig vinnyog, míg mozog,
legvégül bang –, megfogod.

1. የገንዘብ ምንጭ ምንጭ ምንጭ
1. የገንዘብ ምንጭ ምንጭ ምንጭ
የገንዘብ ምንጭ ምንጭ ምንጭ
የገንዘብ ምንጭ ምንጭ ምንጭ
የገንዘብ ምንጭ ምንጭ ምንጭ

LÉLEK

Lehet, léhet lehel szellemi élet,
légben libben, lendül lélegzet.
Lenge illat illan, kívül-belül éltet,
lélekteli lét lénné lépní széled.

Langy lében eleven, illó lét lüktet,
léted éled, lelkes éltet élvez.
Levesből levegőt lélegez lényed,
éltető eledeltől él lédús élted.

Lebenyben elül életdallamének,
lépből előlépő élénk emlék éled.
Léha elmét limbálnak élmények,
eléd libeg, ellep élő emlékezet...

LÉTLÁNC

Lakodalom alatt lágy szellő éled,
lebbenő kelengyén illendőn lépked;
lányölben lappang szépülő élet.
– Légy élelmes, lelkendező lélek! –

Lánylét kél, liliomillat múlik-telik.
leányka serdül, lassan mellesedik.
Legény leglényege illatot nyalából,
laza lódulattal ölel, lobog lánglob.

Lételemet létbe emel, élvez,
áldást liheg lelkes, elégett lélegzet.
Lics-loncsos öl szül. – Ölelő oltalom
áldott állapotot ápoló hatalom. –

Telhetetlen létben elégtétel teljes:
általad élvezettel általadott élet
létváltóvá változtat elevenszülőket.
– Áldozat nélkül lehetetlen élet.

ÉLETFA

Élen
élő
lét kél
élet lélegzik
Keleten éledő lélek keletkezik.
Lében lelhető lények lelkesen élő lények
létre lényegült lángból
eleven élénkek.
Levegőből
lebegőt
létbe
emel
szülő
leányt
legényt
növel elemi emlő.
Születni világra, nyilni elmúlásra
élénk lendület lassul
lankadásba.
Életfonál
leányod
leánya
oldalán család
áldás boldogsága. – Világolja Világnak Világa!
Ölel lány alom, elől langy halom.
Élelem éltet
altat hatalom.
Léhelet halkul, lomhul lobogása
leomol hallás-látás áldása.
Szülő öle hűlő emlékből ülő
szellem, szerelem elevenszülő.
Lihegő loholás lopakodó gyilok
gyűlöletszülő hulló múlásba lö.
Álomban lapul lappangó halál
alálódít alvás, lázaltató oldás.
Aludni, hálni, halálra válni
elme nélkül, időtlenül élni
megváltás.

LÁTÓ ㄣㄣㄣ

Látható lázálmot látomás átláthat.
Látó lámpása láthatatlant láttat.

LÓ ㄣㄣ

Lótfut, lohol lomotoló.
Lódul. Lomos lóistálló!
Olvadozik: lám, maholnap
óiban lova, s lovagolhat!
Lobogót lobbal lóbál, lobogtat,
boldogan ólajtóra lógat.

Lótifuti lovas lovat
olvasásból lovagolna...
Lova bakol zászlós óltól,
lóvá teszi lovasát jól.
Oldalra lóg oldott zászló,
lótfut lóért lomotoló.

HALÁL ㄣㄣㄣㄣ

Láztól lágyul váll, hulló lobonc száll,
lanyhul, halkan lohad mulandó láng.
Lazul álomszál, lucsok nyál szakáll,
lankadó lódulat oldalra dobál.
Lommá omlott lobod oldottan leáll;
langy múlttá olvad málladozó bál.
Lapul, lopva lépdél, lépet dúl halál.

Halla, halkul angyalod lantja;
lankadón elhal alt, altató hangja.
Andalít laptopod lapos alaplapja.
Lábadozó ágál: lármás világ útál...
Lakol fuldokló, ájultan alászáll;
lápából lódul, lódit gyalázatos halál...
Lám, hálaháló hala alélót megvált.

MÚLÓ

Szélben áll szilszál,
lombján holló hál.
Dél felé el, tovaszál,
szellőn pillemód szítál.

Múlik sülttel teli tál,
gyűlik nyúló, hűlő nyál;
mállik deli, széles váll,
melled lepi bélelt sál,

Hullik gylcs, tüll lepel,
bölcső dől, billen fel;
géllel telt hölgykeblet
szüléstől kímél kellem.

Életellenes kényelem
műbélbe töltött élelem;
beledbe oltott félelem...
– Elmulat dúló jelen.

Mulandó állandót dúl,
alkotás álommá múlt.
Hatalom malmába fúlt
omló dallammá múlt.

ALKU

Váltó állomásokon
lassan túlvilággá alakul
a „múlhatatlan” hatalom.
Lob leszámol, halkul;
választásra alkalom:

Halálban alkualap lapul.
Múlónak hulláson túl
utolsó áldomást nyújt,
lehetőséget alkot
a megváltott állapot.

LÁZÁLOM

Lila felleg leng alkonyi lankán,
langyos illat libben liliom nyílásán.
Lassú lódulattal, lomhán lendül alá,
láp laposán lopva lépdél lóláb.

Lompos lopakodik lékelni életet,
lázszal legyeskedik illatos lehelet.
Lágyan leselkedő csilló pilla libben,
ledér lidérc lebzsel lény lebenyében:

Lusta legénylepel leányléptet lep el;
hűlő ölet lánggal halálba öklel.
Lohol fuldokló, lotyogó öldöklés,
fülledt, levegőtlen élményölelés.

Lustos lepel alatt lendület lankad,
lélegzet liheg, lökés lassan lohad.
Halkan elül álom, lapul lankás halom...
– legyen lakodalom boldogítóbb álmom! –

Lovon ledér lovag, gyolcsa loncs, lucsok,
lanka alján latyak, langyos lé locsog.
Lidérc lován leng lángoló lebernység...
– lődörgő léhűtő ellibeghet szélnek.

ALSÓ LAPOK

Alávaló alkalmazott alaposan vallat,
Asztallapon lapul alkalmas adatlap.

*

Állást alkot álca, alku alkotása.
Alattomos hatalom altatna halálba.

*

Aljasodik alnagy – alvó alom balga. –
Halom alatt halott hallgatja elhalva...

Latolgató elme bólong:
ólomlovag futóbolond,
boltozatos oltárt lebont...
– Ólomálom alól oldozz!
– Ónlovag, lovagolj!

HULL

Nyilas inal, szalad, nyargal,
lóval szárnyal. Nyila által
célja ájul, aléltan hull.

*

Falánk vadul marcangol,
tunkol, nyála nyúlva csordul.
Nyalánságra kábultan hull.

*

Balga fal mellett ballag,
bámuldozva hátul halad,
Bambul, botol, balul elhull.

*

Világ válófélben torzul;
átalkodó „vallomástól”
boldogtalan válságba hull.

*

Csaló hallatlanul szorul:
italba fúl alkalmatlanul.
Dúlt, gabalyult hálóba hull.

*

Dalia harcoljon bárhol,
falevélként fordul, táncol,
virul-pirul, barnul, lehull.

NYÚLKÁLÓ

Lépteidtől jól lapul,
nyilal félénk, nyulánk nyúl.

*

Nyiló, nyúló nyúlványból
nyújtózó lomb leomol.

*

Nyéllal nyúlkál nyalánk lány.
Nyúlhatna kalánnal? – Talány.

Belső béke bensőség,
bő burokba bújt babának
boldogító emberség.

ᲛᲗᲗᲗᲗᲗᲗ ᲗᲗᲗ ᲗᲗᲗᲗ
ᲗᲗᲗᲗᲗ ᲗᲗᲗ ᲗᲗᲗᲗᲗᲗ ᲗᲗ
ᲗᲗᲗᲗᲗᲗ ᲗᲗᲗᲗᲗᲗ

X

BABA 4X4X

Abba adta
Babba bábja,
Abban baba,
Bábban bab.
Buba bábu
Babos,
Báb babu
Babbás.
Bababúbot
Bába bújtat,
Búbja baja
Bája búja,
Bubújja
Babuja!

BAM 44X

Bam-bam bumba,
bambucka baba bamba.
Bába babát bőven bújtat,
máma mamát nevel, újat.
Baba-mama egészség
bába-baba egyesség:
mama, baba egy egység.
Bimm-bamm bimbambi,
nem bömböl bimbi-bambi.

BAJ 14X

Bajvívásban bajszos bajnok
bajonettbe gabajodik.

Bajban bajtárs baj, ha bújik,
abajgatással bajlódik.

BÁBA 4X4X

Bársonybarna bánya bugyra
 belső barlang, abban búra,
 búrában bent Boldogasszony.
 Benső burkából babája
 nagyobbacska bentbe bújna.

Banyabába bátran biztat,
 babát biztonsággal bújtat.
 Babba bűvös bentlétében
 boldogságos bódulatban
 mama, baba bensőségben.

Békén, becsben baba-mama,
 boldogórán bőrön baba.
 Boszorkányos buzgóságban
 bonyolódik bűnbocsánat,
 bűbájbénított a bánat.

Bajban bánthatna bolygató,
 bösz, bosszús abajgató...
 Büszke bácsi, barát, bátyó:
 babemberből bög bö bácsó,
 bivallyal bámulatosan bánó.

BAL 4X

Balul lapul ballon, labda,
 balos Balog ballag boltba.

Balsors bólínt, bunkóz balta,
 baljós billog billeg balra.

Bolond balsejtelem boltoz:
 balga balfék baltól boldog.

Bak baktat, bakol, bagzik,
 bagoly boglya bogán búvik.
 Bakcsó' Bakonyban felbukkan,
 baka bokázik bakancsban.
 Bökö bak bög: beee,
 bő kábel kebele.

BARABORA 4HJX4H4X

Barack barkóca**, barczogó barabora***
 babra borsót, borsot habar Barbara.
 Barázdán barangol baribárány, birka,
 barkát babrál bárgyú borjú baromja;
 bőre burka bársonybarkás, tarkabarka.

Bars, Baracs, Baranya, Barcika, Baradla,
 Bordásra barázdál barona-borona.
 Barbár robog, rabol, barlangban abrakol,
 bárdolatlan barkós bárdval bárkát barmol,
 barna barát borong, barakot barkácsol...

BEL 14X

Bélés belül bélelőség,
 bél és bendő, belsőség.

Belső béke bensőség.
 béles bélelt eleség.

Bolondító beléndek,
 begybe be ne vegyétek!

* Gémféle madár; szokása, hogy akár 4–5 órát is merven néz – vakcsó.

** Rovatokkal tarkázott, karcolt, barkált bot; berkenyefa.

*** Palóc ikerszó: bara-bora. Bögő, brúgó, gordon.

BEREK 𐌲𐌺𐌹𐌿𐌸

Berekben birs, berkenye,
berregőt berregtet emberke,
beretvál birkát, berbécset*.

Berzenkedik bíró némbere:
berket, birtokot bérért
éber héber csereberélt.

BOR 𐌲𐌹𐌸

Borbolya**, borostyán, bors,
borsót borzolgat borz.
Borozdában uborka
kóbor csíbor tábora.

Bordáz borzasztó robot,
Bokrostól borsoz hóbert.
Robbanás robaja robog,
boruló szobor borzong.

Bíbor-bordó óborod
boros hordóban borong.
Borzalom bort borogat,
bor borogat borzalmat.

BUGY 𐌲𐌺𐌹

Bugyborék bugyog, buborog,
buzgárból buzgón zubog.
Buggyorban buggyan bogyó,
bugyolál buggyos bugyogó.
Buggyant agyabugyál bágyadót.

* Ürüt, herélt kost.

** Sós, bor ízű veres bogyójú cserje.

X

BÉKE ✂✂X

Béke, boldogság ékessége.
Botor, buta, bárgyú borzadály beékelése.

BIBI †X†X

Bíbor bibe bizseg,
bimbózó bigyó bizsereg.
Birizgál birgés* bibirke,
bibis birs bibircse.

Bíbic csibe biceg, biccent.
Billencs bizony illeg-billeg.
Bicskén bicsaklik bugylibicska,
billogot billegtet bivalybika.

BÍR H1X

Birodalom bitorlót,
birtok birtokost,
bitófa bitangot bír.
Bíró birságol. – Bírád?
Bírkózik bizalmad: bírd!

BÖLCS H1X

Bütykös göb, bükk boga bök.
Bölcs bökdös billencs bölcsőt,
bötút böngész, bőven bömmög.

Belbecsen bökken bölcselkedő:
bölcsőben bent, vagy kint van bölcs?
– Bölcsen csücsül, csöndet becsül.

* Rühös, piros kiütéses.

Bögyös bölömbika bög.
 Bő lény bölény bödül,
 bőszen bömből, bőfög
 бүдös, öblös bendőből.

Bödönnyi böllér hörböl
 börböncéből, bögréből,
 bővestelen bőven
 hőbörög bőségről.

Bögön bögöly bömmög,
 bősöl*, bökdös bőrt,
 bővítésben bővelkedő
 böszme böszít böszört.

BUROK 𐌴𐌹𐌺𐌶

Bőr a bent őre.
 Boríték borít szörbe,
 bőrbe, burokba, bőrendbe,
 bársonybarkás bőrke burkol körbe-körbe;
 búra borul burkolózó birtokra, berekre.
 Baj, bántalom bújtat bentbe, egybe, begybe,
 bárkában, barlangban békés biztonságban
 bari, borjú, s ember bőre, bendője.
 Barom barna burkát babrálja borda,
 barkázza barázda, bordázza borona;
 bokrozza burján, borzolja borosta.
 Barbár hóbert, háború háborít,
 bilincsbúra, barak, börtön kiborít.
 Bosszant burkaid hiányos bája, hibája?
 Bánt börtelen Bertalan borítalansága?
 Borzalom borogat? Bú s borongás böszít?
 Burkolózz bőrökbe!
 Bösz bosszúvág
 boszorkányosít...

* Dőzsöl.

BOLYDULT BOLONDSÁG

A9A+JJAJX YAM+0JX

Buja hóbert robajjal dübörög,
 birodalmi banda bődülten hőbörög.
 Bábuzsebből bont babot, libát, zabot,
 zsibbadt béna bábu bután hebeg-habog:
 Botor bonyolít, bódultan botladoz,
 bűbájtól kába, bóklászva bolyong. – Boldog?
 Bambán botorkál, boncol gobot, gombot,
 bonyolult tabukat, bombagombát bogoz.

Bomlik Babba bő boldogsága,
 balga bohóc dobál babákat bulvárba,
 bukott ribanc bújik bókért szobára,
 bohó bohém burokból bódorog bújába.
 Botrány burjánzik, bolondul bába,
 bogáncsos bozont boszorka bundája.
 Bágyadtan bög bátyó, lábában zsába,
 botránkozva búsul, bogos a bokája.

Birtokán banditaké bibe, buga, bogyó,
 bőszen bosszankodik: birtokrabló bunkó.
 Borba borít hibát, borút, sebet, zabot,
 bosszú bokrosodik, buktatja botoló...
 Búban bugrisodik, bütykös botot zabláz;
 – boglyán bolhák bolya bamba ebet zabál.
 Döbbenet bolydít, bolondság bugyborog,
 díbdáb bomlott búram bénán borong, lobog.

2007

BORZONGOK

JAJJHJX

Borzongok.
 Bánt bú, baj, borzalom.
 Berzengék.
 Bezzeg emberek berzenkednek.

Kettyósan kotyog kopoltyú,
kuttyogástól kótyagos ponty.
Szittyón kotyol bütykös hattyú,
pityereg pitypalatty poronty.

,MXXA11J0 A0XJ0 09A0XX00
.X0J1 A0A9X00 A01A9A0XXM0
,MXX90 A00X4X A0XJ0 00XX1I
.X00H01 XX9A91X11 A0H0X11

TYÚK 1MXX

Pityi-putyi totty,
kity-koty kitrákotty,
pittyes-pöttyös tyúkocska,
totyakos tyutyuka totyog.

Retyerutya kotty,
kity-kotty totyipotty
pötyög, kotyog, kottyant,
potyadék pityókára potyog.

TYŰ, DE SUTTYÓ JXXMA 3+ 4X

Szittya atya fattyat pátyol:
szutykon szötymög, szutymákol,
lityeg-fityeg petyhüdt fátyol.

Motyog lafaty letyemotya,
létyót lefetyel szortyogva.
– Tyű, de suttyó retyerutya!

TYÚKHÚR HMXXOMX

Tyúkhúr, tyúkláb, tyúkkorr,
fátyolvirág, gatyáskerep,
csengettyűke, rekettye,
kutyatej és kutyakapor,
betyárkóró, békakonty,
lestyánlevél, pintyőke,
borostyán, komlótyú,
pitypang, sarkantyú,
serpentyűfű letykója
kortyolható ihattyú.

FÜTTY

XX10

Fütykös hetykén füttyög.
Szityi-fityi fityfiritty
fityisz fitymál füttyköst.
Füttyös füttyül müttyürré,
füttyent pitykés szütyőre.

LÖTTY

XXJA

Kontyos szipirtyó pöttyörög,
rotyog-fortyog létyója.
Suttyomban rittyent löttyöt,
kótyavetyél bátyóval.

Kulipintyóban pereputty
pittyendaré szityek-szutyok.
Bátyó sitt-sutty pityókás,
kortyint, mátyósan motyog.

Rötyög, rittyegtet, tötymög,
lötyögtet kotyvasztott löttyöt,
kortyolgat, szortyog-szörtyög,
motyóval kátyun zötyög.

Batyu latyakba potyog,
atyafi butykossal szötymög,
szittyó szatyorja szotyog,
ripityom kutyult litylötty.

Pityókás bátyó szontyolog,
gatyája kutyául pöttyös,
szottyadtan pityereg, titytotty,
létyójáért szöntyömpörög.

PÖTTY

XXJ1

Kotyog
 kettyós kopoltyú,
 kuttyogástól kótyagos ponty.
 Kuruttyolóra zutty lappantyú,
 pityereg pitypalatty poronty.
 Szittyón kotyol bütykös hattýú,
 pittyen pityeri-szityeri pinty,
 petymeg pettyeket petyegtet,
 pitykére pöTTYöt
 pöTTYint.

KÜTYÜ

hXhD

Kallantyú,
 sarkantyú, dugattyú;
 forgattyú, parittyá, pattantyú;
 röppentyű, kesztyű, lábtyű...
 Szütyődbe pottyanhat
 prüTTYögő mütyür
 kütyü-mütyü.

ZUTTY

XXWJ

Potya potyka potty,
 sutyimutyi pitypotty,
 tutyimutyi kutykurutty,
 dutyiba zutty sitysutty.

Kényelem kívánsága köt.
Kevélység és kedvesség közt
késél keskeny hasadék, köz.

.ṽṽṽ 4ḏḏḏḏḏḏḏ 33ḏḏḏḏḏ
ṽḏḏḏ ḏḏḏḏḏḏḏḏ ḏḏ ḏḏḏḏḏḏḏḏ
.ḏḏḏ ,ḏḏḏḏḏḏ ḏḏḏḏḏ ḏḏḏḏḏ

KÉNY ㊦㊦

Kényszer a kény kövülete.
Kényesség kényekedvében,
kemény önkény kényszerében
kénytelenül kényelmetlen.

Kinek kincse kényekedve,
kedvét keni kis kényelme,
kezdetben kéj kenyere,
később kemény kimenete:

Kényelem kéjjel kényezteti
„kéne” kelletés kényét kelti.
Elkényeztetett kedvesét
kényszeredetten kedveli.

Kíméletlen, könyörtelen
kényezteti kegyelt gyíkja;
kigyókívánság kínálja –,
kényszere kővé kinozza.

KÉNKÍN ㊦㊦㊦㊦

Kényelem kívánsága köt.
Kevélység és kedvesség közt
késél keskeny hasadék, köz.
Kedveskedők kelletése kínos,
kereskedő ékkövekkel kioszt;
„kéne” kinja kövületté kinoz.

Kéjjel kísér kinzó kémkisértet,
kikezd, kérdez, kísért, kísérletez.
Kalárisért külön kedves, kezes,
kalmárkincsért kegyel kivételez.
– Kínlódásod kénkövekkel ékes,
éktlenséged önkéntesen kéred.

KÖR H

Körösi kerepesi körte,
körző köröz körbe-körbe.
Környes körül körzet, kerület;
körletben körözött a köret.
Keret karamít, karapol kerep,
kúpos kupát koszorú környez.

Kerek kertet körülkertet kóró,
konkoly kerít körbe-körbe karót.
Konty konyul. Kornyad könyök, kampó,
korongon korsó, köcsög, kanna, kancsó.
Kéreg körít, korhely konyorog,
kondor komondor korzón kódorog.

Kajla-kajsza, kaján kujon kajtat,
kereplőt tekerget, kárról kárlgat.
Karom markol, köröm karimás;
karod karbantart, kavar akarás.
Kórusban károg karvaly kartárs;
kormány korlátoz: körön karikázz!

Kereskedő keretet kérvényez,
kerülő kerekez, keréken körözget.
Kérő kérked, körözött kéreget,
kerge korunk kordonba kerget. –
Koronás kerál* kürtös kürtjével
körbekürtöl, kerül környéket.

Király katonát kér, karjában kardja,
Karancson körben karok karaja;
karajdad körökben korok karikája.
Karácsony karol át korkört karába,
karamít karéjba, kozmikus karámba.
Karingó keringő kerengőn kereng,

korcsolya kanyarog, kűrben kering...

* Király.

KAPKODÓ

ᵛᵗᵛᵛᵛᵛᵛᵛ

Képzet kapisgál, kapcsol, kapkod,
kapva kap kappant, kupakot;
kapzsi kapar, kupákért kapdos,
kapok-adok kapcsolódás kikoptatott.
Kapás kapkodóvá kapatott,
kapaszkodód kaparászhatód.

Kikapós, kapatos habókos!
Kupu-kapa kapcsolaton
koponyád kopárrá koptatod.
Kopik megkapó kapocs?
kapcsolatod paskolhatód.
Kópé kopó, kopogtat: pakold pakkod!

KASKA KAKASKA

ᵛᵛᵛᵛᵛᵛᵛᵛ ᵛᵛᵛᵛᵛᵛ

Kikeletkor kukorékol kikiriki,
kókis-kakas kajabája: kelj csak ki!

Kajdacs tiktyúk kornyikál, kodácsol,
korán karicsál, kapirgál, kodkodákol.

Kontyos kotló kotog-kotyog, kotorog,
kasban kotel, tikmonyokon kotyorog.

Karapol-karattyol káratatona,
kánya kárál –, kárvallottan káromkodna.

Kókad kókányolt* kakaska kobakja,
kaskában kolbászból, kokóból kókonya.**

* Koponyán koppanó veregetés.

** Húsvéti ételkosár szenteltetésre katolikusoknál.

KŐ ✧

Kő kövön köt.
Kötöz kötél követ?
Kövesült köteléked
következetesen követel
kikövezett, könyvelt könyvet.
Könnyelmű a könnyedséged?
Kötelezvény követelőzőn követ.
Kő vetés követés? – Kövezés!
Kikötés kövületbe, kőbe vés.
Könnyektől könnyül kő.
Köll ökölbe ökölkő?
Könyörület
kőtörő.

KÖZ ✧✧

Közösségem megütközött
közönséges közeg között.

Közeli közönség közönyös.
Közünk közöshöz közömbös?

Közösségi közmédia közvetít,
középszerűséget közénk vetít.

Közönségesség közelít,
köz zökkenőkön közösködik;

közibénk közbélelt közvetlenség,
közéleti közöny férközik.

Községünk közúton közlekedik,
közösen közömbösödik.

Közvetlen ütközet közben
közösségért mérközöm, s közlöd:
közelíts, közösüljünk közelben!
Köztes középút férközhetetlen?

KÉPEK 12120

Képzelet képeket képlik,
Képez, képessé képesít.
Képirás képes képlet.
Képtelen képed elképed –,
képlékenységed képzett.

.

Kétszínűség kétes kettős,
Kétely kötöz, kétség kettőz:
Kétszer kettő kétszerez,
kettesben kettőt kötelez –
ketted ketrecében rekedhetsz.

.

Kegyes kedvencének kedvez,
kegyence a legkedveltebb.
Kegyed kedves, kedvetlen.
Kegyetlen né kepezthet*
kegyetlenkedő kegyesztett.

.

Kárról kárál a kárvallott,
kártévő kárpótlásról károg.
Kardos kar kászálódik, kaszabol,
káros akarnok karommal karol –
kártékony kárhozattal káromol.

.

Követ következetesen követ,
követség követe megkövet.
Következetesen követelőző
követet kövér kevélység követ –
követelése kikövezett.

.

Kasznár** kandi, kanász kapca;
koszos kan aklodat lakja,
kastos kos koslat kajtatva.
Katona katlanban kattogtat;
kapkodhat –, akta-aknán baktat.

* Gebeszkedéstől, kapaszkodástól, túlerőltetéstől kifárad.

** Uradalmi tiszt, rangban az ispán fölött áll.

KEL 𐄂𐄃𐄄

Kelletlenül keletkezett
kelés kellemetlen kellék. –
Kellő kellem kell keletkezzék!

Elkendőzés kellőssé kelthetné.
Kendő kell ökelmére,
kelletős kelme a kelengye...

Kelet kéke, kökény éke,
kél késői köszöntő képe...
Kelevézként* csak ne
kellemetlenkedne!

KÖTŐ 𐄂𐄃𐄄

Kata kötényt köt, kötöget,
köteteket kötéllal kötözget.
– Kötöttségek köteléke
kikötött köteleessége.

Köpönyeget köpeszt** köpcös,
köböl*** kötelezvényt köpdös;
Kötvényköteggel megkötött
„kötetlenség” kötözött.

Kötőféked kövér péké,
kötekedő köpül péppé.
Köldöködon kiköpölyöz,
kötszerével kővé kötöz.

Kötetlen a kötődésed?
Kötelez a kötelezettséged?
Kötés elkötelezett köteleességed,
követelés nélkül kötődj!

* Hosszú szűrő dárda, póznaként, bántóan, szúrósan.

** Köpenyt, héjat lefejt, lekopaszt.

*** Mértanilag a köb-öl minden irányba egy öl. Ekkorára kivájt gömbölyű fa edény.

KIPIKOPP

1100110

Kolomp, kampó kovácspatkó,
kapát kalapál kongó kohó.
Kipikopp kipkopp.

Kopácsolt kipatkolt kokó
korán kopik, kaptat pejko.
Kipikopp kipkopp.

Sok kapkodó kopó kocog,
kofa kolbászára kaffog.
Kipikopp kipkopp.

Kapun kopáncs, fokos kopog,
kába koponyád kapkodod.
Kipikopp kipkopp.

Kóbor kobzos kobold kattog,
kapós kabakja koppintott.
Kipikopp kipkopp.

Kopt kalpagja kikoptatott,
kopár kopaszabbra kopott.
Kipikopp kipkopp.

Kopott kaptán kópé kótog,
kapatos kapuján pókok.
Kipikopp kipkopp.

Kaptáron ki kopjával koppant,
kőkoporsót korán kaphat.
Kipikopp kipkopp.

Kupa kopott, áll felkopott,
koplaló éhkoppot kapott.
Kipikopp kipkopp.

KÓR-KOR 𐌵𐌴𐌹-𐌵𐌴𐌹

Kormos kandúr kurrog, kódorog,
korhadt kórón korsó kuporog.
Kard, kacor* korán korrodál,
korhol, korbácsol komor kormány.

Kórképen kórlap, kórház kórsága;
kóborrá kornyaszt korod korlátja.
Korzón kóricál kóros utókor,
korog korhely, korcs kapzsi kotor.

KÖLTŐ 𐌵𐌴𐌹𐌳𐌴𐌹

Költő költői költségen
költözik keletre költeni.
Keletkezni köllene?
Költekezni kellene?
– Keltezi.

KÜL 𐌵𐌴𐌹

Különálló kívül kerül,
lelkületben elmene-kül.
Különc külömb, különfélez,
különösen elkülönül.

Külföldi külügyi küldöttség
küldetése külterjesség.
Külhonba kimenekült
küldeménye küljebb küld.

Küldönc kerékküllő nélkül
önkivületében kékül.
Külső, küllem különleges?
– Különben külsődleges.

* Ágnyeső, venyigemetsző görbe kés.

KEHES KOMA

ᑭᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭᑭ

Kába, kopár kobak kapatosan baktat,
kerülget, kóricál, kocsmák körül koslat,
kapaszkodón kékülve kehesen köhög.
Kéjesen kurjant rá kelkekótya kölyök: Tekergő!
Képe korom, kulimász! Kéne kendnek kendő!
– Kukucskál, harákol. – Kinek köll kőteknő?

Kódusunk kótyagos, kúszik-mászik, kaptat,
kapu közelében kulcsot kajtat, kutat.
Kormos kürtő tekergőzik, kergetőzik sarok,
korhadt korlát kornyul, karámkóró kuncog.
Küszöbön küszködik, kotor, kótog, kavar,
kulcsot két kezével kavicsok közt kapar.

Komor képpel kullog kondor komondor,
Kopóknak karéja körötte kutyagol.
Kanos kuvasz kaffan, különfélez, kurrog,
kahos kutyakarély kocog koszosunkhoz.
Kotkodál tyúk, kappan, kotló kotló kotyog,
kos kolompja kondul, köszörülne torkot.

Kutyák okán komát kegyetlen kín kapja,
kerge képzetében kapa, kasza, kopja,
kopogó koporsó, koszorú, kárhozat...
Kalapál kebele kehes kórászunknak.
Kedvesen könnyörög kegyelmet kérve
könnyes könnyedséggel komisz keservére.

Kevés kenyér akad szakadt köpenyében,
kinnal kínálgatja kahosok körében.
Akkor macska kószál kertkapu környékén...
kutyák csak kotornak, kanyar, kunkor, köd kél.
Kotródjatok kutyák! – Kurtán rikkant. – Kacér,
kemény kényszeréből kastosan kecmergél.

Kehesünk köhécsel, kapdos kulacsához,
kornyadozva kortyol, könnyülni kóvályog,
hákogva kuporog, kuksol kútkávához.

KEZES KÉZ

Kövületen vékony vetés,
kövecs-kavicson kéve kevés,
káva vakog véka kovászáért.

Keservében szűköl kese,
keselyű küszködik keshedve.
Keszeg szökik, szűk a lék...

Késnyi keskeny széked kész...
Készültségben késztetés:
kezes kézből kér a kéz.

KUCORGÓ

Kunkori kunkor kukorodik,
kukac kukoricán kucorodik.

Kula kullancs kukkolva kuksol,
kukucskálót kuc-kuc, átkulcsol.

Kúpos kupacon kunnyad kuka,
kupa kupakja kubuc kucsma.

Kunyerál konya*, kujtorogó kujon,
kunyhókonyha kuckójában kuncog

KÉNE 𐌵𐌹𐌺𐌴

Kéne, kéne, kellene:
Kemencébe kellőt kelesztő teknő;
kéne kencefice kénes kence, kenőcs,
kenetként kenendő. Kéne kényes kendő,
kenderből kelendő, kelést elkendőző.

* Görbe, konyuló.

KOCSKA

401100

Kemény kockakövön kocsikerék kopog,
Kövecs kavicson kocaköröm kocog.

Kocskán kacsázik csacska kacska kacsza,
Kancsin kukucskál kíváncsi tyúkocska.

Kecses kecske kácsingózik kacsra, kocsányra,
Kecsegtet kecsege- s kucsukocsonyácska.

Kicsi kacsón kancsó, köcsög, csanak, csajka,
Csákós kacsintgatva csókért kuncsorogna.

KARAKÓ KIRAKÓ

0041110 0041140

Karban
karámokat
karamít Kara,
Karáp, Karád, Karaszó;
Karbunár, Karand,
Kára karéja karbantartó.
Karban kanyarog Karancs karancssága:
Karancspusztá, Karancsalja,
Karancskeszi, Karancsberény, Karancsapátfalva.
Karimában karcsák karajdad karzata:
Amadékarcsa, Domazérkarcsa, Egyházkarcsa,
Erdőhátkarcsa, Étrekarcsa, Gönczölkarcsa,
Kastélykarcsa, Királyfiakarcsa, Kulcsárkarcsa,
Móroczkarcsa, Pinkekarcsa, Siposkarcsa,
Solymoskarcsa s a karcsú Karcsava.
Karikázik Karakószörcsök, Karalya, Karakó,
karajoz Karajenő, Karajpatak, Karajd, Karaszló.
Kerek korkört karol át Karács, Karácsond, Karácodfa,
Karácsonfa, Karácsonyfalva
s karácsonyfáik
karácsonyi koronája.

Nemben növelt nemed nemzet.
Nevezz igent, nevezz nemet –,
nemek nélkül nem nevelsz nemest!

הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד
– יֵשׁוּעַ הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד
!יֵשׁוּעַ הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד הַנֶּמֶד

Van Nap.

Ni, nézd! Láng lendül; inal, illan, lankad.
Négy nagy évnegyed naponta nő-apad.

Van nagy.

Nahát! Nagyra nőni mindig nagyon nehéz;
nagyság nagyságosnak igen nagy nehézség.

Van nesz.

Nicsak, zene nesze legyen. Neked nevet,
éneked zengjen! Engedd, nemesítsen!

Van nász.

Naná! Ünnepnep nedűjén nő nagyra népesség,
Nász nélkül nincs nősülés, nincs násznép.

Van nép.

Noha nép népes nemzedékké népesedhet,
nemet nemessé nemzet nevelhet.

Van nem.

No, nemek násza negéden nemz nemzetet,
Nemes nemzet nemez – mond igent-nemet.

Van van.

Ne lenni, nesze menni, legyen neked mindig enni.
Van annak, kinek adnak, van min tenni-venni.

Van nincs.

Na, kincs nélkül, kincsen kívül igen nehéz.
Nézd nincstelenség igen kinzó inségét!

Van nő.

Nini, nemes ünő lőn nevezetes tehénné,
Növekvő leánka nevelődik nővé.

Van én.

Né, nőnemű én? Leán, néni, nej, né?
Én ne nőnék önként növényt növelő,
lényt nevelő anyányi nagy nővé?

NEDV Mű

Nősülés nászában nőszőfű
 fenséges színekben tündöklő.
 Nedves felszínen fennen nő
 nádasban nádály*, nádálytő.
 Nedvén honol honfit nevelő,
 hun népünk nevét növelő
 nedvár nadár** nedűből ünő.
 Nedve nemzedéknövesztő.
 Böven önt, dönt özönéből
 újdon hajadont nővé nemző,
 nedvedző ölben nevelgető.

NŐNI mű

Napon, árnyon, hegyen, völgyön, lankán,
 emlőn növeget kicsinke bárán s
 nagy kan oroszlán – mindenik mamáján.
 Naponta andalognak jókorán
 anygali anyjuknak oldalán.
 Indulnak inni-enni, vadászni tanulni,
 mindenféle ifjonc, virgonc csínt csinálni.
 Kaján kalandban edzenek gerincet,
 incselődve mindennek nekiesnek;
 nemükben nevetve nemesednek.
 Hintán lengedeznek. Huppanón tente,
 létnek örülnek lejtőn henteregve.
 Nézelődnek, néhol nélkülöznek –,
 nehéz megpihenni növekedőknek.
 Mendegélnek erdőnek, mezőnek,
 höngörödve jönnek jövőndőknek.
 Én a legén „legények” fölnevelődnek.
 Tizen, huszon, harminc, negyven, ötven...
 Növegetők egyben leendenek ezren.
 Fenn-lenn, kinn-benn, zordon rengetegben
 várandósság ünnepe zeng szüntelen.

* Pióca (nad-ály, nedv-ély, nedvszívó).

** Magzatvíz (nad-ár, nedvár).

NEM 𐎠𐎵

Nemet, igent nevel nemez;
kintet bentbe be nem enged,
föntöt lenttől különít.

Nemes igent, nemet nevez,
bentit künn nehezen enged,
lenttől föntöt különít.

Nemben növelt nemed nemzet.
Nevezz igent, nevezz nemet,
nemek nélkül nemed nem lesz.

Nemzett nemzedék nem nemzet,
ha nemmel nemessé nem neveled.
– Csak nemtelen ne legyen!

Jaj, ne legyen nemetlen,
jender trendjében nemzőképtelen!
Ebben segítsen Úristen!

Igen, Igén legyen igen,
nem nemtelenségen. – Nemzet
s nemzett nemzetség egységében.

NINI 𐎠𐎢𐎽𐎢𐎪

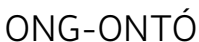
Ni, Innin int inni,
nedvet hörpinteni.
Nini, mintha hívna enni
indulóba menni;
nicsak, indít csíntevést,
csintalant csinálni.
– Nincs itt incselődés,
ingyen csiklandozni!

Nő növel, növényt nevel,
 Szikár szike szétszed, szakít.
 Növekedés elevenít,
 Szikkasztó ősz aszal, szürkít.
 Nedv mindenre nevet,
 Szik szárazság elszomorít.
 Negédes engedékeny,
 Szabályozó megszab, szűkít.
 Nemed neveden nevez,
 Szórtság szerte szót szaporít.
 Nevelő népesség nemzet,
 Szakszerű szerv szűr, átszámít
 Nemtől nem menekül nemes,
 Szilánk, szálka kit szúr, nyüszít.
 Napon élénk népek élnek,
 Sziklaszirt szorosa szigorít.
 Néked adnak innod, enned,
 Szomjast sziksó, szükség szorít.
 Nedves-száraz násza részed:
 Szülő anya lényt elenged:
 anyánk nyelvén nevelődni,
 Szerben szeretve lenni,
 násznyoszolyát megszentelni,
 nemzetségben énekelni,
 hagyományunk Neked adni.
 Nem hontalan szétesésben
 szeretetlen messzeségben
 növekedést szakasztani,
 öncélúan szórakozni,
 megosztottan osztolni,
 szerencsétlent fosztani.

ÖSZTÖN

Ösztönvilág ösztökéje idejében ösztönöz.
 Ősz köntösén köszöntsön a nőnevelő-öszön?
 Hogyan nyíljon tulipán esős, ködös őszön?

Pattan Napkorong. Hajnal csattan, zsong-bong,
zengő harangot bont, zсібongó hangot ont.
Ontott ondó tolong, porondon forrong,
csontokon jajong, vonaglik tonna gond,
gangon mereng, borong –, bolond rangért hajlong;
bolyong, szorong, busong, visong, csapong...
derengő gondolat rengeteg bánattól kong;
rajongó zajong, visong, leng madonnacsonk...
Bing-bang – bong dorong, dongó dongán dong.
Rontást ontó rongál. Borzong, torpan. – Gong.

HALANDÓ

Gondolkodunk: halandó mulandó.
Lelkendezünk: állandó maradandó.
Innen-onnan önös nézet fon.
Isten neki! Nesze, adni-kapni bón.

Ennek-annak önzőn kenni – von.
Andalító langy párnáról halandó tán lemond?
Mindene van. Tán boldog? – Holtpont.
Valamin kén' emelkedni. – Minden bűnöd gyónt?

Kérne, hívna, várna? Na! – Szívünk szinte ón.
Egymásnak ugyan nincs mondandó,
untig nógat, noszogat a no indulaszó:
menni, tenni szüntelen hangyamód...

Eleven Isten tisztíthatna burjától,
s tán nem tünetne irandó naplód...
Gondolkodunk: állandó mulandó.
Lelkendezünk: halandó maradandó.

Anyai nyár árnyán
mennyi mennyei kenyér!
Nyurgul nyáj, nyír, fény,
serény tenyér kemény.

ᠶᠠᠳᠠᠬᠠᠭ ᠠᠨᠠᠶ ᠠᠷᠠᠨᠠ
!ᠠᠨᠶᠢᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
,ᠳᠠᠭ ,ᠠᠨᠠᠳ ,ᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
.ᠳᠠᠭᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠳᠠᠨᠠᠨᠠ

NYÁR HHD

Nyeldeklő földanya
enyhet nyújtó nyála,
tavas tavasz lánya,
nyár nyájas nyitánya.

Nyáron renyhül örvény,
nyirok árja terény.
Nyákon nyílik termény,
nyiladozik televény.

Nyáron nyertes remény;
nyílik virány, berény,
nyúlik nyérc, nyuszt, gödény,
nyurgul nyúl, nyír, nyár, lény.

Nyerges nyerít, nyargal.
Bölénysörény szárnyal
nyüzsgő, tengernyi nyájjal
fény kanyarog, nyilal.

Anyai nyár árnyán
mennyi mennyei kenyér!
Serény tenyér kemény.
Arany arány erény – irány a fény!

ÁNY-VÉNY DM-DŊ

SZÓFEJTEGETŐ

Irányt ír az irány, áll valódi állvány.
Aszottá vált aszalvány;
hitvánnyá halkul, halódik, halvány.
Erős erő erény, ér valóban érvény.
Kér valamit kérvény,
szeletelt vény szelvény,
szerelve a szerelvény.
Szőnyeg, sövény szövött szövevény.
Szövevényes, tekervényes törvény
örvényében senyved szegény szökevény.

ANYA 4D4

Megannyi anyán kicsinye nyammog,
 nyeklik, nyekereg, nyakgat és nyafog.
 Nyájas anya nyálaz, serényen nyalogat,
 nyirbál, nyeseget, nyalából, nyugtat.
 Könnye enyhít heveny gennyet, szennyet,
 mennyei nyelve fényez anyanyelvet.

 ANYANYELV
 MAJD4D4

Anyanyelved enyhe dunyha,
 nyugodt kunyhó, fénylő gúnya.
 Fenyő fénye, dinnye árnya,
 terény erény serény szárnya,
 szerény anya arany lánya...
 Mennyi csíny könnyed nyitánya!
 Mennyre nyiló bánya.

NYAL A4D

Nyalánságot nyal leány,
 nyelve nyaldos lanyhán.
 Nyalka legény nyeldekel,
 nyála nyúlik, nyögve nyel.
 – Nyálkán nyilik-huny lény –
 nyáktalanul nyeklik élmény.

NYAU M4D

Nyafka nyápic nyau nyifog, nyúlik-nyújtózik. Nyulánka
 annyira soványka. Nyávog, nyivákol, nyestet nyikgatna,
 menyét nyákos nyiki-nyakát nyiszálná nyammogva.
 Kényesen nyiffan, nyekeget. Nyesedéket nyeszettel anya;
 nyomában nyekeg-nyekereg, nyikog nyámnyila nyávika.

NYOMOTT NYOM

Renyhe, gennyes mákony gányol,
 nyers élmény nyel, nyalábol;
 nyomorulttá hányat, nyomkod,
 nyomott nyomorék nyomat nyomot.
 Sovány, könnyes konyha, kunyhó,
 kényben könnyörtelen hunyó.
 Nyomásra nyomtat a nyomda;
 nyomban nyomoznak nyomodba.

Nyomor nyes, gúny nyomaszt,
 tunya henye gánya punnyad;
 nyafog nyavalyás, nyöszörög,
 hánykolódva nyökög, nyökdös.
 Nyalka nyikhaj, puhány nyápic
 rinyál, nyihorász, nyomakszik.
 Finnyás, nyerészkedő nyelvészt
 könnyedén nyársal nyereség.

Sunyi nyúlik, nyújtózkodik,
 könyök könnyelmű ármányt nyit.
 Kényes önkényörvény tenyész,
 elnyel nyegle, nyakas törvény.
 Kény kényeztet, nyomkod, fenyít.
 könnyen nyekken, kit kényszerít.
 Szunnyad anyák nyíló nyála,
 kényesség szennye nyirbálja.

VÁNYOLÓ NYOM

Ingovány dágványán sovány a dugvány;
 hány oltvány silány, ványatag nyúlvány!
 Konyuló alkonyban annyi a halovány,
 amennyi hagyomány foszlányában hiány.

Szokvány ármányjárvány utalványa szabvány,
 furmányos koholmány a zsványjogosítvány.
 Kiáltvány, indítvány kormányoknál bálvány;
 zárvánnyá ványolt szórvány nyájunk hitvány.

Eleid emlőre emeltek, etettek.
Eleven elméd emlékekkel ellep,
emészt az eszmélet.

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳԼԽԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳԼԽԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳԼԽԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

EMLÉKEZEM

Emlékezem:
 Csecsemőként engem
 meleg mellre emelt édesem.
 Emlője emlékéit énekli lelkem.
 Melle s mellem között élő képet
 mellem s mellek közé emelem,
 emberemlékezetté emlegetem.
 Szerelmemmel egyszerre
 ölelem meleg keblemre
 mindenem.

ERDŐ

Er-erő erény,
 erőtere serény.
 Erdő ere merény,
 benne berek terény.
 Erre erdők, berkek, erek!
 Erdőerők eredjetek,
 eredendőt éreztetek!

TER-EMT-Ő

Érből eredő erő
 térbe erdőt termő.
 Teremt
 Ő,
 Teremtő.

Emt, mert ömlik emlő.
 Emlőst mellből etető,
 embert emlőn nevelő
 teremő erőt térbe
 emel-Ő.

EGY EGÉSZ

1212 12

Egyetlen egy összesség,
egyetemes egész az egység.
Egyedi, egyedüli egészség.

Együvé egyesít egyéneket,
egyesületté egyéniségeket;
egységbe egészít egyebeket.

Eggyé egyesült az együttes,
egybe sült az egyveleg,
az egyesség egyezményes.

Egyelőre egybekelni egyéni,
egyúttal egyszersmind egyedi –,
egyebütt egyöntetű együttléni...

Egyfelől egyezkedik egyik –,
egykönnyen egyhangú lesz együtt,
s egyremásra egyéneket egyelget egyikük...

Egyazon egységekkel egészülő
egyenlet egyébként egyszerű, de
egyáltalán egybefogja együgyű?

Egyfolytában egyöntetű,
egyféle az egyirányú egyenes,
egyvégtében, mindegyre.

Egybevág az egyforma,
egyensúlyos egyenlített,
egyenletes egyengetett.

Egy az első, egyetértünk eleve,
erről egykor egyszeriben
megegyedtünk egyszerre.

Egy az anya, egy a haza,
egy az Úristen egyháza;
egymagadban egyetlen egész vagy.

ELME 𐄂𐄂𐄂

Elme emlékekkel áll elő,
előlép. Először eszmél első.
Elibé, előre! – Feleli belső.
Elméd jelez, eleve elemesz;
fellel, emel, szelepel, selejtez,
elfelez. Ellep élő emlékezet,
kellet elmés elméleteket.

Elméleteiden elmélkedhetsz.
Eleid melledben ellepnek,
lelkük cselekedeteden leng:
felelevenülnek elveidben,
lebeg velük eltelt illem, kellem.
Elmenvén elméd elmegy.
Lelked, szellemed vele megy?

ELLEN 𐄂𐄂𐄂

Ellentétek előzményét
eltérő eredetemplékekben leled:
Leleteket lelhetsz fel eleid
keletkezéséről, keltezéséről...
Ellenfeled ellenséges elmélettel
lép elő, deli elánnal szerez előnyt.

Elöljáró elnökük cselezget,
előbbrelevőséget elvén
eléd keltez, ellent vet,
ellenedben ellenkező előjellel
szellőztet, mely kellemetlen,
jellemtelen jelenetet előlegez.

Ellenállást megelégsz,
ha elegendő ellent észlelsz.
– Ellenségesség ellen
elég elemekben lenned:
felemelő lelked leld meg,

ELÉG

El-el, el innen el!
Kelj fel, menj el, elszelej!
Elegem lett, tettél eleget,
megelégteltek!

Eleddig kielégített, de
elégett az elégséges.
Elegendő lett
az elégedettséged.

ELŐ

Előjáró előszobája előtt
vedd elő előzékenységedet!
Először is, előny, előzőleg
előreadni előzetest, s ne előzd le
elévágva az első személyzetet!
Előszódban előnyöket előlegezz, s
előzményed előadva előkelően előléphetsz...

ESŐ

Esik eső, esőzik,
esendő sej, elesik. – Esküdzőzik.
Eséséből esélye sincs –,
esküszegő. Esetenként esedezik.

Esőzésben esékenyen
esküvőtől, estélytől elesett.
Elesettségében esetleg
esődhetnek esedékes események...

Esdeklőre esteledik.
Esküdtekben elestek az eshetőségek,
esküdtszék ejt esőverte esetet.
Megesettünk esetlenül leesett.

s ellentétben el ne engedd!

ELEM

Elméd elemi erő emeli – rejtelem.
Eszmél, eleve értelmez értelem,
elmélkedve elemez figyelem. –
Eszméket ellenvet felső fegyelem.

Egészen ellep szerbeni szerelem;
szerelmed engedelmes türelem.
Szellemedre élemedik kényelem;
égedelem a kereskedelmi élelem.

Ember ember veszedelme. – Förtelem.
Eszelössé edz sérelem, gyötrelem.
Egészen szertelen a történelem –,
dörgedelmes, félelmetes gerjedelem.

Elemedet elvesztheted érzelem
elvetélt, fejeveszett szenvedelem.
Az Intelmek* félelmeden segedelem;
s védelem az eredendő kegyelem.

EZ

Ez jelez, ez nevez,
ez tervez, szervez, kifejez;
mezed jelmez, leplez, fedez.

Ez emel, ez képez:
kezelést kéztől élvezz,
kezességet éhezz, érezz!

Ezüsözött rezes fedezet
jegyez, felez, élvezet;
ezennel vezekelhetsz.

Lelked ezredek felett,
zengedezve lengedezhetsz,
ezen lelkendezhetsz.

* Szent István király intelmei Imre herceghez.

É éltet, étet, érez, érlel, ékít,
éveken éget végig, egészen az évig.

[illegible]

É éltet, étet, érez, érlel, ékit,
 éveken éget végig, egészen az égig.
 Lélek égő éhe kér részvétet végre,
 végül égi kék lég békéje a vége.
 Én-ek éneke, énekek éneke ér égbe,
 én kéne énekeljek éretted és érte...

Eredő ér térbe tér. Érint, megérint, elér.
 Érzés érzékszervben érik, értelemhez ér,
 érzékenyen erezett test mér, kér, érez, ért.

Erezeted érzés, érés, vérzés tere-tára.
 Sérülésnek megértő együttérzés határa,
 mert érzés, sértés sérvbe, vértbe zárna.

Mérce kérdése érzékiség s érdektelenség.
 Érték s mérték érdem. Érzékenyek értékesek,
 mérsékeltebb érzékűek mértékletesek.

Mer, ki érből erőt merít,
 értéket mér, terít, térít
 bírcen, szérűn kerít, s kerítéssel nem kérkedik.

Érdekelt érdeket érvvel-vérrel érvényesít,
 érzelmet gyéren mér, vérmesen értékesít.

Verőér vérerő, vérbő erő érvet nyerő?
 Érzéketlenítő dér érce érdes, dermesztő.
 Érből bérencérem érik, kérem. – Érdekes,
 ezért megéri? Ígért bérért érdemes? – Kérem...

Erődben elfér vérző testvéred, eredeted
 megérted, ha kérve kéred, eléri értelmed.
 Féreggel férkőzik mértéktelen méreg. Kéreg
 érhálóját feléri a sérült gyökérzet?

ÉH 𐄂𐄂

Éhes ember ehül, ehetne. – Ebédel.
Éhezőnek él-elem éltető eledel.
Emlőst emlő edényéből étetnek.
Ét-vágyas? Étkezzen!
Emészteni elmehet.

ÉL 𐄂𐄂

Élet éled. Éljen! Elemében
élre lép élesztett léted.

Élénk lét kél, élelmes, eleven lész;
élccel, lével, élvezettel élsz.

Élővilág élményteli létben éltet,
éléstára élelmez, éldegéltet.

Életerő élénkitő élesztő;
élősködő életvitel élet ellen nő.

Élveteg, élvhajhász életézés
élhetetlen, elvetélt lépés.

Életműved élő emléke széled,
éltes lényed élemedett létet élvez.

ÉKES ÉK 𐄂𐄂 𐄂𐄂𐄂

Éken ékezet é-képző hosszíték. Járul-ék,
képesítő ragadék, mozgékony toldalék. –
Ék ékességét eként képezhetnék tanítóék.

Kékek kékén lék éktelenül ékelő fék.
Képzett készségű székes pék ékes ék,
két kéz kér képességhez ékes ekét.

BÉG 𐌸𐌹𐌸

Bégnek még ég sem elég.
Gézungúz égedelmének
gépi égen gépi gége béget.
Gél építi, génje rég elégett.

KÉVÉK 𐌹𐌿𐌿𐌹𐌾𐌰

Székes béke képe nékem élénk emlék...
Ék-ék-ék..., ég békés kékjét felhőkké növelék:
tajték a dombékos tájék, árnyékos szakadék
a szurdékhasadékos menedékvidék,
kékes keblén kotorék kévék, veriték-hajlék.

Féktelen maréknak értékmérték a hozadék.
keréknyomatékkal ékitett a termelékenységg –
a termékenységg töredék –, mellékes hordalék.
Vegyék ékszert, legyék ékes! Tessék-tessék!
Mértéktelen az ékkő- és termékválaszték.

Kényes öltözékhez kellék a takaréknak-nyakék,
ágyéknak, lágyéknak „értékes” ajándék.
Táplálék kétes kotyvalék, adalékkeverék,
fazéktöltelék moslák, maradék darálék.
Ékirás, népmesék? – Potyadék hulladék,

feledékeny söpredéknek hagyatékfogaték.
Nyomorék, martalék, csőcselék-eszmék
derék nemzedéket morzsalékká tevék,
hogy a váladéknak fogékony, törékeny ivadék
féltékeny, hiszékeny, múltékony legyék.

Ékíthetetlenségként éktelen ékeket vernék!
Engedékeny lennék, ha lék szándékára lennék,
békás zsombékra kék játékért mennék,
érzékenyen látnék, dalolnék, táncolnék...
Székes béke képe nékem élénk emlék.

Gondor fondor horol;
formát rongál lator,
ordas horda korhol,
normát porrá morzsol.
Ropog rotor motor,
sátortábort rombol;
ormon forr koromzápor.

Orcátlanul bátor
orgazda ort*, bitorol.
Rossz orló ront, oroz,
országot szigor kotor.
Ordíthatsz torz botor,
orgyilkos orvul tarol,
torodon orrol, torol.

Gyors horog csorog,
torkon szorul hurok.
Rommá borul torony,
gyomor korog-forog.
háborúmámor morog,
mord orkán háborog,
sorra roskad roncs korod.

Korhadtt hordóban bor,
rohad torma, kapor.
Sorod borsos robot,
Soros sorsot tipor,
ostoroz, porba sodor.
Kuporog torzó szobor,
csorba csuporban por.

Rogy goromba toprongy,
orvostól korcs borzong.
Komor orca borong:
roppant romboló nyomort
hordoz szorongó csoport.
Vándor fohászt mormol,
romokon gordon mormog.

2015

OTT, HOL ᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋

Hol
hon,
ott oltalom.
Onnan old,
ottan ont ondót,
oly sok óvnivalót
boldog alomba oltalmazó.
Olvad, lohad oldott homlokod,
foszlott álmod eloszlott.
„Gondnokod” oltárán oda ólad, odvad,
otthonodon kotol betolakodott.
Tolvaj szolga oldalaz, torol, tombol;
bomlott bolond lobból lobog, orrol.
Boltos lohol, bitorol, holott
toldott-foldott holmija olcsó lommá romol...
Hollóból hulló tolltól, halom bomló holtól tolul omló sírbolt.
Pokol oldalán romlott lakol.
– Hol lakol?

OSZT ᠋᠋᠋

Gonosz oson, foszt, ont monoton koszt.
Oszló kosztot, szopott csontot, osztalékot oszt.
Ostoba rákot osztó osztárral osztokodik,
az oszolhatatlan osztovátán* osztatlanodik.

Posvány, koholt jog csonkolt honból lop,
csókos kopó koncert hódol, hóhér osztag koncol.
Ostálysorsos szónok szószos tószttal posztol,
rossz szovjet koboz, porosz motoz, nyomoz...

Kobzán zokszót mond sok pákosztos kosztos?
Nosza, fogoly. Oszlophoz toloncolt kolonc;
osztóznak foszlott posztón loboncos boncnokok.
Ostromló osztlat, toszogat: fogyassz, oszolj, foszolj!

* Házi szövőszéken (osztó-váltón).

Oktató okít:

Okvetlen okuljon oktondi kobakod!
 Kutakodj sokat, titkoknak oka oktat;
 kopott tokokban okmány, oklevél, okirat.
 Okos okfejtő ok-okozatot alkot,
 okvetetlenkedő okoskodón kohol okot.
 Sokaság sok zoksót okoz. Okkal ád, ki okád;
 okádékokért okozóikat okolhatod.
 Akarok? Csinálok? Alkotok? Ki vagyok?
 Érték vagy-ok.
 Érted? Érted vagyok.

FOLYTON OLDOZZ!

!111J+11J JJY0J0

Folytonosan oltó-bontó, toló-vonó folyamat mozog, motoz, mocorog;
 folyton folyvást bonyolódva ont, fon, sodor, fortyog, oldoz-bogoz.
 Motola forog, komoly gonddal tolul bomló, borongó homlokod.
 Csorgó olvad, tocsog, szotyorog; mohó toportyán mohoson toporog.
 Rongyos-foltos loncsos koszbán konyul, porba roskadt totyorog.

Olcsó, rojtos, tohonya lotyó lomotol, „sportos” tomporon kotel,
 szomjas, koros korhely kornyadoz, rozoga nyomorult csoszog.
 Pokoli robaj robban; kopott csontodon dobol, robog. Nyom robot.
 Otthonodba nyomul sok holmit forgalmazó fondorkodó gonosz:
 nógat, szorongat, fogalmadat fogalmazva goremében tol tova.

Bokros-csokros kondor fontoskodva korhol, nyomban torol, rombol.
 Nyomoz, morzsol kóros korod, konok kopó koporsódon kopog.
 Loholsz, fontolsz, gondolkodsz. Lobod lohad, oldalogva szontyolodsz.
 Oltalomból kivont, elorozott otthonod ostoba mód odahagyod;
 otromba porontyod hontalan bolyong, botor unalom monoton botoz.

Oly sok okoskodó doktor ont motor mód rossz orvosságot...
 Mosakodsz? –Dobd oda most mostoha sorsod! Folyton oldozz!
 Hol odú homorú, ott túloldal domború – mormold, s mosolyogj! –
 Sose szomorkodj, komor nyomor oldalát folyton folyvást rontsd,
 Boldogasszony oltáráról gondgomolyból oldozó boldogságot hozz!

Ósdi, ócska, ódon óra ólom módra lódul,
lógó ónja lóbálózva pókhálóba gyógyul.

.ᄠᄡᄢᄣᄤ ᄡᄢᄣᄤ ᄢᄣᄤ ᄡᄢᄣ ᄡᄢᄣ ᄡᄢᄣ ᄡᄢᄣ
.ᄠᄡᄢᄣᄤ ᄡᄢᄣᄤᄡᄢᄣᄤ ᄡᄢᄣᄤᄡᄢᄣᄤ ᄡᄢᄣ ᄡᄢᄣ

ÓDON ㄩㅌㄷ

Ódon dómon ósdi óra ólom módra lódul,
lógó ónja lóbálózva pókhálóba gyógyul.

Ólálkodó csókos csikós ócska bókokat szór,
ócsárlástól kóválygósan pózol pónilóról.

Ógat, nógat kóbor sógor: szózott sódart kóstolj,
kócos Rózsi lócán hócg, bódul bordó óbortól.

KÓR ㄱㅅㅇ

Kórság kóróz koros kórust;
kórházakra jó szót szólj!
Óvnak gyónó, róvott kódok,
gyógymódod, hogy jót jósolj!

ÓHAJ ㅅㅅㅇ

Ó ha, ó ha... jó volna!
Ó ha, jaj de jó volna, ha...
Hajtogatjuk sóhajtozva, bólongatva óhajtozva,
bókolva-hajbókolva, óvó jóra óvatosan áhítozva,
odaadó meghajlástól óhatatlan ódzkodva.
– Ó jaj! Ógató óda ócska, óhajod oda.

HÓ ㅅㅅ

Hó! Hóhahó! Hódot hóba?
Hónaljra óra? Hogy való oda?
Hóhányó hódoló hóhér hódító,
hócogó hólyag. Húhó! Hohó!
Hónapok óta homlokod lógó,
homorú, hóka. Hóbortos hóbolygó!
Holnapod hova? – Hórukk, hó! Hahó!

Körös-körül örökkön örökké kör a gömb.
Körbeölel környezet, környezet öböl, körít föld,
dörgölődve kör köntöst ölt gördülő göröngy.

.XƏJƏƏ 9 HJƏƏ 300JƏHJƏ 3JƏ00JƏHJƏ ƏHJƏƏƏ ƏJƏHJƏƏ
,+ƏJƏƏ YTHJƏƏ ,ƏJƏJƏ ƏJƏHJƏƏ ,33ƏJƏHJƏƏ ƏJƏJƏJƏHJƏƏ
.ƏJƏHJƏƏ ƏJƏHJƏƏ YƏJƏ YƏJƏYJƏƏ HJƏƏ 3M+ƏJƏƏHJƏƏ

ÖL

Ki ölel,
gyűlöletet öl el.
Gyűlölő gyűjt ölt,
öl gyűjt ölelőt.
Ölelj!
Öled
éledő életnek ölelő bölcső.
Ölelésből lövellést
költ, növel,
nevel.
Ölet és élet
testet öltenek.
Ölelő öltésben
múlás és kelet.
Halál és élet
öledben
éled.

ÖT

Ököl tövén öt ösztök bök.
Ötvös ötös ötletből jött
övet önt, tölt, köt –, ötvöz.
Öntözz, költs több tőköst!
Ötöl ösztönöd? Dönts!

ÖRDÖG

Rög görög, szög hönörög,
vörheny örvös ördög sűrög.
Röhög, dürrög, dübörög,
dübög, hörög, dünnyög, nyög,
tüsszög-prüsszög, mög dörmög.
Göcög, döcög, dörcög dög,
ördöngösön ücsörög, örökösen söndörög.
– Öröklő örökösöd?

FÖLD ✚

Fény öle föld,
vizet ölel völgy.
Völgyben él fénylő,
Föld ölet féltő öltögető ölelő.

CSÖND ✚

Csöncsön csönd csöcsön csöndül.
Gögyögő bölcs ölben csöndesül,
bölcsőben csöndesen csücsül.

GYÖK ✚

Gyök, gyömbök gyöngéden bök rögit.
Gyök-erek gyököcskéből erező érző erők,
gyökérszetté gyökösödő gyökérerők.
Gyökereid gyökökből eredő érő erdők.

Érzékelő gyökérszeted örökös örökitöd,
Örködj! Öröklő kölyköd lökött, gyöktől szökött.
Csökött köldökön csökkenhet gyökérerőd,
gyökértelen gyümölcsfád könnyedén dől.

ZÖMÖK ✚

Döbri dömör Dömötör s Démétér dömöcköl.
Csömbékekké csömöszöl, csömbölyöz Csömörön,
tömény tömbbé döngöl, tömörít Tömösön.
Tompa tompora tömpe, Tomor tumorra bendőt töm,
gömbölyded zsömlét zömit Dömösön Dömdödöm.
Dömsödi dundi bődön töltött, dödölle dölled Dömölkön,
dömhec dömper zömököl, döngönyöz Dömösön.
Győr gyúr, gyötör; böngyör gyönggyé göngyöl,
Gyönggyösön gyönggyözik gyümölcsöző gyönyör.

ÖBÖL

Bő öböl bög.
Bődül, ömöl, bömböl,
szökő ömlenyt bőven hörpöl;
bőszen döntöget élő hömpöly.
Öblös ölet dönget, örülten dörgöl,
könnyű kötöt tördel, röptén lök föl.
Löttyint dőre dőlékenyt, söprő
ömlennyel főd földet, hörög
hóbörgő bödönnel.

Önt, tölt, dönt,
ölő förmedvényt ölt.
Hőzöngő ökle dögöt követel,
könnyörtelen nyögő kölyökkel;
könnyörgő nőt könnyedén lök fel...
Ömlik görnyedt öreg könnye,
döledez völgy összes töve:
Öblítőt lövelj, ne bömbölj,
csöndesülj öböl!

ÖRÖMKÖRÖK

Körös-körül örökkön örökké kör a gömb:
körbeölel környezet, környez öböl, körít föld,
dörgölődve kör köntöst ölt gördülő göröngy,
göndörön görög gyümölkölt gyümölcs és gyöngy.

Körkörösségben öreg öröm köntölődő kölyköd,
tükörként örökíti gyötrelmed, örömod.
Örökítő erőd köre elődök öröméhez köt,
kötöz öröklött ösztönöd, örökös örömod köröz.

Körmök s örömök közt körödből nő örökösöd:
hőngörödő gyerkőcökön gyöngéden gyönyörködsz,
ölgümölcsöd örökítő, örködő örömmel öntöz.
Körös-körül örökkön örökké kör a gömb.

Hőn szerető szülő örömmel tőt
tölgyből nőtt bölcsőt.
Vőd s nője öléből, bőven termő
szőlőjéből jó, jődögél jövő.

ᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵ
.ᳵᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵᳵ
ᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵ ᳵ ᳵᳵᳵ
.ᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵᳵᳵ

ÖRZŐ ÖR

Dögör ördög röhög, dörmög,
környék örömtüze dörög,
pöre börerő dübörög.
rőfös dőre nőről rőfög...
Örült, erő öröl, őrjöng.

Vörös vödör, rőt csöbör
rögön-göröngyön zörög,
pörög, gödörbe höngörög.
Töredezett, töpörödött
törpe törzsök lődörög.

Göndör sőre bőre sömör.
Köröskörül szőr, pörk, rököny,
rőzsén pörkölt, pörzsölt pörc.
Börkés lőré, szörpöt szörcsöl,
hörpöl sörtés, csőrös szörny.

Köröz, förmed börtönöröd;
rendőrcsörgő rögtön csörög.
Börtönör förtelmesen fröcsög,
könyörgő körözött hörög.
Dögör ördög gyötör, dörmög...

*

Öreg, pörgő tükörkörök...
örvendeznek örömörok.
Örülhetnek örökösök:
könyörület-törvény örök,
örökkön örökké örköd.

ŐS

Őz szökken szőke löszön,
ősz szőlőszemmel köszön.
Őszül szög szőcs, ősul ősz;
szüret szúrte szüredéktől
szőlőcsősz szörnyen bős.

Ősi őköd szőrből, szőszből
szövetet, szőnyeget sző.
Ősztönöd öröklött szóttas.
Szövedéke üdvösséged öve,
ősanyák kötögették össze.

Összes őköd összegzed,
ősök öle összességed őre,
örli bősze erők őstőke.
– Szövevényesség leszögez,
szöveged ősz szösszenet.

JÖVŐ

Jövendő ölébe nő
növényező csecsemőt ölelő,
merő erőt mérő hős.

Hón szerető szülő
örömmel tőt* tölgyből nőtt,
billengő bölcsőt.

Vöd s nője öléből,
böven termő szőlőjéből
jó, jődögél jövő.

* Tölt népiesen.

GYŐZŐ

Höbörgő gög ögyeleg,
győzelmes tőr gőzlög;
tőke nő, sőt dől csőstől.
Dőzsöl, hőcög, bőszen főnök
„dicső” győzelemgyönyörtől.

Gögös hőzöngő győz,
ökörtőgyből lórét főz;
rőt gőzzel győzköd „hősről”.
Csípőből lödöző özöntől
gyöngye kölyköd hőköl –,

ödöng csődtől, nősüléstől...
Győzhet külföldön menekülő
tős erő, velőd elfödéséből?
– Győzött ősök örök őrzők. –
Győzöd őrzők bölcsőjéből?

SZŐLŐ

Ősanyó és őszapó
szőttest szövögettek;
erdővé, mezővé
szőtték a szőnyeget.

Szöszke, szökellő szüle
őszől őszig szökve
szőke szöszből szötte;
nőtt belőle szőlőtőke.

Szövött-szövögetett,
felhőkig érő szőlőtövet
égből jövő eső őre
növelte töben erőkre.

HA-NG

Λ)-4ǫ

Hiány ha hull alá,
Anya növeli anyaggá;
Nőöl nő anyává,
Gongul HAN végül HANG-gá.

Méh éhe remeg,
ingó hanga rezeg.
Hangos lehellet mereng,
hang húrja ha peng.

Pitypang, iringó ring,
csengettyű csingi-ling.
Bing-bangot zúg harang,
égig reng barlang.

Zengő zongora bong,
zsong, tolong, zsibong
giling-galang gong,
kongói konga kong.

Kering korong, dorong,
döng, dong, zajong.
Dongón husáng csapong,
koppan inggomb...
ping-pong.

HAB X4ǫ

Ha buborékhad fakad,
abból habzik hóhab.
Habahurgya hadar, habog.
Habár habcsókot habzsol,
habarodva hablatyol.
Ha habozol, ne habakolj,
habókosan ne háboríts habot,
nehogy habarcs habarékán
háborúban háborogj!

HÁLA HALA

ᠬᠠᠯᠠ ᠬᠠᠯᠠ

Hol holló hull alá,
hál álom,
halál.
Háló
hala hulla
halomba hullva.
Hun honod hamvad,
halkan hamuvá omlad,
ha halandó hálát halogat.
Hamu, homok homlokon,
hóhalovány halántékon.
– Haladékod halak hava. –
Hány halott huny alatt
havas hant alatt?!
Halk lant hallgat.
Hallga!
Halad áldás
hala. Hála,
hála!

HIT HAT

ᠬᠢᠲ ᠬᠠᠲ

Hat het.
Lehet, halvány a lehelet,
lehetőség hitelességed.

Hit hat.
Hitelesség hatalom,
hitetlenség hatástalan.

Határig hat ár.
Hited határtalan hatás,
önhittség hatalmaskodás.

HETEDHÉT HATÁR

𐌹𐌿𐌹𐌿 𐌹𐌿𐌹𐌿𐌹𐌿

Hetedhét esztendő hetedhét határán
járkálhatsz hitedért.

Hetedhét esztendő hetedhét határa
hitedhez el nem ért?

Heted íz óta hordod a határozott helyzetet,
mely hetente határozatlanná teremtett.

Lehetetlen nem lehet, a lehetőség hétszeres.
– Hé, hát ne hézz, hisz magaddal nehéz!

Hetedhét éves koromban elmehetést ostromoltam.
– Hejsze' hiábavalóan...

Mindenható hatra hatott, hatról hétre mehetést
elhatárolt, a haláltól eltagadott.

Lehetőséget adott, hogy hatékonyabban
lehessek hitemre hagyott...

Hétszer hét a hetedhét. Hat határtalan hála...
Hetedhét határ a hit ható határa.

Hatványozhat hiú hetvenkedő, hiába a hetvenhét esztendő,
ha határtalanságában csak hitele nő.

HOLD 𐌹𐌿𐌹𐌿

Hol dagad, hol apad, hónap leánya,
hol húz, hol huny hajlékony homálya.
Hóholvány hold lehetetlenné halállal
holval*–, holnap hűs hajnalában
hanyatlík felhők havas hajlékába.

* Holddal járó új nap (hol-val, reg-vel) holnap – időhatározó.

HÍV ΜΤΩ

Hivség a hűség,
hívság a hiúság.
Hívő hivatkozik,
hiú hivalkodik.

Ki hűsít az hívesít,
ki hőtől heves, hevít.
Hivatásos elhivatott,
Hiábavalóság hiusít.

Hívogató hiába hív?

HOROG ΛΟΗΩΩ

Hurrát hurrog harag,
harcsa horogra harap.
Harapós, hórihorgas
harácsoló hadúr rohan,
háborodott harci hóbort
horol, harsogva háborog.

Harsány hárpia korhol,
hurkahurnyát hurol*, horkol.
Hordásra hornyot horzsol,
harangra ruhát horgol.
Haramia horda harcol,
harákolót hóra hurcol.

Horgony horgany rohad,
korgó hordó korhad.
Horgász horpasza** horpad,
hóról-hóra horgadtabb.
– Hársfa hárfá harmatozz,
horgadót hóról hordozz!

* Hurkát (burkát) borító bélről a húsos, nyákos részt, hurnyát horolja, levakarja.

** Horpadó testrész, általában has, bendő.

HOPP 𐌹𐌺𐌾

Hipp hopp, hepp-hopp, hoppla-hopp...
Hepehupa hófog. Hihetetlent huppan, hüppög, hebeg-habog.

Henryhunya hahotázik: hehe hihi hahaha,
hej hé, Hepehupa! Hébe-hóba lehetnél hát henye-hunya!

Hepehupa hőbörög: Huss hé, hó! Hahó!
Hányaveti Henryhunya, hórukk hófogj, hajrá, hopplahó!

Henryhunya hőköl: Hűha! Hajjaj, horgadok.
Hákog, huhog, halkan huppog. – Hipp-hopp hess! Huss fuss!

HOZ 𐌹𐌺𐌾

Hol, honnan, hová?
Ehhez? Ahhoz? Hozzá?
Hozzám? Háizamhoz?
Ha helyemben hiány mozog,
hozzatok hozományt
honomhoz, otthonomhoz!
Házit hosszan hozogatnak,
hazaival hozakodnak.
Hozzájáruló felhozatallal
hovatovább hozzászólnak,
hozzálátnak hozadéknak...

HŐ 𐌹𐌺𐌾

Hő, hé hevült,
hó hűs, hideg.
Hűtő hőűritő,
hűlést tűr a hűllő.
Heveny hős
hűvösben heves,
hűséges hüvely
hőségben is hűvös.

Folyó folyton mélyre foly,
mélység lyukában fogoly.
Helyfolyam folytonos
lyukhely-folyosón bolyong.

.᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋
.᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋᠋
᠋᠋᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋᠋᠋
.᠋᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋᠋-᠋᠋᠋᠋᠋᠋

LYUK-HELY

038-1M0

Folyó folyton mélyre foly,
mélység lyukában fogoly.
Helyfolyam folytonos
lyukfolyosón bolyong.
A hely mély lyuk,
melyben helyed jut.
Helyzeted csekélység,
súlya személyes mélység;
helyed helyben gabalyul.
Helység hodálynyi mélyén
helyek bolya mély gomoly.
Helyviszály oly súlyos téboly.
Helyettes helyesen mosolyog,
helyetted helyedre sompolyog.
Hited mélyre ható terebély, hatály,
hetedhét helyiség határán helyt áll.
Hely, helyzet helyes vagy helytelen? Hiteddel hitelesíted.
Hitet háritani hiábavaló, hisz hiányában is hitvalló
a kételyében erélyes „hitetlen” tekintélyes.
Némely tévelygőt önhitt métely vezet.
Hit hív helyben süllýedés helyett
hej-haj ünnepélyt, tökélyt.
Higgy, helyeden hass!
Helyed mélyén
mely hit
hat
?

GOMOLY

0380

Gömbölyű, hólyagos gomolya;
bolyong bolygók gomolya.
Gabalyog golyvás golyhó,
gabalyodik gombolyaggolyó.

* Együgyű, ostoba, bárgyú, kinek esze bolyg, bolyókás.

TEREBÉLY

ՅՅXՅԻՅԻ

SZÓFEJTEGETŐ

Lapos hely a lapály
Tartó hely a tartály
Helyben hatás hatály
Rád ragadhat ragály
Hóri hely a hodály
Megszabó a szabály
Részekre oszt osztály

Terhelhető tengely
Tölthető a tégely
Ketté szel a kétely
Cikkbe helyez cikkely
Széken székel székely
Cserren-csordul csermely
Cseverészget csevely

Feketedik fekély
Kövesedik kevély
Borotvál a borbély
Folyton segít segély
Csecsebecse csekély
Sikkadó hely sekély
Tér mélysége terebély

Vész szeszélye veszély
Szívbe helyez szivély
Éhet mellőz émely
Méreg terjeng: métely
Folyton kortyol korhely
Hiányba enged a hely
Ide illik emilyen, ilyen.

Oda meg az amolyan
Tovaszállt a tavaly
Sulykol, sújt a súly
Folyó folyton fojt...
Folytasd a gomolyt!

MÉLY TEKINTÉLY

037D†037 038

Mily mély éji folyó!
Meredély homályán kóválygót
királyi mordályból
helyben lyuggat golyó.

Mely émelyítő rejtély,
vetély, viszály, szeszély
süllyeszt mélybe személyt?
– Folyam csigolyasikoly.

Királyi nyoszolya selymes,
és sekély a kastélyerkély...
Pendely, rokolya kelyhe
méztégely, csermelye veszély.

Hömpölyget csevely, szivély –
mételymély a szenvedély...
Személy esélye csekély,
királyi hadosztály terebély.

Ily kéjtől viszolyog szabály!
Oly pelyhes a dölyfös kölyök,
a tévelyedett pulya – borzadály –,
most folyó mélyén hömpölyög.

Királyné imbolyog a súlytól,
pocsolya mályvaszín uszálya;
szabály komolyan sulykol,
helyben akadálytalan hatálya.

Király tekintélye béklyó,
folyam dagályán gálya.
Dereglyén fogoly támolygó.
Kastélypáholyból máglyára...

Apály bolyhos szegélyén
molyos tébolyult bolyong;
az erélyes, aggályos kevély
mulya mosollyal somolyog.

FOLYAM

ꜥꜥꜥꜥꜥ

Fény omlik helyre, lyukba.
Folyékony fényfolyamot
folytonosan folytatja
hömpölygő, gomolygó,
aszályt dagállyal bolygató,
csólyban pikkellyé olvadó,
folyondárt gombolyító,
akadályt vályúvá sulykoló
folyamatban folyó folyó.

Életfolyam helye bolygód.
Lakályos helyein folytonos:
ölyv, karvaly, keselyű, fogoly,
pulyka, harkály, moly, bagoly,
sirály, seregély sólyom.
Lapályon gólya imbolyog,
pocsolyán bögöly szipolyoz,
göboly bivalygulyával
csermely helyén kóvályog.

Tönkölybúza-, paszulyboglya
pelyváját gereblye gabalyítja,
saroglya tartályba folytatja,
topolyazsindelyes vályogházba.
Ispotály kelyhében ibolya,
tarsolyban konkoly, nadálytő, naspolya,
mályva, petrezselyem, datolya,
sulyom, nadragulya, barabolya,
zsálya ragályra, rossznyavalyára.

2016

BOLYHOS BOJT Y1JX AJX0JX

Bolyban molyos bolyhos bojt*,
folyó fuldoklót folyton fojt.

Súllyal sújt sujtó sulyok,
csuklyás sujtáson somolyog.

Lyukasra fúrt furulya
folyton folyvást fújja-fújja.

GALLY 004A

Hájas hólyagtól hajlik gally,
pályán pólyálva a baj.

Vájt vályog vájatában vaj,
vályúnál vajúdik bivaly.

Gallyba gabalyodott haj –
gulyát hajt nyájas nyikhaj.

SÚLY 0MA

Súllyal súrol surlódó súly,
súlytalanná súlyoz hangsúly.
Sulykolófa sulykol, suppog,
Súlytalanság súlypontja sut.

Súlyemelő sunnyad, surran,
súlyzó süllyesztőbe suppan.
Súlyosbított súlytól súvad,
süllyed lesujtó túlsúlyban.

* A boly szógyök feltehetően azonos a bojt főnévével, mint ahogy a súly-sújt, váj-vályog, foly-fojt tövek is azonos eredetre utalnak, bár a nyelvújítás ezt a logikát figyelmen kívül hagyta, így ly-j helyesírásuk eltér.

Föld! Fényöled fű, fa falva.
Fő fajai fényt falva férnek,
fordulnak fényérő formába,
felérnek fehér fényárba.

.4MΛ40 40 ,40 †3Λ3D30 !†Λ30
,130H30 4MΛ40 3D30 †4140 30
,4X43H30 3H3D30 140ΛM†H30
.4XH4D30 H3030 130H3Λ30

FÉNY DŰ

Forrásból fúvódik fény,
fényben fürdőzik lény.
Fényhiány félelmes tény,
fényűző félelme kény.

Fentről fut fuvallat fény,
fényt félő felhőtől fél.
Fénylő fél feledben fér,
fénybe felemel, ne félj!

FÉNY FELÉ

Föld!
Fényöled
fű, fa falva.
Fő fajai
fényt falva
férnek, fordulnak
fényérő formába,
felérnek fehér fényárba.

Fa!
Fényalmozó!
Fényt fakasztó!
Fajtákat halmozó!
Fű!
Fény felé futó
fényűző furakodó!
Fűző, fázó fénynyelő!
Fő

fénylények
fényben fénylenek,
fiaik fényfakító féktől félnek.
Földanya felé fokozzátok Fényetek!
Férköző fiak, vakító férfiak fővenyt fedéllel fednek,
fénytől elfödnek.

FA 40

Fa!
Fényakasztó!
Falombot fakasztó,
fényt felszívó, almozó fényaláhozó!
Fáradhatatlanul farag faragatlan forgatag.
Fa!
Fényfaló!
Fázó fűtését fokozó,
fakó füstöt adó! Fájón fakgatlak:
fajul fiam fája? Fejét fúria túrja-fúrja, falja.
Fa!
Életfa!
Fényben fürdőzködő!
Féreg fúrását elfödő! Fosztogatja
falvad falánk falka –, fukar kufár, fanyalgó fajta.
Fa!
Fészketet
Fásult fajom fosztja!
Fanyar, fáradt fanacsali fajzottja.
Furcsa fogságban fogoly, fals fakírok fogja;
farost
fakó fala
fojtogatja.

FEJ 100

Fej fejedelmi fejcskéből fejlik,
fény felé föl, felelőssé fejlődik.
Fejlődését befejezván kifejlett.

Főnököd a fejes, fejt és fejleszt,
fejtörője fejlesztési fedezet;
fejvesztő fejtelenséget lefejez.

Fejsze fejelésben fenyegető,
fejfában fejeződhet fejéstől fővő fő.
Fejezetben fejlemény a fő;
feddhetetlen fejet fővegel főfedő.

FAGY 𐰃𐰪𐰸

Fény fogy, fagy,
fehér feketére fonnyad.
Fagyöngy, fagyalfa
faggyas fagyókába fullad.

Fej fáj. – Fajok falva
fogyásban fajtalanodva.
Falánk farkasfalka
fogyasztóvá fagyasztana.

Fojt folytonos fogyás –,
fogyatékos fogoly a foglár.
Fakul fényóhajtó fohász,
fénylik fagyfolyondár...

FÁZÓ 𐰃𐰪𐰸𐰪𐰸

Fény fú. Fényfű, fényfa, fényfi,
fényfaj fogan fénybe érni;
fiből fordul fénybe fézni férfi.

Fű-fa fölfelé fürgén férközik,
fűzér, fűzfa fűzve fényfürdőzik;
fenyves fényárban fennen fénylik.

Fal fakó fényét fáklya fokozza,
fát füstté, fűtéssé fakasztja
fázó fakereső fázását foldozva.

FECSKE

Füsti fecske fénybe feccsen.
Füstté fecskendett cseppekben
ficseg-fecseg, ficsereg,
fröccsenő fénnel cserfát fest.

FÁJ 110

Fajod folyton fogy,
fázik farkasfog – fáj.
Fagyban fakul táj.

Fáradsz, fék feszít,
fukar férkőzik – fáj.
Fonnyad foszlott báj.

Fent fémfénytől félsz,
fekély feketéll – fáj.
Fenyegetőn váj.

Fontoskodó főz,
finomság forr föl – fáj.
Fart fitogtat száj.

Figyel, faggat fő,
fült fürdő fertő – fáj.
Fodroz fodorháj.

Fondor firtat, fedd,
fülest fej fizet – fáj.
Foltos fehér māj.

Furdal, formáz, fűt,
fejed fölött függ – fáj.
Fekszik, fullad nyáj.

FEKETE

Fakit, vakít fényfék,
akadály akaszt fényt.
Fekete fonáka fémfehér.
fene elfekvőn félelmet kefél.
Felfekvésből fakad fekete fekély;
fényt fékező fekvő fenék feketéll.

FELNÖTTEK

Föld felszínén felföldek fellegekbe felérnek,
felületén fejlődnek felelőtlen felnöttek:
felszínességben felettébb felhőtlenek,
fellengzősen feleselve felületeskednek.

„Felemelő” felállás felfed feltűnő felvonást:
felelős „felszabadító” felbiztat, felbérel, felfogad,
felséges fölséget felriaszt, felkoncol, felakaszt,
felvásárolt, felfegyverzett „fölkelő” felrobbant...

Félénk a felismerés: felfuvalkodott felfordulás
a „felvirágoztató” felvilágosodott felfogás?
Fölényes „fényes” felsőbbbsége felfokozott,
fölszentelt feltámadottat is „fölfal”, feláldoz.

Felettesek feltétele a feltétlen feltörekvés.
Felfedező felvonója a fel-fel, föld fölé fejlődés...
Feladat felfakad: felesleges feldúlni felemelt falakat.
Felemelt fölmenőid féltenek. – Feltámadás felvirrad.

FÉL

Egy egész hány fél?
Fél-elemben hány fél fél?
Féld az Urat! Feled ne féltsd,
félelmestől félre, eltérj!
Egyféleséged fele feleség;
feledet féltő féltékenység
felemás feledékenység.

A félemlítő felekezet
félelmetes feledés –
felemelő felet ejt el a felejtés...
Féllábú és féleszű,
félkezű és félkegyelmű
félkerékkel is felebarátod.
Félszeget se vehetsz félvállról!

FEN 𐌹𐌺𐌰

Fenn, fenyvesben fennen nő,
fenkölten fénybe nő fenyő.
Fenhéjazó fenső fentes fedd:
ne feddhetetlenkedjenek!

– Fenség fonáka fenék.
Fentő* fenében megfeneklik,
félelem fenevaddá fenyít,
féltékeny fenhangon fenegetőzik.

Fegyelem fenyít fegyencet,
fenyegetettség fen figyelmet.
Fent fémfegyver fényesen
fenekedik; fenegyereket fegyít.

FI 𐌹𐌺𐌰

Fifikás firkász úrfi firtat;
fontoskodva fitymál, fintorog.
Fiatal, fitt figurát fitogtat,
friss, firtos fitost fogott.

Ficamodva firkál, ficsereg:
ficsúrrá fikáz harcfít.
Feslettből férfit fecseg,
fittyedtett fitté fiatalít.

Ficánkol a fickánd fickó;
fiskális figura, fillentget.
Finomkodó firnájsz filkó
fityfirittyre fittyent fittyet.

Figyelme fikarcnyi fiára.
– Fivérem ifjú fiókája!
Figyelj, fióknyi fájlodért
filléres fizetség fiacskád fejfája!

* Kerékküllő.

FOGÓCSKA 40112120

Fogó fokán fogós fog,
fogas fokán fogás fogy.
Fogatos foghegyről kaffog,
fogadósra kofa puffog.

Foglalásnál foganatos a fokos,
fogdmeg fogad, fogót elfog,
foglár fogdával foglalatos.
Fogoly fogságban fogékony.

Fogorvos fog foghúzáshoz
–, foghíjas fogadtatást fokoz.
Fogantatás befogadón fog.
Foglalatból kifogni ki fog?

Fogócska fakuló fogalom,
felfogásom fogalmazva fokozom.
Fogódkodom s fogadom:
fogalmainkat foganatosítom.

FŐ 20

Fényfámon ifjú fiú nő,
friss főnök, fiatal fő.
Fény ő, fiam Ő, a fő –,
fűlt fazékban finom fő.

FÚ 20

Fuvallat fú,
fuvalkodva fujtat,
fuvolát, furulyát fuvint.
Futó fullad,
fojtottan fuldoklik;
fúrt furfangtól fúlva, fújolva futamodik.

FÜST 𐌿𐌺𐌸

Fönt,
fült
üst
fölkött
fel-fel,
fehéren
füstölög
fenséges
függőleges
füstfelhő.
Főző
fazék
forró vizét
füstös fűtő
fűti-fűti
fásult fázót
fürdetni.
Fülő főzet
fakó füstje
fáradt fából felfakadva
feketét el, felűzi.

FORRALÓ 𐌱𐌹𐌺𐌹𐌳𐌹

Forrón forgó fergeteg
forgat fürge forgószelet;
forrong fekete förgeteg,
forradalmasít förtelmet.

Forog fölforralt forgalom:
fortyogó forgatagban
forrósodik forrpontra a
forgattyú-forradalom.

Forgatókönyv fordulata:
fordíts a forrasztott formán!
Forrófejű forgalmazó leforráz.
Fortély: forrjon a forrás!

FÉRFI 10110

Forró fényfolyamfonat –
forrást folyó folyat, folytat.
Föld folyton forog-forog,
férfi folyvást fegyvert forgat.

Fönn fürge förgeteg felhő
fölnyenesen föled férkőz.
Fuvalkodva förmed főnök,
fröcsög forrófejű fényűző.

Falánk, fanos farkas farol,
furdancs fura fardán fordul:
fene féreg furakszik, fúr,
félrefacsar furmány fondor.

Faragatlan fordít, formáz,
fulánkos kufár fosztogat,
fukar farkasszem forraszt,
fényfát forgácscsá farag.

Fanyar finnyás fanyalog,
fáradhatatlanul furfangos.
Faggat, firtat ferde figura,
fennen fortyan fals fogolyra.

Forróságban füllik fürdő;
féktelen fetrengtet fertő.
Fergeteges folyamat forr,
fekete föld fortyog, beföd.

Fakad fényfolyamfonat –
forrást folyó folyat, folytat.
Föld folyton forog-forog,
férfi folyvást fegyvert forgat.

*

Férfi! Fénybe férő fő erő!
Fiatal, fejlődő félistenfi!
Fogalmidat Isten fenyíti,
félelmidet finoman lefejti.

MI VAN A ROVÁSUNKON?

Képi gondolkodásmóddal megáldott tervezőgrafikus vagyok. A népdalainkban, balladáinkban, verseinkben, meséinkben élő képi nyelv folyamatosan bővül. Nyelvész nem lettem, de anyanyelvét érzékenyen értő, érző nyelvhasználó igen.

Hangjaink kódoló jellege

Magyar nyelvünkben, gondolkodásmódunkban a fontos mindig elől áll. A fontossági sorrend adja a szavakon belüli hangsorrendet, és a mondaton belüli szósorrendet. A szógyökök (szótő) képzésével szóbokrok, egész szófák sarjadtak nyelvünkben. A szóépítés logikája szerint nyelvünk legmélyebb rétegei lehetnek a legterebélyesebb szóbokrok. A szótőhöz toldott, toldalékolt részek tömören, logikusan, követhetően, és érzékenyen rögzítenek mély tartalmi összefüggéseket: szer-et, szer-et-et, szer-et-lek, szer-et-het-lek, szer-elem, szer-zet, szer-telen, szer-kez-et, szer-keszt-het-etlen; kép, kép-ez, kép-es-ség, kép-es-it-és, kép-telen, kép-let, kép-zel-et; tö, tö-m, tö-lt, töm-és, töm-eg, töm-ér-dek, töm-keleg; ér, ér-ez, ér-t, ér-int, ér-zék, ér-zék-eny-ség, ér-zék-telen... – *Nyelvünk ezáltal rendszerben, összefüggésben gondolkodtat.*

Szavaink mintegy harmada hangutánzó eredetű, leképezi a természeti hangokat, a táj rezdüléseit, rögzítve, őrizve azokat.

A hangzóinknak önmagukban is van jelentésük, azaz szó értékűek: a (az, ama), e (ez, eme), e-m (eszem), e-v, i-tt, i-gy, i-szik, á-á-t, á-g, (tát), ó ó-ta, (ódon), ö ö-v, ő (mutató névmás) ő-s, ú hú (indulatszó), ú-gy. – Közeli-távoli, fenti-alanti-állító, húzó-toló, emelő-engedő, élénkítő-altató, térbeli viszonyokat és általuk keltett alapvető érzeteket jelölnek. A mássalhangzók körében is tetten érhető az önálló szóhangjelentés, elsősorban a hangutánzó eredetű zöngés hangzóknál: ss (zavaró), ssz (szisszenő, szelelő), zz (zizegő, zörgő, zúgó), rr (pörgő, ismétlőerő), ff (fújó figyelmeztető)... A f-ény, k-ény, l-ény, t-ény, v-ény szavaink a hangzók jelentésvonzatát kiteljesítő, megnevező főnevek. Szavaink gyökei és annak vezérhangjai ősi, gyökér szintű jelentéshordozók.

A hangok önálló jelentésvonzatot idéznek meg. Alapkarakterük természetesen a szó elején érvényesül legerősebben, de azt a szavakban helyüktől függetlenül megtartják a képzők, ragok, jelek hangjaiként is.

Nyelvünk szerkezetével foglalkozó gondolatok számos forrásban, tanulmányban olvashatóak, de hangjaink kódoló szerepének kibontásával eddig kevesen foglalkoztak, és jellemzően nem nyelvészek, hanem inkább más területen alkotó konstruktív személyiségek.

Azzal a bizalommal tárom fel megfigyeléseimet, hogy ősi rovásjeleink közelebb kerülnek a nyelvünket értő, érző, érdeklődő olvasóhoz, és magától értetődővé rajzolódik a rovásjelek jelképisége.

A rovásjel valódi jelkép

Több mint 25 éve használom a rovásjeleket. Ezért az ajándékért hálával tartozom *Friedrich Klárának* és *Szakács Gábornak*. Az évek során szembetűnt, hogy a rovásjelek alakjai, mint a képi gondolkodás letisztult alkotásai, „minimal-art” módon rajzolják, képezik le az egyes hangok keltette érzést, jelentést. Mintha a hang rezgésének kivetülő képe lenne rovásjele, vagyis a hangzás és képe rezonancia elven keletkezne.

A természet hangjai életre hívhatták az ember érzékeny hangutánzó, beleélő képességét. Az önálló jelentést hordozó hangoknak később alakulhatott ki karakterüket leképező formája, jele. Ily módon a rovás képirás, de nem szó, vagy szótagírás, hanem hangképirás, hang-jelkép egységében. A rovásjel valódi jelkép, a fonéma és morféma összetartozik, és ezt megőrizte évezredek át. Ebben különbözik a jelentéstől független, vagy attól alig függővé változott egyéb írásjelektől. Egyszerű, logikusan szerveződő alakja mellett talán ezen mélyen rögzült jelképiségével magyarázható, hogy a magyar anyanyelvű személy rendkívül könnyen, gyorsan megtanulhatja rovásjeleink írását. *„Elérkezett annak az ideje, hogy rovásírásunk nemzeti önismeretünk javítására végre közkinccsé váljon, elsősorban a tanuló ifjúság számára. Ugyanakkor régi mulasztásokat is kell pótolni, hogy ősi írásbeliségünkről, műveltségünkről, ősi kultúránk egyik bizonyítékáról a nyugati népek is tudomást szerezzenek.”*

A rovásjelek mindkét irányból írhatók, arcuk a haladás irányába néz. A kötetben a hagyományos, jobbról balra írást használom.

A rovásban a szó végi akasztó 1 (ak) kivételével minden mássalhangzót e előhanggal ejtünk: eb, ec, ed, eg, egy... Épp ezért, takarékoságból gyakorta nem is jelölték az előtt álló 2 (e) hangokat az írásban.

A föllelhető rovás ábécéket tanulmányozva a *Forrai Sándor* jelkészletéhez legközelebb álló abc-t vettem alapul. Csupán annyiban tértem el tőle, hogy míg *Forrai* az ö-ő és ü-ű hangpároknál egymástól jelentősen eltérő jelformát rögzített, addig én az ö-ő esetében megtartottam a rövid-hosszú hangzópárok jellemző logikus és következetes formai különbséget: a rövid hangzók rovásjelein (2-2, 1-1, 2-2, 2-2) a függőleges (egyenes vagy íves) szárat metsző kis vonal a közép felé helyezkedik el,

* Forrai Sándor: *Ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig*. Antológia, Lakitelek, 1994.

4 = A	1 = I	H = R
4 = Á	1 = J	Λ = S
X = B	◊ = K	= SZ
↑ = C	Λ = L	γ = T
H = CS	θ = LY	X = TY
† = D	‡ = M	Ɔ = U
3 = E) = N	Ɔ = Ü
3 = É	D = NY	4 = Ū
θ = F) = O	Ɔ = Ū
Λ = G	∂ = Ó	M = V
‡ = GY	K = Ō	Ɔ = Z
Ɔ = H	∂ = Ō	γ = ZS
† = I	‡ = P	1 = AK(?)

míg a hosszú változaton a betűszár végén, vagyis a végeken, a végletes jelentéssé válást hangsúlyozva (4-4, H-M). Az ü-ű esetében pedig nem különböztettem meg a két hangot, csupán egy közös jelet használok. Okát a későbbiekben fejtem ki.

Elgondolkodtató a kétféle 1 ◊ (ak és ek) írásjel, mely rendkívül különböző alakú, pedig kiejtésben semmi különbség nincs köztük. Mintha a hang különleges jelentőségére hívták volna fel figyelmünket elődeink. A szó elején álló kemény, kerítő, körbeölelő k (ek) keret a kereskedő, kényes, kövülő világ hangja. A szóvégi „akasztó” K (ak) a sokasodás (sok, makk, homok) és megakadás (bak, lak, nyak, konok) hangja –, szerepük, jelentésük eltérő. Hasonlóan tér el a kétféle j, L (ej, ely) alakja és jelentése is.

A jeleket nem alfabétiában, hanem formai bonyolódásuk szerint állítottam sorrendbe, az egyszerű, egyenes szártól indulva. A két párhuzamos, a metsződő, majd az íves vonalakra épülő jelek adták a sorrendiséget. Helyenként nehéz volt a logikai elven való döntés, itt a ráérzésre hagytam. Az 4 (ü) esetében például az egy ferde vonással eltolt függőleges szár megtörik, de mégis egyszárú marad a jel, bár három vonásból áll. Az ‡ (em) viszont a maga öt vonásával elég bonyolult, mégis egyszárú, és az alakilag rokon 4 (a) és 4 (á) mellé kívánczik. Ez a formabonyolódási sorrend természetesen teljesen eltér a megszokott alfabétiától, de ez a rend teremtette eme kötet szerkesztési alapelvét is.

A rovásjeleket *Friedrich Klára* már 2003-tól dokumentáltan egyszárú, kétszárú és íves csoportosításban tanította a gyermekeknek, mely

alap logikájában megegyező, mégha a két felállított sorrend egymástól függetlenül született is, és nem is fedi egymást teljes mértékben.” Ez nem a Gondviselés „véletlen”-nek tűnő játéka, hanem természetes, hisz a szerves tanítás sorrendje is magától értetődően követi a jelek formai bonyolódását. *A jelek formai szerveződése és a hozzájuk kötődő jelentésvonlat mintha követné a Teremtés rendjét, az ember világunkhoz és egymáshoz való viszonyának egyre árnyaltabb leképezését.*

1. sor: Az egyszárú hangok általában a teremtett világ fizikai, anyagi lét-rejöttéhez kötődnek. Alapvetően térben megjelenő dolgok neveit, alapmozgását, az azok keltette hangjelenségeket, térben viszonyított helyzetét írják le: szó, szél, szét, szel, szab, szem, szúr, szűr, te, ti, tér, táv, tart, test, tap, top, túl, itt, isz, int, ide, idő, ind, ír, in, jó, jön, jár, jel, üd, üdő, üt, ül, űr, űz, dar, dör, durr, dong, döng, domb, dag, dög, gyér, gyöt, gyúl, gyúr, gyűl, egy, cél, cucc, cir, cup, zsen, zsong, a, az, ama, al, an, anya, atya, á, ág, ágy, áll, ám, ás, át, áz, ma, mag, meg, megy, meny, mely, mén, mér, mi, míg, mind, mint, mond, múlt, pacs, pecs, per, pic, pisz, pir, por, pos, puh, ak, csak, lak, szak, mukk... A függőleges szár a világ „szála”, a rajta, vagy hozzá húzott vonások a rá ható erők, behatások jelzője, közös alakjuk együtt jelentésük hordozója.

2. sor: A két függőleges szár két szereplőt, lényt, dolgot mutat, a köztük húzódnó közel vízszintes és ferde vonalak a köztük lévő erőhatást, kialakult helyzetet írják le. *A kétszárú jelek többnyire az egymásra gyakorolt erőhatást, fizikai viszonyt, vagy annak következményét fejezik ki:* rak, rág, ráz, erő, rem, reng, rez, rém, rész, rogy, rom, ront, rúg, for, forr, gyar, gyár, gyér, gyúr, gyűr, csap, csáp, csál, csep, csép, csin, csíp, csor, csav, csuk, csur, csúsz, zak, zav, zár, ziz, zör, zúg, zúz, van, varr, vár, válik, vált, vet, ver, váz, víz, visz, vir, von, un, úgy, új, út, cug, húz, nyújt, nyúz, rúg...

* Friedrich Klára: *Új rovásírás tankönyv és szakköri ötlettár*, Nyolcadik, javított kiadás, Budapest, Szakács Gábor kiadása, 2011, 5. o.

3. sor: A szöveget alkotó vagy keresztező jelek útjaink kereszteződését, kölcsönhatását, vagy a rendelkezésünkre álló területet idézik. Így inkább *lelki, erkölcsi kihatású, alá-, fölérendeltségi viszonyra utaló tartalmak hordozói*: saj, sany, sav, seb, seg, sér, sír, siv, súly, sűr, süpp, sűr, gab, gob, göb, gub, gög, gagy, gém, gom, gon, gány, gar, gör, lel, lát, lak, lét, lep, lép, lop; be, bél, baj, bú, búv, búj, poty, suty, toty, zöty, kaj, kan, kap, kar, kas, kav, káb, kád, kár, kel, ken, kep, ker, kev, kez, kéj, kém, kén, kény, kép, kér, kés, kész, két, kin kip, kir, kis, koc, koh, kom, kon, kony, kop, kor, kosz, kuj, kuk, kuny, kup, kur, kus, kút, kül, kő, köb, köll, köp, kör, köt, köz...

Az első három sort egyenes vonalakból álló, szálkás, szikár, szigorú, száraz, „férfi karakterű” hangok alkotják.

4. sor: Íves, női karakterű jelek halmaza, még ha a rovás eszköze a lágy ívek rajzolását nehezen engedi is meg. Általában *női, nedves, éltető, vagy lebontó, lélekkisérő, gondozó szerepkört jelenítő hangzók*, érzelmi színezetű önhangzók és spirituális, szellemi fogalmak gyökhangjai: na, ne, né, ni, no, nő, nagy, nad, nád, ned, nagy, neh, nej, nén, nem, nap, nép, nos, nosz, nász, nesz, nev, név, néz, ez, ej, el, em, eny, eng, er, esz, él, ég, éj, én, ép, ér, ész, ét, ocs, od, ok, ont, olt, orv, ó, óh, ol, ól, óv, öb, öl, ön, öm, öv, önt, öröm; ör, ő; ha, hú, hű, hűs, hal, hál, hull; lyuk, mély, mily...

Fischer Károly Antal rovás ábécé gyűjteménye a Kárpát-medence föllelhető jeleit összegzi. Eszerint az 1 (em) többségében kereken ível. A kerek és hegyes forma egyaránt elfogadott, mindkettő a Ter-emptő emlőjeként Isten férfi és női arcát egyszerre mutatja. Az 1, D, Ø hangjelek (mama, anya, lyuk), valamint az Ø (fény) egyenes (férfi) és íves (női) vonalakból együtt építkeznek. Ezen logika szerint szülő jellegűnek nevezhetők, mivel rajzolatukban egyesítik a két karaktert: nyár, nyál, nyúl, nyíl, nyit, menny, könny, lyuk, mély, fény, fa, fű, fi, fő, fű...

*A rovásjelek jelképi jelentése szembetűnő az anyanyelvünkön gondolkodó kutató számára, ezáltal köztudottá válik rovásjeleink jelképisége.** A szakirodalomban eddig megfogalmazott jelentések gyakran állapítanak meg szoros hasonlóságot az e kötetben is kirajzolódó jelentéskörrel. Mivel megfigyeléseim nyelvünk tágabb, alapvető emberi cselekvéseket, viszonyokat kifejező szógyökhalmazából építkeznek, ezért a régebben meghatározott jelentéseket mindenképpen tágitja és finomítja.

Az egyes hangokra épülő, kigyűjtött alap szógyökökből kibomlik az egyes hangok és jelek jelentésvonzata. A következőkben ezt a jelenséget szeretném minden hangnál érzékelhetővé tenni.

* Varga Géza: *Bronzkori magyar írásbeliség*, Budapest, 1993. Varga Géza: *A székely rovásírás eredete*, Budapest, 1998. Friedrich Klára: *A rovásírás feltételezett jelképrendszere*, 2006. <https://www.scribd.com/document/54128506>.

A teremtés hangjai – egyszárú jelek

I eSZ – szó, szí, sző, szú, szű, szesz, szisz, szósz, szösz, szusz, szab, szob, szed, szid, szag, szeg, szig, szög, száj, szij, szak, szek, szék, szik, szok, szök, szük, szal, szál, szel, szél, szil, szül, szám, szem, szom, szán, szén, szín, szün, szeny, szap, szep, szép, szip, szop, szaru, szár, szer, sér, szir, szor, szór, szőr, szúr, szűr, szét, szít, szív, száz, sziz, szüz... / asz, ász, esz, ész, isz, osz, ősz, ősz, úsz, üsz, csász, kasz, kász, kosz, kösz, kúsz, küsz, lesz, masz, mász, mesz, nász, nesz, nyesz, nyosz, nyüsz, pisz, puszt, resz, rész, rosz, tasz, tesz, tosz, túszt, vászt, vesz, vést, viszt...

Szálegyenes szár. Ilyen alakú a szúrós szálla, szilánk, szőr, szög, szösz. szij, szikra, száj, szal-ag. A szál (szó) metszt, szétválasztja, szélekre szabja, szelitt az összt egészt (az égt és földi vizeket), de összt is köt.

Ssszt!
Szisszen
neszt.
Szab
metszt
szablya
szabadságba
szabályt
szabva.*

Jelentésköre SZÓ, szál, szikrázó, szigorú, szító, szikár, szívós, szorgos, száraz, szomjas férfi minőséget idézt, mely szegt, szab, szakitt, szakaszolt, szétszedt, ezáltal szaporitt, szétszört, százszá szilált, szittált, szirmokra szittált, szűrt, sok-szorozt... Szűk részeket metsző hang: szűst szűlt, sző, száj, szijt, szurdokba szoritt... Egyben szelelt, szisszegő, szuszogó, pösszegő, nyüsszegő, nyisszogó, szopó, szortyogó, szívó, szellentő hangutánzó.

Szikra szökken,
szigony szögezt,
szöges vessző,
szálka szűrt.

Szurdok szűkül,
szoros szorult,
szurtos szúnyog
szúrkált, fűrt. (...)**

* GYÖK-erek, Hangképversek, *SZISSZENŐ SZÖSSZENET*, 51. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *SZÚR*, 59. o.

Szógyök végen ...sz, asz(ik), bösz, kész, tesz, tosz, esz(ik), isz(ik), úsz(ik), nász, rész, vész... és alanyi ragozású személyrag (hisz, csinálsz, teremtesz, hagysz, adsz, szítasz, szólsz, élsz) határozottságot, befejezettséget érzékeltet.

Szó szól:
Sz-él-sz.
Szél szegődik, és lény lész.

Szelődik
szét, és széleket össze-tész.
Szeletelődik
lét és tél. (...)*

„Isten szólt: »Legyen világosság!« És lett világosság.”
(Teremtés könyve 1.3,4)**

A rovásjelek formai építkezése szinte leképezi a Szentírás Teremtés könyvében leírtakat, holott annál pár ezer évvel korábban keletkezhetett. Erre talán az a magyarázat, hogy a teremtett világgal együtt élő, együttérző ember ösztönösen ráérezve ismeri a teremtői rendet. Népművészetünk ősképekben folyamatosan idézi Isten jelenlétét, a természet iránti felelős szeretetet, a boldogasszonyt. Szerves és harmonikus kapcsolatban a rész és egész egységben, egymás tükörképeiként működik. Az ember a természettel csak teljes egységben létezve maradhatott életben a beszéd kialakulásának idején is, ez feltételezte az emberi kultúrát. A civilizáció fokozatosan eltávolít ettől a szimbiotikus egységtől, melyet törvényszerűen követ a nyelvváltozás is. Ragozó, gyökökhöz ragasztgató nyelvünk építkezési logikájának köszönhetően őrizhette meg mégis ősi szókészlete alapjait: „(...) A magyar nyelv ősisége a Kárpát-medencében (...) meglepő; úgy találom, hogy eredete a mezolitikumba vezet, a kőkorszakot megelőzve. (...) „Legalábbis egy fontos pontnál a népvándorlás elmélete éppen a fordítottja az eddigi tételnek. Általában azt tartják, hogy az uráli magyarok a IX. században költöztek be a Kárpát-medencébe egy keleti területről. Én azt találom, hogy valamennyi uráli nyelvet beszélő csoport Magyarországból terjedt el, egy sokkal korábbi korban, az ellenkező irányba.” Grover S. Krantz (1931–2002) amerikai antropológus***

* GYÖK-erek, Hangképversek, SZISSZENŐ SZÖSSZENET, 51. o.

** Facebook, Szent István Társulati Biblia Teremtés könyve 1. fejezet.

*** Ősi Örökségünk Alapítvány, Budapest, 2000. A mű eredeti címe és kiadója: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York, 1988. Fordította: Imre Kálmán.

† I –íz, is, isz, id, ide, idő, ideg, idv (üdv), ige, iga, ih, il, ím, ima, ind, int, ip, ir, izz, íz, iv... / csi, csil, csim, csin, fi, fic, figy, fik, fin, fir, fit, fity, fiz, gyi, gyil, gym, hi, hin, hip, hisz, hit, ki, kis, li, lics, mi, ni, nyit, pi, pik, pil, pim, pin, pip, pir, pis, pisz, pity, ri, rib, rics, rip, risz, rit, riz, ti, tip, tiv, vil, viny, vir, visz, vit, vizs, ziv, zsi, zshiv, zsizs, ...

† Í – így, ij, ím, ín, in, ír, ...ít, ív, íz, ígér, íté... / bír, bíz, csi, csík, csiny, csíp, dí, gim, gyí, hig, him, hír, hív, kin, szív, vig, vív, rí, rim, sí, sir, szí, tiz, ví, ...

Indító jel. Az isteni i-i, a függőleges szár közepénél kicsit feljebb pici keresztvágat fekszik – varázsütés, mintha ls-ten ígész intelme indítást tenne, intene. A vízszinteshez közeli vonások az írás haladása irányába kissé lejtjenek. A rövid hang jelén a kis keresztmetszés a száron van, míg a hosszú, erősebb hangváltozat jelén a felső végén. A magánhangzók illetén hosszúságbeli megkülönböztetése általános a rovásjeleken, a hosszú változat végletbe visz, így a jelölés a betűszár végére kerül. Az t-1 hangpár esetében nincs lényeges jelentéscsúszás a rövid és hosszú hang között, inkább hangulati és nyelvritmikai jelentősége van, de logikus, hogy külön jelük létezik.

Isteni íz, az IGE hangja. A magyarokon kívül több nyelven is istenség kezdőhangja (Innin, Irisz, Istar, Isis). *Szóhang:* i-tat, i-szik. Nyelvünkben szerepe az életet lehetővé tevő vízhez hasonlítható. Szinte minden írányító ígének gyökszereplője, bárhol álljon a szóban: idéz, indít, int, ír, íté, hitet hint, bír, bírál, bízik, csinál, csitít, csíp, díjaz, dívik, figyel, gyilkol, gymakol, hisz, hív, ijeszt, ijaz, iktat, illeszt, nyír, nyit, pillant, pizkál, pirit, riaszt, rikat, rikit, sirít, sivít, szid, szít, szív, tisztít, vidít, visz, vitat, vív, ígér, igáz, igéz, igazít, ihlet, hint, ír, nyír, csitít, vidít, biztat, izzít, vigasztal, imád, intéz...

Í – isteni íz, sívó ínyre víz.
Ízről-ízre, színről-színre visz.
Szíven visel. Ígér, hív, vív, szít,
írt hint ide, ringat, csínyt csitít. (...)*

Szavégi toldalékokban is tenni, cselekedni indít: a főnévi igenév képzőjeként. ...ni, inni, enni, és igeképzőként ...ít, ...ik. (tanít, üdit, szédít, alszik, játszik, fekszik...). A valamihez tartozást mutatja az: ...i melléknévképző (szeri, pesti, csömöri, egyszeri, maradi, havi..).

Inat, íjat ingerrel nyit, tenni indít,
indulni ingatag ingadozót lendít.
Ingerület izgat, ideg, izom zshipad,
zsiger zshipong, ingerültté izzaszt. (...)**

* GYÖK-erek, Hangképversek, *IGÉZŐ*, 61. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *INDÍTÓ*, 62. o.

1 eJ– jó, jog, jaj, jav, jő, jön, jár, jut, jegy, jel, jé... / aj, éj, íj, új, hej, haj...

A függőleges szár tetején az 1, í jelre emlékeztet, csak itt a pici ferde vágás főntről a haladás irányba indul.

Írányt mutató, JÓra intő jel. A hangalak **†** módosulása alakban és jelentésben egyaránt. Az **†** irányító jelentéskörének gyakorlatban megjelent, állandósult párja. (ihász-juhász, ihar-juhar, ig-jog, Mária-Márja). A leglágyabb mássalhangzónk. Jelenítő, hajlékony jelentésű, eredendően létező jelenségek neve: jó, jel, jut, jön jövő... „Isten látá, hogy jó az”

Juh jár ihászt juhászra,
igaz jó igazít jogra.

Jonkább inkább jutalom,
jorgalom meg irgalom. (...)**

Kevés szavunk gyökhangja, toldalék szerepe többféle: felszólító mód jele ...j (élj, menj, lépj, jöjj; járj), j-vel kezdődő tárgyas személyragként határozottan mutat rá a cselekvés tárgyára ...ja-je-já-jé (csinálja, fogja, hagyja), illetve a birtokjel kezdőhangja ...ja-je (párja, tyúkja, kertje, eleje).

Y eT – tá, te, ti, tó, tő, tű, tart, tám, test, tér, tár, táj, tál, táv, tan, tud, tüd, tag, tág, tát, tak, ták, tek, tok, tök, tal, tál, tel, tél, til, tol, túl, tom, töm, tán, tűn, tény, tap, táp, tép, tip, top, tőp, tar, ter, tor, tör, tőr, túr, tűr, tasz, tesz, tisz, tusz, tüşz, tát, tett, tető, tét, tit, toty, tav, tev, tév, tiv, tova, tűz... / át, ét, itt, ott, út, üt, bot, hat, hűt, köt, kút, lat, lát, lét, lót, mat, pót, szét, szít, vet, vét, vit...

Támasztó, tartó, konzol alakú jel, test-tám.

T-ÉNY, tő. Teremtőtől alkotott teret, testet, távot, tárgyat jelöl. A t-vel kezdődő szavaink elsősorban tér, táj, táv, tám, tár jelentéskörrel kapcsolatosak: tó, tő, tönk, telep, telek, tanya, tető, tart, tát, tág, tart, tok, tál, teknő...

Tépett, tar tájon talpalok.
Tiport, törmelékes terep.
Tettre tátongó torz terek,
túrt telkek, tört talapzatok(...)***

A test, tett, tét, tárgy, tan, tud fogalomkörébe tartozó főnevek a test formálására, terelésére utaló igék: takar, tákol, tol, told, töm, tölt, tusz, túr,

* Teremtés könyve

** GYÖK-erek, Hangképversek, JÓ, 70. o.

*** GYÖK-erek, Hangképversek, TÚNŐDÉS, 76. o.

tép, tipor, tesz, taszít, tisztít, valamint térrel kapcsolatos határozószók és jelzők vezérhangja: tar, tele, túl, tova... – Is-ten, ahol a ten szótag, tevő, tettben megmutatkozó jelentés hordozója.

A sok t-s szógyök termékeny szóbokrokat is teremt, ennek köszönhetően a harmadik legtöbb szókezdő mássalhangzónk. Pl.: tér, ter – terel, terelget, terít, teríték, terítő, térít, térítő, terjed, terjeszt, terjedelem, terény, termény, termék, termékeny, terméketlen, terem, teremő, teremtet, teremtes, termel, termés, termelés, termelékeny, termelékenység...

Tanár tananyagot tanít, tanuló tanakodik:
tanú tanúsítja, a tan tanult tanácsnokai
tanácstalanok tanácskozások tanulságaiban.*

A ...t már egytagú szavak végén is térbe, tárgyra mutató ragadvány: á-t, ú-t, i-tt, o-tt, kö-t, lá-t, hű-t, lé-t, té-t, kú-t, tá-t, gá-t, és ezáltal kiviláglik a dolgok tövében álló hangok önálló jelentése. Az ʎ (et) toldalékokban mindig teret mutat és tárgyasít.

A már ténnyé vált múlt idő jele: ...t, tt, (élt, volt, jött, rótt), mely egyezik a befejezett melléknévi igenév ...t, tt, képzőjével, szintén a beállt dolgokat jelenítve meg (hallott, múlt, áldott, kialakult). Ez szavaink kétarcúságának szép példája.

Helyet, irányt mutat névutókban és határozószókban: ...tt (alatt, fölött, mellett, előtt, mögött, itt, ott). Leggyakrabban névszók tárgyragja: ...t (ezt, azt, teret, távot, bármit), valamint műveltető igeképző: ...at, ...et, ...tat, ...tet (játszat, játszattat, hozat, hozattat, éget, égettet, itat, itattat). Az ʎ (et) jelentése minden toldalékban tisztán kirajzolódik, utóbbiaknál meg is kétszereződik.

A hatóige képzője: ...hat-het (játszhat, ihat, ehét, élhet) az ʔ (eh) lehetőségét rejtő hatását is érvényesíti. A gyakorítóképző: ...gat-get-ben (rángat, mozgat, lenget, kerget) az ʌ (eg) gumósító, megfogó ereje érhető tetten az ʎ (et) mellett. Tárgyra irányuló cselekvés igeképzőjében: ...ít (tanít, öblít, lódit) az ʦ-ʦ (i-i) szinte mindig isteni igét, intést hordoz.

† eD – de, di, dú, ad, deb, dob, döb, düb, döc, dör, dönt, dics, dad, ded, déd, did, döf, dag, deg, dög, dug, duh, doh, dolog, düh, daj, díj, dal, del, dél, dúl, dam, dám, dem, döm, dum, düm, dan, don, dön, dun, duny, düny, dar, dár, der, dér, dor, dör, dur, dūr, dús, dísz, dív.../ ad,ád,éd,od,üd...

A függőleges száron az † (i) jel (isteni ráhatás) picit keresztje diadalmassá nő, megerősödik, álló keresztté válik a kép † (ed) a *Teremtő dörge*delmes erejének anyagi világban tükröződő jelképeként (DÚ).

* GYÖK-erek, Hangképversek, TAN, 75. o.

A deli erejű kiteljesedés és domborodó, dülledő dolgok hangja: dicső, döntő, dárídó, domb, dundi, duzzad, dagad, degesz, dömhec...

(...) Dumuzi, Dingir, Devla durva dúrral dörög,
döre dirrdurr, dömpér ör-döng döfköd, döngöl dögöt;
Durumo durrogtat, Diabolo diadallal dobogóra döcög. –
Deo, Démétér dermedt döbbenetben ödöng.(...)*

Feltűnően sok helységnevünk kezdő- és véghangja, mely adottságuk megállapodottságára utal (Debrő, Debercsény, Döbröcze, Derzs, Debrecen, Kakasd, Parád, Heréd).

Szóvégen igeképzőként, de főneveknél is a dolgok testben kiteljesedését, a végkifejletet adó jelentést hordozza: ...d ...ad, ...ád, ...ed, ...éd (hold, csend, áld, küld, hord, told, mond, küzd, zend, cserd, mozd; pend, perd; vágyód, fakad, árad, apad, éled, képed, széled) ...da, ...de főnévképző változata szintén a cselekvésbe záródó valamit jelenti (zárdá, csúzda, óvodá, bölcsőde). A kod, ...köd gyakorítóképzőnél (lopkod, csapkod, röpköd,) a végkifejlethez szükséges 1 (ak) sokasító, szakaszoló hatása is árnyalja a jelentést (a toldalék elején). Az igék tárgyas ragozásának felszólító módjában szintén az erőteljes rámutatás hangja ...d (hozd, ird, hagyd).

† **eGY** – gya, gyí, gyú, gyógy, gyak, gyék, gyík, gyök, gyal, gyil, gyúl, gyül, gyám, gyom, gyöm, gyüm, gyön, gyöngy, gyap, gyep, gyop, gyar, gyár, gyer, gyér, gyors, győr, gyúr, gyűr, gyász, gyat, győz... / agy, ágy, így, úgy, bágy, begy, bigy, bugy, hagy, rogy, sügy, tárgy,...

A függőleges száron kettős kereszt forma (magyar címer). *Összetett egység. Mind egy.*

Jelentése: EGY. – Szentháromság, a függőleges szár fűzi egybe a képet, mint a szellem, a test és lélek összetett egységét. – Mintha jelezné, hogy a † hatalmas erejének is kettőzött hatása szükséges a dolgok egységének, egészségének megteremtéséhez. A gyarló embert figyelmezteti a gyúrt, gyűrt, gyötört, gyártott, győzelmes egység és a gyarapodó, egybe gyűjtő ügy nehézségére. – Gyakorta gyáva gyanakvás, gyalázat, gyász, gyilkos gyűlölet, gyötrelm (a-á-i-ű-t hangok mellett), de egyúttal gyógyító gyám, gyöngéd, gyöngyöző gyönyör, gyöngye gyönyörű gyermek is (az „ölelő”, női n-ny-m-ó-ö hangok által). – Kettős (is-is), magyarázó értelmezése sajátos magyar hagyaték, „gyökér-ügy”.

(...) Agyadban vagyonvagy, zagyva gyémántgyűjtés.
Gyűrűbe gyűr gyülevész gyűlöletgyűlés.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *DÖRGŐ*, 82. o.

Gyáván elegyedve elhagyod ügyedet,
 egyre szégyen biggyeszt, fagyasztja szügyedet.
 – Tégy! Végy! Rogyj! – Gyötör gyatra gyúró,
 gügyén gagyog gagyi gyártmányt gyártó.(...)*

Szavak végén megállapodott, meghagyott jelentéstartalmat hordoz: agy, ágy, egy, így, úgy, ügy, hagy, rogy... Toldalék szerepben alanyi ragozású felszólító (végy, így, tégy..), de megengedőbben, mint tárgyas ragozású, utasítóbb párja, a ...d. Melléknévképzőként: ...gya, ...gye, ...gyu, pejoratív jelleget hordoz (murugya, gyagya, gügye, bárgyu...), jelezve, hogy könnyű belebonyolódni, belebúgyanni a gyakran gyötrelmes egységbe.

Ÿ eZS – zsáb, zseb, zseb, zsúf, zsug, zsák, zsám, zsem, zsémb, zsom, zsan, zsen, zsin, zson, zsup, zsar, zsir, zsur, zshiv, zsisz.../ ...zs, ...ázs, bizs, bozs, gözs, gúzs, dőzs, dörzs, horzs, morzs...

Zsenge ágforma, mintha a teremtet világ pezsgő zsendülését mutatná. Varázsvessző, az Ÿ (et) függőleges, az ↑ (ec) vízszintes tükrözése.

Önálló szóbokrot nem fejleszt, zsongító, zsibbasztó, duruzsoló, varázsoló zsaráhang. Kevés szavunk vezérhangja. Hangutánzó jellege igen erős: zsiszeg, zshivaj zsong, bozsog, pezseg, bizseg, zsebong, zsémbel, dörzsol, horzsol, morzsol, zsarnok zsákba zsuppol, zsupsz. Zsombék, zsurló, rózsa, százza, pozsgó, zsendülő zsúfolt világa. Lágyszógyök-végző hangként: ...zs, guruzs, varázs, parázs, darázs, garázs, rozs, gúzs... is zsibbasztó érzetet keltve zsongít a zsiszegő hang varázsa.

Zsongító zsoldár, zsolozsma zsong,
 zsembolyon zsendül zsenge rozs.
 Zsilipelve pezsdül, pozsgó rizs,
 zsembéktorzson bozsog zsiszik. (...)**

↑ eC – cib, cic, coc, cuc, caf, cáf, cef, cif, cég, cig, cug, céh, cakk, cik, cuk, cím, com, cum, cin, cap, cáp, cip, cup, cir, cet, cit, ciz... / vicc, hecc, pác, nyápic, lonc, kóc, icipici, cici, paca, cica, cunci, Laci...

Celőke, pici célra hegyezett nyíl forma. A függőleges száron álló hegy az Ÿ (ezs) függőleges tükörképe. Az Ÿ (ezs) befogadó, míg az ↑ (ec) támadó helyzetben áll. Éles (hegyes) átütő hangzása is ellentéte a zsongító (ezs) hang hangulatának.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *MIND EGY*, 87. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *ZSONG*, 93. o.

Réceruca cérna
icipici katica
cékla, cikória
ciribiri cirbolya.(...)*

Cizelláló, játékosan élces, vicces és pejoratív jelentéstartalmakat hordoz:
icirke cicoma, cifra, cím, cula, céda, cafka. Zömében hangutánzó (állat-hívó): cic, cit, cim, cuci, coca, cip-cup, cincog, cirreg, cuppan, cuppog, cummog, copák, caplat. Önálló, jelentős szóbokrot nem fejleszt.

Szavak végén kicsinyít: kukac, malac, ifjonc, tanonc... és be-c-éz (...ca ...ce, ...ci): réce, ruca, lóca, cica, Laci, cici, poti, boci, cunci. Gyakran élcesen határozott, vagy támadóan kiélezett kimenetet hordoz: ...c, hóc, kóc, lonc, virgonc, gönc, cucc, pucc, pác, morc, karc, sarc, harc, arc...

4 A – a, ama, az, ab, acs, ad, ag, agy, ah, aha, aj, ak, al, ap, ar, asz, av, ajak, anya, apa, apr, ara, arány, atya, av / ha, néha, soha, valaha

Függőleges száron lefelé irányuló, aláhozó, alacsonyra mutató zászló (csőr), melynek alsó vonala vízszintes közeli.

Szóhang: távolra mutató szó, és egyben határozott névelő: a, az, ama, amaz. Fönről (aba, ata, atya) al-ulra, *lefelé hat*, ad. Altat, aláz, alapra rak, alkot, alakít; andalít, anyagi ajándékot ajánl, ad, aprít, avat, akad. Az anyagi világhoz csatoló hang: anya-anyag-agy, agyag, agyar, apol, apaszt aggá, anyát aszal asszonnyá, arat, arányt szab, aranyat ad.

Nem túl sok szógyöke rendkívül szapora növekedésű szóbokrotat fejleszt. Ennek, és a szóösszetételeknek köszönhetően a leggyakoribb szókezdő hangunk. Példa a kiterjedt szóbokorra: al – alá, alul, alvó, altat, alszik, alom, almoz, alatt, alattomos, alattvaló, alávaló, alantas, aláz, alázat, aláztat, alany, alanyi, alap, alapos, alapoz, alapozás, alkot, alkotó, alkotás, alak, alakít, alakítás, alakú, alakzat, alakoskodó, alkalom, alkalmas, alkalmasint, alkalmaz, alkalmazás ...

Aláz, gyaláz falka, fal
alattomos, alávaló fajta.
Fala fals, alapja aljas,
lassan halálba altatgat.(...)**

Más példák: aj – ajak, ajakos, ajat (vájat), ajaz ajtó, ajánl, ajánlat, ajánlott, ajánlatos, ajánlás, ajánlkozik, ajándék, ajándékozás, ajánroz..., ad – adó, adódik, adózik, adóztat, adós, adósít, adósság, adag, adagoló, adagolás,

* GYÖK-erek, Hangképversek, *ICIPICI*, 96. o

** GYÖK-erek, Hangképversek, *Al*, 99. o..

adogál, adogat, adogatás, adakozó, adomány, adományozó, adékony, adat, adatol, adalék, adás, addig, addigra, ...

Szó végén is határozottá alakítja, lezárja a jelentést: ...a, ...da (apa, anya, alma, kapa, tunya, banya, tárna, puha, palota, dárda, farda, gárda, zárda...). Birtokos személyragként (háza, vára, lova, apja...) és tárgyas ragozásban is rámutató jellegű (hozza, adja, várja). Úgyszintén határozottá teszi a jelentést az idő -és helyhatározóragokban: ...a, ...ba, ...ra (oda, abba, arra). Apróz és kicsinyít: ...ka-ke (hurka, birka, róka, bicska, lányka, pelenka, Panka, Ilonka...).

¶ **Á** – áll, ács, ág, ágy, áh, áj, ájt, ál, áld, áll, ám, áp, ár, ás, ász, át, áz / bá, rá, száj, tát, alá, hozzá...

Függőleges száron álló zászló, az ¶ (a) lefelé mutató hegye felágaskodik, a zászló mindkét szára ferdül. Az aláhozás ¶ és ágaskodás ¶ két jele szoros alaki hasonlóságot mutat, az anyagi világhoz csatoló hangok párként működnek, bár jelentéskörük igen eltérő, bár *Friedrich Klára* rováskutató szerint a régi emlékek nemigen különböztették meg az A és Á hang írásbeli jelölését a XX. századig.

Szóhang: á (dehogy), álmélkodó, áldást áhító, ásító, száját tágra tátó hang. (Képzése módja maga a hang). Ács, ág, áhit; áll, ámul, ámit, ár, ásít, át (állást csináló, állványt állító, ágaskodó). Ahogy hangképzésekor szájunkat tátjuk, szógyökeinek jelentésköre is *tátogat, tágít*.

Áhitozva átalhág,
ácsingózik kicsi ág.
Ágaskodik. Teret tát,
elágazott tere tág. (...)*

Á-s szintén teret tát, bár le a mélybe, de itt is függőleges irányba. Magaslatból áramlik az ár. Az á-r szógyökök többértelmű: áradást, árut, árat, ármányt áraszt, árnyékol. Az át szógyökök is többféle szóbokrot növel: átall, átok, átló...

Árnyék ártó árja árad,
tárva ármány ásott árka.
Árpád árva vára zárva,
ásít rád áskáló párka. (...)**

Szó végén a cselekvő igék lekopott, régmúlt idejének jele, melyet ma már ritkán használunk: ...á (hallá, látá, mondá, kitudódván, mondván...).

* GYÖK-erek, Hangképversek, *ÁG*, 105. o..

** GYÖK-erek, Hangképversek, *ÁRMÁNY*, 107. o..

¶ **eM** – ham, ma (mama), mi, mű, mac, moc, macs, mécs, mocs, mad, med, mag, mög, magy, megy, mogy, méh, moh, muh, maj, máj, mak, mák, mek, mik, mók, muk, mál, mell, múl, mely, mély, mily, moly, meny, mar, már, mer, mér, mor, más, mes, mos, mász, mosz, mat, mát, met, mot, mut, moty, műty, máz, mez, méz, moz, mazz... / am, ám, em, ém, im, bam, bom, bum, csám, csom, gém, gom, güm, gyom, gyüm, hám, him...

A függőleges száron két emlő meredezik kerekdeden vagy hegyesen. Mivel a föllelhető rováskészletekben megoszlik a hegyes és kerek változat, alakilag az egyenes (férfi) és íves (női) vonalakat is tartalmazó

Tizenkét hun-magyar alphabet.

Fischer Károly Antal

Á huny- arab.	Teljesí	I. Kácsi	II. Kácsi	Harsányi	I. Kaposi	II. Kaposi	Örte- lis	Áncs- m	Dél	Dobai	Udvar- helyi	Csib- mihályi	Á huny- arab.
a, d	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	a, d
b	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	b
c	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	c
d	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	d
e	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	e
f	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	f
g	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	g
h	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	h
i	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	i
j	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	j
k	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	k
l	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	l
m	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	m
n	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	n
o	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	o
p	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	p
q	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	q
r	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	r
s	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	s
t	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	t
u	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	u
v	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	v
w	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	w
x	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	x
y	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	y
z	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	z

„szülő” karakterű hangok mellé (D, Ø, Ø) tartozhatna, de a meghatározó függőleges szár miatt mégis ide sorolódott. – Mintha az aláhozó és állító Teremtő kettős, férfi és női arca mutatkozna meg az emlé alakú jelben.

Szóhang: mm, em, hamm (finom, eszem). A mozduló lényt emlőből tápláló, maga és magja felé motiváló hang. Moccan, mutat, működtet, meghatározza a körülményt: mi, mit, mikor, miért, minek, mind, mig, még, mennyi.... Miénk, magam, mag, magyar. (Om – mantra, imahang.) Mássalhangzóink között em-mel kezdődik a legtöbb szavunk, sok-sok növény és állat kezdőhangja, szinte tükrözi a teremtés mindent megnevező szavait:

Mocsola malac míg makkon csámcsog,
mandarinra mászik mafla maki majom.
Mormogó medve mézet, málnát majszol,
murkot, muhart mustrál marha mohón.
Macska karmával menetkét marcangol,
mácsonyát magyalt megvető muflon
merész mozdulattal máléból morzsol.
Meténget moncsol mancsával mormota,
mandulán, mogyorón nyammog mókuska,
meggyfa magosában madárka magoz. (...)*

Az 1 szó végén megállapodott folyamatok, jelenségek nevének vég-hangja: ...m (terem, tetem, elem, szellem, illem, kellem, érem, érdem), valamint közelít: hozzá-m (felé-m, enyé-m, nek-em). Az eredményképző ...mány-mény, az D (eny) hanggal együtt mutatja a maradó és elnyúló állapotot (hagyomány, ármány, érvény, tanulmány).

1 eP – pá, pác, pec, péc, pic, poc, pöc, puc pacs, peccs, pocs, pad, pöd, pud, pof, pöf, puf, püf, páh, peh, pih, poh, puh, paj, pej, pak, pák, pék, pók, pök, puk, pal, pál, pel, pil, póly, pály, pim-pam, pem, pom, pan, pánt, pont, puny, pap, pép, pip, pop, púp, par, pár, per, pir, por, porc, pör, pas, pis, pos, pisz, posz, pösz, pusz, pat, pát, pet, pét, pit, paty, páty, pety, pity, poty, pöty, pázs, pezs, pozs, pénz... / ap, áp, ep, ép, ip, csöpp, lap, alap..

Függőleges száron egy oldalon három ferde vonal áll. (Építészetben ma is hasonlóan jelzik a rögzített alapot. Heraldikában a sáv = pólya.)

Felszíni hanghatások, minőségek, jelenségek megidézője: pattan, puffog, püffed, pereg, perceg, pörög, pukkan, puha pihe, pehely pólya, pici, parány, apró pont, pontos, por, pajkos pillanat, ápol, pátyol, puszil, pusztít, perzsel, pirit, péppé puhít, punnyadt puhányt pezsdít, púpos, pohos...

* GYÖK-erek, Hangképversek, MOHÓ MAMMOGÓ, 112. o.

Gyakran belül üreges felszint érzékeltet: pocak, puffadt, püffed, pukli, pofa, pufi, pudvás, pohos pöffeteg...

Pohos, pofók pufi pocok
pompos pogácsán pocol,
puki potroh, poklos pocak
pukkadásig pákosztol.

Pufók püffed, pöffeszkedik,
puffog puffadt pöffeteg.
Pofon puffan. Puhán poszog,
pukkadozva pöfékel.(...)*

*A felszíni behatások érzékeltes hangutánzója, hangulatfestő szógyöke-
inek hangja:* puc, cup, pacs, pecc, pocs, pif-paf, pof, pöf, puff, püff, pukk,
pam, per, por, pos, pisz, pösz, pusz, prűsz, pat, pity, potty, pöty, puty, pú,
pű, pozs / csap, csáp, csepp, csép, csip, csöpp, csup, háp, hepp, hipp,
hopp, hupp, hüpp, kipkop, kopp, pép, rep, rop, sip-supp, szip, szop, tap,
tep, tép, tip, top, töp, záp, zipp, zupp, zsipp-zsupp, zsupsz...

Ripeg-ropog, por porcog,
pereg percek perece.
Perceg porcika pereme,
porhad poros pereszke. (...)**

Szógyök végén többnyire a beható erő alapra érkezését jelöli: ...p (a-p, á-p, e-p, é-p, i-p, kap, kép, kop, lap, láp, lép, lop, tap, talp, táp,...), ezáltal apad, epeszt, épít, iparkodik, kap, képez, koptat, lapul, lápon lép, lop, tapad, talpal, táplál... Az 1 (ep) az 1 (et)-hez hasontóan kidomborítja a dolgok tövében álló hangok önálló jelentését, de míg az 1 (et) teret mutat és tárgyiasít, az 1 (ep) az étellel járó mozgások, hatások leírója. Alapvetően szóképző, egyéb toldalékban nem fordul elő.

h Ű Ű– üde, üdő (idő), üdv, üg, ügy, ük, ül, üm, úr, üs, üsz, üt, üz / bú, búz, düh, dül, düm, düny, dűr, fű, fúz, fút, güm, gyű, gyűr, gyűj, gyúl, gyüm, hű, hül, kül, mű, nyű, nyűg, rügy, rüh, sül, sür, sűr, szű, szűk, szül, szün, szűr, szűz, tű, tűn, tűr, tūs, tūs, tűz, tyű, züm, zűr,...

Rovásjele h lefelé sujtó villám alakzat. A keresztbe metsző vonás elvágja, és el is tolja a függőleges alapszárat, mintegy leképezve az „űri

* GYÖK-erek, Hangképversek, *POHOS*, 116. o

** GYÖK-erek, Hangképversek, *POR*, 117. o.

ütés” hatalmas erejét, és egyben hangsúlyozva a beható erő és a hatása alá kerülő dolgok azonosulását. A jel egyetlen cakkos vonal. Az † (i)-nél erőteljesebb, magas rezgésű, szűk hangrésű „bűvös” hang. A rovás jelkészlet-gyűjtemények nem különítenek el a többi önhangzóhoz hasonlóan egymáshoz szervesen igazodó rövid és hosszú alakot.

Az i-í, ü-ű és ö-ő hangpároknál nincs alapvető eltérés a rövid és hosszú hangzók jelentésvonzata között, rezgésük, hangképzésük helye is hasonló, ellentétben a mély hangrendű (a-á, o-ó, u-ú) és az e-é hangpárokkal. Az úgynevezett „bogárjelek” (Ø) ü-jét *Forrai Sándor* is hosszú ű-ként jegyezte le, holott *Fischer Károly Antal* gyűjteményében az ö-ő hangjelei között szerepel (lásd 281. o.). Ezt a jelet a kötetben formai logika hiányában nem alkalmazom. Tapasztalatom szerint ugyanis a rovásjelek rövid és hosszú magánhangzó-párjai minden más esetben szoros logikai formaszerveződést mutatnak. Úgy gondolom, az eredetileg szervesen épülő karakterkészletek keveredése a későbbi idők hozománya.

Jelentése: ŰR, üt, űz – a hang alakjához hűen erőteljes hatásokat hordoz. Fűt, fűz, tűz, űrbe, küntbe tűnő szűzi üdv... Gyakran az i hangváltója: üdö-idő, hű-hív, hűvös-híves, künt-kint, műves-míves, szűv-szív.

Üregen, üvegen,
ütemen ügyesen átüt,

ügyeden, szügyeden,
műveden ülepszik, átsüt. (...)*

Szó végén az ...ű, minősítő jellegű melléknévképző (szerű, terű, belű, bőű), állandóvá alakult tulajdonságokra utal. Igeképzőként ...ül (épül, szépül, terül, becsül, kerül, vegyül, hevül...) időben rövidebb folyamatokat, cselekvéseket idéz. – Természetük szerint általánosan, a rövid hangzók rövidebb, míg a hosszúak hosszabban tartó folyamatokat, jelenségeket idéznek meg.

1 aK – ék, ok, bak, bök, buk, bükk, cak, cikk, csak, csók, csuk, fak, fek, fék, fik, fok, gyak, gyík, gyök, hák, hók, jak, lak, lék, lök, luk, lük, makk, mák, mek, muk, nyak, nyák, nyek, nyék, nyik, pak, pék, pók, pök, puk, rak, rák, rek, rok, sík, sok, szak, szák, sek, szék, szik, szok, szök, szűk, tak, ták, tek, ték, tik, tok, tök, tyúk, vak, zak, zok, zök, zsák...

Akasztó alakú jele erősen eltér a szó eleji és belső, kebel alakú \diamond ek jeltől, melytől kiejtésben nem különbözik ugyan, de szerepkörben az alakú különbözőséget híven tükrözően igen.

* GYÖK-erek, Hangképversek, ŰR, 122. o.

(...) Csökkent söpredék csak vak,
 sakkoznak a szűkmarkúak.
 Hurok nyeklő nyakat akaszt,
 – buktak ők, a csukott ajkak...
 Érdek ékelte sziklahasadék
 váladéka testvérek közti választék.(...)*

Szógyökökben kizárólag képző szerepkört tölt be. Szó és szógyök végén a *kialakult (megakadt, megakasztott), valamilyen kész képet öltött állapotot jelöli sokféle módon, és szófajtól függetlenül ...k és ...ak-ák-ek-ék-ok-ök képzőkkel: ék, ok, lak, rak, makk, kobak, kajak, nyák, iszák, zsák, remek, kerek, retek, érdek, lék, játék, burok, árok, hurok, örök, tülök, tök, bürök, mukk, kukk, kakukk, bükk, szűk. Sorszámnev képzőjeként is határozottan kijelöl ...dik, ötödik, hatodik.*

Az ikes igék ...ik képzője is a határozottan, éppen most megvalósuló cselekvést jelzi (játszik, szövik, alszik) az ...l képzős, általánosabb, időben elhúzódóbb cselekvésekkel szemben (tanul, visel, árul, szolgál, él). Az ...ánk-énk melléknévképző (falánk, nyulánk, félénk, élénk) és a ..nak-nek ragos részeshatározó (ad valakinek), szintén a jelent leképező, azokhoz kötő dolgok jellemzője csakúgy, mint a ...ják (ad-ják, kapják, akarják) tárgyas ragozás többes szám harmadik személyben, vagy az ...unk, ...ünk (vagyunk, iszunk) alanyi ragozás többes szám első személyében. A szaporító ...k többesjel megsokasítja a dolgokat. – Ebben az értelemben a teremtés kiteljesedő, jelen idejű képét alkotó ...k-nak minden toldalékban azonos a szerepköre: pontosítja, határozottá rajzolja a pillanatnyi képet. – A többesjel az apró részekből álló dolgok neveinél eleve beépült a szóba (mák, makk, homok, sok, pók, szak), ez is jelzi a szóvégi 1 (ak) hasonló szerepköreit.

Fizikai hatás a térben – kétszárú jelek

H eR – erő, rá, rí, ró, rab, reb, rib, rob, rec, réc, rács, recs, rics, rocs, rücs, red, rid, rúd, raf, ráf, röf, rag, rág, reg, rég, rig, rög, rug, rúg, ragy, rogy, rügy, roh, raj, rej, rak, rák, rek, rok, rem, rém, rím, rom, rán, rend, ron, reny, riny, rap, rep, rép, rip, rop, röp, res, rés, ros, rus, resz, rész, rossz, ret, rét, rit, röt, rút, rety, rity, rev, rév, riv, rov, ráz, réz, rizs, rozs, rúzs.../ar, ár, er, ér, ír or, ör, úr, ür

Két függőleges szár között egy ferde erőkar húzódik. A labilis kép forgató, feszült érzetet kelt. *A kiejtésben pörgő ERŐ hangja erőteljes hatásokat idéz: rak, rág, ránt, ráz, rebben, rejt, reszel, reped, repít, riad, ró,*

* GYÖK-erek, Hangképversek, *SOK AKASZTÓ ÉK*, 129. o.

robog, rogy, rohan, rombol, rokkant, roppant, roskad, rúg... Hangutánzó szerepkörben is ennek felel meg: recseg-ropog, rí, rikolt, rőfög, röhög, rinyál, rogy...

Rőt rém rág. Rab raj retteg.
Reng rét, róna, rózsza remeg.
Rézsűn száraz rözse ropog,
róka riad, rigó rikolt.

Rügy rogy. Rúd gyúr. Rög reped.
Részeg rúgdos, romrács recseg.
Réz ráz. Rút háború ront rád:
ragály repül, jár rüh, kór, rák... (...)*

AzH (er) helye a forgás jelentéskörét leíró szavakban a fizikai erőkar forgáspontjának helyét is jelöli. Szó közepén saját központ körül a mozgás: görög, pörög, kerül, kerék forog, gurul, sírül. Oda-vissza olvasható szavakban tükröz is az r körül: kerek, korok, görög. Az egykarú forgásoknál viszont szó végén jelöli az erőkar forgáspontját: teker, csavar, kavar, kör. A geometria a kört sugárral, r (rádiusz) jellemzi, melynek középpontja az origó.

(...) Öröl örült forgatag,
gördít, fordít fergeteg.
Gurit, formáz furmány,
gyúr, gyötör ármány. (...)**

Szógyökök végén az ...H (er) rendkívül gyakori. Mint vérbeli műveltető hang, ereje teljében működik, és szinte minden változatából szóbokor sarjad. A tőhangzók hatását erőbe hozza, így azok karaktere még érzékeltebbé válik: bar, bár, ber, bér, bír, bor, bő, bur, cér, cir, csár, cser, csir, csor, csőr, csur, csűr, dar, dár, der, dér, dir, dor, dör, dur, dűr, far, fár, fer, fér, fir, for, för, fúr, fűr (d-vel és f-fel minden hangzó variációja értelmes szógyök), gar, ger, gér, gir, gor, gör, gur, gyar, gyár, gyer, gyér, gyor, gyúr, gyűr, har, hár, her, hír, hor, hör, hur, húr, jár, kar, kár, ker, kér, kir, kor, kör, kur, mar, már, mer, mér, mor, nyár, nyer, nyír, par, pár, per, pir, por, pór, pőr, sar, sár, ser, sér, sír, sor, sűr, szár, szer, szór, szőr, szúr, szűr, tar, tár, ter, tér, tor, tör, tőr, túr, tűr, var, vár, ver, vér, vir, vör, zár, zor, zúr, zsír, zsör. Rendkívül sűrű rétegét adja nyelvünknek az itt felsorakoztatott szótövekből sarjadó szóerdőség. Ez is jelezi, mennyire fontos a cselekvő erő életünkben. Az anyagi világ alapvető mozgatója a dolgok egymásra ható ereje.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *REÉM ROM*, 134. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *FORGÓ*, 132. o.

Szavak végi képzőként is épp így működtető, valamit csináló hang: ...r (kar, takar, vakar, ver, kever, teker, kotor, gyötör, szúr, szűr). Sok helynevünk végződik így: Csömör, Gömör, Ecser, Tar, Kisar, Győr, Eger...

¶ **eCS** – csi, cső, csics, csacs, csecs, csúcs, csücs, csib, csob, csöb, csod, csüd, csúf, csig, csüg, csah, csih, csuh, csuj, csak, csák, csik, csík, csók, csök, csuk, csal, csál, csel, csil, csül, csám, csem, csím, csom, csöm, csen, csin, csön, csün, csíny, csúny, csap, csáp, csep, csép, csip, csop, csöp, csup, cser, csir, csor, csör, csur, csűr, csász, csisz, csosz, csősz, csusz, csat, cset, csit, csut, csav, csáv, csév, csiv, csóv, csiz, csúz... / acs, ács, becs, bics, bocs, bucs, dics, fecs, fics, fucs, gacs, gács, gics, göcs, kacs, ...

A két függőleges szár között két ferde erőkar egymást csavarja, közülük belső ölet, csömörítő helyet képez. Bizonytalan, bicsaklásra hajlamos, labilis kép. Csukló, csavaró, csálé csapolás, egymáshoz kötött, de könnyen csúszó, csiklandó, csinálásra ingerlő állapot jelenik meg a jel alakjában és jelentésvonzataiban egyaránt.

Csálé, csámpás, csacsogó csavargó,
csalárd csaplár csapszékén csámolygó
csapodár csábit csacska csajt csókolni,
csaló, csőcselék csapatba becsalni. (...)*

Cselekvésre képesít a csupa CSÍ életerő, csintalan csínyt csináló, csíholó, incselődő csoda. Élénk kifejező erejű, gyakori, kedves hangutánzónk kezdőhangja: cseng, csattog, csemcseg, cseveg, csicseg, csipog, csiripel, csivitel, csobog, csordul, csurog, csörög, csörömpöl, csöpörög, csörgedez, csisz, csosz, csász, csusszan, csücsül...

Csicseri csíra cseperedik,
csirke csőre csicseredik.
Csipkecsérje csemete
csücsül cserfa csönkibe.
Csíja-csicsíjja csillag! (...)**

A ferde szárak közt csomósít, csömörít, csucsorít (család, csorda, csoport, csürhe, csűrbe csődít, csúcson csüccs).

Szó végén is a valamit csináló cselekvőt, vagy a cselekvés eredményét jelöli: ...cs (ács, kovács, kalapács, takács, harács, rács, csúcs, görcs, kacs, gyümölcs...), és kicsinyít (kavics, vakarcs, kicsi, kíváncsi Jancsi).

* GYÖK-erek, Hangképversek, *CSÁLÉ CSACSOGÓ*, 141. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *CSÍ CSÍNJA-BÍNJA*, 138. o.

Ű eZ – ziz, zár, zúz, zab, zub, zacs, zúg, zagy, zih, zaj, zak, zok, zök, zam, zöm, zum, züm, zen, zon, záp, zűr, zöty, zuty, zav, ziv, ziz, zúz... / az, áz ez, íz, óz, őz, űz, ház, hez, héz, híz, hoz, hőz, húz...

A két függőleges szár között már három ferde erőkar feszül. Az **Ű-Ű-Ű** jelek harmadik, legtöbb vonalból álló, záró tagja. Rögzülnek, stabilan megfogódnak a csuklásra, bicsaklásra még hajlamos **Ű** (ecs) függőleges szárai. *ZÁR, a mozgás sokszorozódik, rezdül, lezárt térben zajlik.*

Zömmel hangutánzó szavak kezdőhangja, rögzített húrok közt rezgő, rezonáló, zizegő, rázó, zavaró, zűrös jelenségeké. Zöngésen rezegve kelti zaját, zenéjét.

Rezzen réz, bronz, zenét hordoz,
izzik, zizeg, zizzen zörrenés,
Zárványba zömült sózott érzés,
zörgő, izgató zenge hangoz.

Zúdul, buzog, bezárt zengés.
Zötykölődve, zúzva-nyúzva
húzza, zömíti rázó zúzda,
zakatol rozoga, nehéz rezgés. (...)*

Szó végén ...z, ...zít,...zik szintén zár, azonosítja a jelenséget: az gaz; lezárja a cselekvést: gáz, ház, máz, váz, gríz, víz, hoz, ráz, igaz, motoz, hadonáz, hangoz, vizez, időz, igazít, izzik...

Zöld zigóta csírázik,
zöltség, ribizli sarjadzik.
Züm-züm zene virágzik,
gyökerezik, bimbózik,
levelezik, gallyadzik –
mező tűzben pompázik. (...)**

Mutató némasokban rámutat: az-ez, amaz-emez, határozóragokban ...hoz-hez rögzít, ...az, ...ez, ...áz, ...éz, ...oz (halmaz, oltalmaz, végez, képez, lóbáz, igéz, határoz), befejezettséget érzékeltet.

M eV – van, volt, vala, valami, válik ...vá-vé, vad, vagy, vak, val, var, vas, vád, vág, vágy, vāj, vál, váll, vám, vár, vás, váz, ved, vegy, vej, vel, vem, veny, ver, ves, vesz, vet, vez, véd, vég, vél, vén, vénny, vér, vés, vész, vét, vics, vid, vig, vih, vij, vil, viny, vir, visz, vit, vív, víz, von, vony, vő, vör, vul...

* GYÖK-erek, Hangképversek, *ZÁR*, 145. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *ZÖLD TŰZ*, 148. o.

A két álló szár vállá alakul, melyeket szimmetrikus vályú, véset, vágat köt össze. (Vízmeder.) A latin M-mel megegyező betűalak, római számként az 1000 jele.

Jelentésvonzata a világban valósuló VAN-ság, a valamivé, valamilyenné valósulás. Valósuló vágy, vélhető, vállalható, levő végállapot. Az 3 (em) után a második legtöbb szót kezdő mássalhangzónk, nagyon sok igének, névszónak vezérhangja, a legalapvetőbb viszonyt idéző cselekvések, fizikai dolgok neve: vad, vagy, vak, val, vág, vágy, vád, vár, vás, ved, van, von, volt, véd, vid, vih, vij, vil, vir, ver, vés, vesz, visz, vet, vét, vez, vív, vad, vas, víz, vér, vég, vész...

Vízvezető, vívő vágat, vájat, véset, vértető vár, vén véna. A való világot időben és térben változatosan mutató, leíró szógyökök hangja: volt, vala, van, vál, vén...

Vil ív villan
világos ív illan.
Világosság ível világodban;
villám villog, világít, villózik villany.

Víz vés vāj
vályogba vájatot vāj.
Vízet vezet vízvető vízmosás;
vivő völgyet vés, vás, víz visz tovább. (...)*

Szóhangokhoz ragadva kialakult végállapotba visz: ...v, av, év, ív, óv, öv, üv, mely által a hangzók jelentéstartalma épp úgy értelmet nyer, mint a ...t, és ...r hangok mellett: a – alacsonyít, avul, altat; é – égi tér, időrész (vég, vén, év); i – Isten i-vást, i-vást indító intése (impulzus), és in, ij, nyíl íve; ó – a múltból ó-don, ó dolog óvottan marad, ha ó-vjuk, avagy múltba sajnáló ó-ként, a leintés hangja; ö – ö-lelő ö-lt ölt, mely ö-vez, környező ö-ből; ü – ü-reg, ű-r, ü-veges ü-gy, mely egyben ü-tő, ű-ző erő.

Egytagú szógyökök végén is végkifejletté valósít: bū-v, csa-v, kö-v, né-v, nya-v, re-v, ré-v, rő-v, sa-v, sá-v, szí-v, te-v, té-v, za-v, zi-v, kí-vül, bé-vül... *Hangjaink kódoló jellege valósággal kirajzolódik azM (ev) mellett.*

Volt – vala valaha.
Van – valmivé válik.
Van a volttól elválík,
világ volta kiviláglik. (...)**

* GYÖK-erek, Hangképversek, *VÉG VÉN VÉNY*, 154. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *VAN*, 151. o.

A valami-vé válást mutató ...vá-vé, főnévképzők kialakult minőséget, végállapotot jelölnek (rókává, állattá, ölyvvé, egérré), akárcsak a ...va, ...ve, ...ván, ...vén határozói igenév képzők (alva, sírva, félve, téve, állván, men-vén). Az eredményképző ...vány-vény szintén a valóságban kiteljesedést írja le (televény, szabvány, járvány). Vagyis bárhol álljon a szóban az **M** (ev), jelentése mindig a valósulást, annak esetlegesen végzetessé válását, valamihez viszonyulását hordozza.

U uh, un, usz, uccu, ug, ugr, und, ut, utál... / bud, dug, bugy, bum, bur, but, buty, cucc, cula, cum, cupp, csud, csuk, dug, csup, dud, dum, dun, dur, suty, fuccs, fut, fuv, gugg, gum, gun, guny, gur, gusz, guz, guzs, hull, huny, hupp, huz, hut, juss, jut, kuc, kuj, kunc, kuny, kus, kuty, kuv, kucs, lyuk, muf, muj, muk, mun, mut, nyug, nyusz, pucs, puf, puh, puj, pum, puny, puszt, suh, sum, sup, sur, sus, sut, suty, szusz, tuc, tud, tuny, tup, tur, tus, zug, zum, zutty, zsup...

Az **M** (ev) szimmetriáját függőlegesen is tükrözi, így az eleveenségből nyugalmassá merevedő kép keletkezik: **M**

Az alakkal egybehangzóan sok megállapodott, rövid idig tartó, vagy befejeződött dolgot jelentő gyök hangzója: bugy, bummm, glugy, fuccs, hupp, kuc, kunc, muk, puff, punny, suh, supp, sutty, szusz, zutty, zsupp...

Uhog-suhog eolpumpa,
kuncog kuckó subás sutja;
hunyva dunnyogó pujákat
dunnaburok puha bugyra
unos untalan dugja,
punnyadásba bugyolálja. (...)*

Az u-ú hosszú és rövid hangzók között igen nagy a jelentésbeli különbség. Hangutánzó gyökszóknál a rövid változat térben vagy időben rövid tartamú hatásokat jelenít meg, míg hosszú változatai természetsszerűleg elhúzódóbbakat. Míg az **M** (u) *nógatva indít* (uccu, uszít, unszol, ugraszt), addig az ú időben-térben elnyújtott jelenségeket hordoz (húz, úsz, út, új, búj...). Mindezt a két rovásjel alakja is kiválóan érzékelteti: **M-M**. Szó elején mindkét hang igen kevés, és alig termékeny gyököt fejleszt. Hatásuk inkább belső hangként működik erőteljesen.

Szó végén ritkábban, de csakúgy, mint szógyök közepén, időben hamar lejátszódó, elcsituló dolgokról mesél a rövid u: ...u (alku, áru, kapu, gyalu, falu, hamu, hull, nyug, mut, dug, sup, tud, szuty...) Az ...l igeképző ...ul változataként (fordul, indul...) is rövidebb idejű cselekvéseket jelöl.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *UNOTT*, 159. o.

Ű – úgy, húz, új, úr, út, úsz / bú, dú, fú, hú, júj, lú, mú, múl, pú, szú, tyú, fúr, gúg, gúzs, gyúl, gyúr, húc, húr, rúc, rút, súv, súp, szúr, túr, zúc, zsúf...

Az **Ű** ferde szárai közepén egy pontban összeérnek **Ű**, így a két függőleges szár végpontjait a két közéjük húzható leghosszabb szakasz, az átló köti össze, a legerősebb húzó hatást jelölve a szárok között. Kiegyenlített, szimmetriája ellenére nagy feszültséget keltő kép.

Úgy fújja sűgva-bűgva,
útálkozva gúnyolódó,
újdonságra bujtogató
újonc, nyúzó újságíró:
ujjé, bűvárkodj, bútorozz, nyújtózz!
Megbújt múltad túlon túl gúzs,
múlton nyúlj túl, újulj!
Búrádba túr: úton lódulj! (...)*

A legtávolabbra vivő hang képe, ÚT. Távolra, túlon túlra mutat, húz, nyújt, túr, úsz. Végletesen nagy ívű, hosszan tartó jelentések hordozója (múl, dúl-fúl, cúc, zúc, gyúr, rúc, fúr, túr, gyúl, fúj, út, úr, gúny, zúdul, új, bú, búj...).

Szövégen is nyújtó hatású a melléknévképző ...ú (hosszú, karú, búcsú, domború, ború, szomorú...)

Kapcsolati viszony – szögbe záródó és metsző vonalak

Λ es – sá, se, sí, só, seb, sicc, sod, sud, sáf, suf, seg, sug, súp, süg, sah, sóh, suh, saj, sej, sejt, sujt, sak, sek, sík, sikk, sok, sük, sal, sál, sil, sül, selyp, súly, sem, sim, som, san, sán, sin, sun, sün, seny, siny, suny, sap, sáp, sep, sip, söp, sup, süpp, sar, sár, ser, serc, sér, sir, sor, sör, sur, sür, sas, sás, sis, sus, sat, sát, set, sét, sőt, sut, sūt, sutty, sav, sáv, siv, sov, süv, süv... / ás, és, is, ős, fess, hős, hús, hūs, kas, kés, kis, kos, kus, más, mos, tős, rés, vas, vás...

Sugarak által súrolt, határolt sarok (szög), az egészből elkülönített, kijelölt térrész, sátor – más, mint a többi.

A SÁ sátra alatt valamilyen minőséget, valamilyenséget jelölnek sistergő szógyökei. Az Λ (es) önmagában ijesztő szóhang: sss, sicc, kuss, hess. Talán ezzel van összefüggésben, hogy a vele kezdődő szógyökök sem hordoznak jó érzést, többnyire nem kellemes, inkább balsejtelmű tartalmúak, ahogy a kigyűjtött szóhalmaz ezt igen jól érzékelteti.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *ÚJ ÚT*, 163. o.

Serény sörény susog, sáskahad surrog,
 susnyásban suhan, sündörög sörtés.
 Sátán sandán sompolyog, oson,
 satrafa satrat, sátra sűrű sötét. (...)*

Sors, Siva, Sá, sátán – mind tartósan lebontó erők nevei. A szógyökökből sarjadó szavak fokozzák a hatást: sar – sarjú, sarló, sarabol, sarc, sarcol, sarlatán; seb – sebes, sebesít, sebesült; sér – sért, sértett, sérülés, sérv; siv – sivár, sívó, sivatag, sivárság, sivít; sir – síri, sirató, sirás, sirám, siralom, siralmas; sor – soros, sorozás, sorakozó, sors, sorsolás, sorvad; súly – súlyos, sujt, sujtás, súlyzó, súlytalan, súlytalanság...

Sármány sárararany sálja sárgállik,
 sártenger sodrában sánta sárkány sárlík.
 Sárkány társa sóvárság; sárgán sápitezik. (...)**

Hangutánzóként a susogó, sűgástól a sóhajon és sistergő sercegésen át a nagy erejű riasztó ilyesztésig, súlyos suhogásig (ss, sicc, kuss, huss, hess...) terjed a hatása hangerőtől függően.

Szógyökök végén ...s (á-s, ő-s, hó-s, hú-s, hű-s, ki-s...) is tulajdonságot állandósító képzőnek tűnik, épp úgy, mint más szavak végén: bús, dús, erős, farkas, szarvas, fogas... Főnévképzői: ...ság-ség (kórság, ment-ség), ...ás-és-os (futás, hatás, evés, lángos) cselekvést nevesítenek minőségge, hasonlítják, besorolják a tulajdonságot. Az űző erejű hosszú ss felszólító módban is megjelenik t végű igéknél, jelen idő alanyi ragozásban, teljes vagy részleges hasonulással: üss, hass, szíts, fuss, siess.

Hogy mi a szógyök, mint nyelvtani fogalom, ezen a ponton bizonytalanná válik, de ez nyelvészeti kérdés. Számomra az egyes, önálló jelentésű hangok szóhangokként gyök szerepben mutatkoznak, ha utánuk képző módon viselkednek más hangok. Ezen logika szerint viszont minden hang a saját karakterével képzője az előtte állónak, előtte állóknak. – Ily módon kódolja minden egyes hang szavaink jelentését. – Szavaink a hangsorvariációkból színesült, állandósult hangcsoportok.

Λ eG – gab, geb, géb, gib, gob, göb, gub, góc, göc, gacs, göcs, gid, góg, gög, gug, gagy, gügy, gal, gil, gally, gam, gém, gím, gom, göm, gum, güm, gan, gang, gong, gond, gány, geny, gúny, gép, gar, ger, gir, gör, gur, gesz, gát, gúv, gaz, gáz, gőz, guz, guzs, gúzs... / agg, ág, ég, ig, mig, addig...

* GYÖK-erek, Hangképversek, *SÁ-TÁN*, 169. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *SÁR*, 168. o.

Az Λ (es) sarok (szög), elkülönített terében magányos vonás ül: Λ . A jel képe elszigeteltséget, *határok között (GÁT) gúzsolódó, gubbasztó, magára maradt behatároltságot sugároz, maggá gözsörödő, gumósodó, göbbedő jelentéskört hordoz*. Gömbbé görbülő, gördülő, guggoló, görnyedt, gubbasztó, gumós göcs dolgok körét jelenítik meg az Λ (eg) hanggal kezdődő szógyökök.

Gúgon gomolyog gömbölyded gomolya,
gödörben gubbad görnyedt, goromba gomba.
Görhöny, gombóc, galuska garaton gurgula. (...)*

A gúzs és gond nehézségével terheltek ezek a képek, melyeknek végkimenete kedvezőtlen (agg, bog, rög, dög, nyög, fog). A szimmetrikus GőG szó a G (eGo) fogságában lévő ő-t világítja meg fogott, rögzült, állapototában.

Aggasztó gond aggá aggaszt,
gondot gondoz gondolat.

Aggályon csüggő csügged,
függő gúzsban gubbad.

Egód gócgombóca GőG.
Gonosz göcög, gúvaszt gőz. (...)**

A nehézségi erő nemzetközi jele G (gravitáció), a nehézségi gyorsulása g. Földünk neve gömb formájára utal latin neve is (Globus).

Szógyök végén szintén valamilyen rögzült végállapotot, behatároltságot jelez: ...g bog, bög, búg, dag, dög, dug, fog, heg, híg, mag, meg, míg, még, vég, nyög, nyűg, fog, rág, rög, szög... Rögzíti a korlátokat az ...ig határozórag is: eddig, addig, éig, délig, és a ...ság-ség főnévképző véghangjaként is behatárolt tulajdonságokat nevesít (rútság, szépség, lágyság, keménység). A ...gat-get gyakorító képző gyakoroltatja a megkötöttséget (mozgat, mutogat, lyuggat).

Λ eL– él, lét, lény, lesz, élet, lélek, hal, alél, lát, lé, ló, láb, leb, lib, lob, léc, luc, lecs, lics, locs, löcs, lucs, lúd, laf, lég, lúg, lágy, legy, légy, leh, lih, loh, lak, lék, lök, lüke, lel, lélek, lil, lám, lom, lan, langy, lant, len, lent, lany, lány, lap, láp lep, lép, lop, lár, les, liszt, lösz, lat, lát, laty, lety, lity, loty, löty, láva, lev, laza, láz, léz... / al, ál, áll, el, ill, ol, öl, étel, ital, ...ul, ...ül

* GYÖK-erek, Hangképversek, GUBÓZÓ, 173. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, AGGASZTÓ GOND, 174. o.

A sugarak sátra alatt kettő szál áll, így a térben már termékeny kapcsolat, élet létesülhet a mag magányából kilépve. A jel az élet lényegét, az életért áldozatot vállaló párt jelöli.

Szóhang: *L-ÉNY*. Az **Λ** (*el*) a *létben élő-haló létnek jellemző hangja*. *Élet magas hangrenddel*: lé, lélek, kél, kelet, libeg, eleven, élénk, lélekzet, élelem, elme, emlék, szül, lény, (szerelem), és *altat mély hangrenddel*: alél, ájul, álom, alszik, hál, hála, hal, halál, alom, halom, alant, múlik (hatalom). Ez a jelenség érzéleteinkből, élményeink emelkedett, vagy alább hagyó intenzitásából tapasztalati úton, mondhatni, törvényszerűen adódik. Általában életre utaló állapotokat, fogalmakat jelöl a lágy, kellemes, lenge, daloló hang, mely egyben az élet légbe libbenő, illanékony légies-ségére is utal. Jólesik kiejteni, dalainkat lallázní.

(...) Lebenyben elül életdallamének,
lépből előlépő lényben emlék éled.
Léha elmét limbálnak élmények,
eléd libeg, ellep élő emlékezet.*

Szó végén ...l, művel, mozdít, csinál valamit: el, áll, él, ül, kél, múl, nyúl, száll, tol, vill, máll, ball, bill...; valamint létre, életre kelt: étel, ital, tál, váll, bel, bél, mell, jel, föl, föld, vall... Az ...ul-ül igeképző is művel: tanul, gurul, üdül, épül stb. Határozóragjai: ...val-vel, ...nál-nél, ...ból-ből, ...ról-ról, ...tól-től, társas viszonyban való mozgásra utalnak.

Az **Λ-Λ-Λ** (s-g-l) jelsor hasonló logikaiszerveződést mutat az **И-И-И** (r-cs-z) jelekkel, a száraz között egyre több szál, húr hoz létre újabb és újabb jelentést. (A rovásszámok is hasonlóan, plusz vonásokkal, mellésoroló logikával épülnek egymáshoz: I, II, III, IIII, V, VI...). Vizuálisan tiszta logikai rendszert alkotnak a rovásjelek.

X eB – ba, bá, be, bő, bú, bú, bab, báb, bibi, búb, bic, buc, bács, becs, bics, bocs, bucs, bad, bád, bod, böd, bud, бүd, bőf, bag, bog, bőg, búg, begy, bigy, bogy, bugy, baj, báj, búj, bak, bők, bék, buk, bal, bál, bel, bél, bil, bol, boly, bam, bám, bom, böm, bum, bán, bánt, bűn, bar, bár, ber, bír, bor, bőr, bur, besz, bosz, bősz, büsz, bát, bit, bot, but, baty, báty, buty, biz, buz, búz... /csob, dib-dáb, dob, дүb, gab, gob, göb, gub, hab, heb, hib, hőb, káb, keb, köb, láb, leb, lib, lob, rab, reb, rib, rob, seb, sub, szab, szob, tub, zab, zseb, zsib...

Billent, borult, mozgó kereszt, a belvilág képe. Közepontja itt is az Isten, mint az **i †**, **ed †** és az **egy †** álló, külvilágot rendező keresztelnél.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *LÉLEK*, 179. o.

Az X (eb) fókuszában az egyéni, a *szűkebb valóságot képező, de BŐ BELBECS* áll. A személyek egymásra hatásában, az egymást metsző úton, a lelki találkozásokban mutatkozik meg a belső tartás. A bensőséges családi, baráti kapcsolatok (baba, bába, bacsó, bácsi, barát, báty, banya, bíró) és lelki, erkölcsi tartalmak, függőségi minőségek neveinek gyakori kezdőhangja (bú, búv, botor, bátor, bösz, becs, büszke, bánt, bal, balga, buta, bamba, baj, báj, bűn, bocsánat, bosszú, biráskodó, boldog...).

(...) Buja hóbert robajjal dübörög,
 birodalmi banda bödülten hóbörög.
 Bábuzsebből bont babot, libát, zabot,
 zsibbadt béna bábu bután hebeg-habog:
 botoran bonyolít, bódultan botladoz,
 bűbájtól kába, bóklászva bolyong. – Boldog?
 Bambán botorkál, boncol gobot, gombot,
 bonyolult tabukat, bombagombát bogoz.(...)*

Bével kezdődik sok belsőt burkoló dolog (bőr, bőrönd, búra, burok, bar-ka, bíbor, boríték, buborék, bozót, berek, barlang, bárka...).

Bársonybarna bánya bugyra
 belső barlang, abban búra,
 búrában bent Boldogasszony.
 Benső burkából babája
 nagyobbacska bentbe bújna.(...)**

Végződésben minőséget viszonyít, a tulajdonságok mértékét fejezi ki a melléknév fokjeleként: ...bb. Befelé, a bentbe visz a ...ba-be, ...ban-ben helyhatározóragokban is.

✕ eTY – tyúk, tyutyu / ...tty, batyu, báty, duty, fütty, gaty, hety, kátyu, kuty, laty, lety, lity-loty, löty, páty, poty, pity, pötty, rety, roty, suty, tuty...

Borult kereszt (X), öleiben a pici ság-ség jellel (Λ). Az Λ (eg)magába záródó fizikai gumósodását tükrözi képileg és erkölcsi síkon egyaránt.

Az ✕ (ety) mintha közénk tükrözné, hogy az élet kezdeti maG magányából az újabb, már az életet megjárt, letottyant magáramaradság elszámolásába jutsz. (A közhelyszerű második gyermekkor.) A *belvilág* visszaszóló lelki oldalát, a *kátyuba tottyant erkölcsi létet érzékelteti (TYŰ)* leplezetlen szókimondással: zutty, sutty, tutyi, mutyi, dutyi, hetyke, suttyó,

* GYÖK-erek, Hangképversek, *BONYOLULT BOLONDSÁG*, 193. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *BABA*, 187. o.

kutya, lötty... A rendezetlen, kiesett, mosolyognivaló jelenségek lefestője. A tyúk és tyű szók kivételével nem áll szó elején, minthogy általában a lét végkifejletével járó dolgokat közvetíti, figyelmeztetve a személyes út végének felelősségére.

Szittya atya fattyat pátyol,
szutykon szötymög, szutymákol.
Lityeg-fityeg petyhüdt fátyol.(...)*

Nagyon lágy, lötyögő-lotyogó hangutánzó, hangulatfestő. Jelentéktelen méretű és értékű dolgok kedveskedő hangja (gatya, szütyő, motyó, pötty, mütyür, kutyü). Kicsinyít, becéz: Pityu, Pötyi, Matyi.

Kotyog
kettyós kopolyú,
kuttyogástól kótyagos ponty.
Kuruttyolóra zutty lappantyú,
pityereg pityalatty poronty.
Szittyon kotyol bütykös hattyú,
pittyen pityeri-szityeri pinty,
petymeg pettyeket petyegtet,
pitykére pöttyöt
pöttyint.**

◊ **eK** – kő, ki, ék, kab, káb, keb, köb, kac, koc, kuc, kacs, kács, kicsi, kocs, kucs, kád, ked, kod, köd, kud, kaf, kef, kuf, keh, köh, kaj, kéj, kak, kák, kék, kők, kuk, kal, kál, kel, kél, kof, kip, kop, ki, kény, koc, ked, kéj, kék, kél, kül, kam, kem, kém, kan, ken, kén, kincs, kín, kun, kény, kony, köny, kuny, kap, káp, kep, kép, kop, köp, kup, kúp, kar, kár, ker, kér, kor, kör, kur, kas, kes, kés, kis, kos, kus, kasz, kász, kesz, kész, kosz, kösz, kusz, kat, ket, két, kot, köt, kut, kút, káty, kety, koty, kuty, kav, káv, kov, köv, kuv, kéz, köz, küz...

Sarkán álló rombold, keretszerű, káró forma. – Kemény, sarkított kőkör, üres kebel ◊.

Szigorú, szikár kemény alakja a kapcsolatokra mutatóan nem sok jót sejtet. A jel keménysége egységben áll a kopogós, köhögős torokhanggal. Formailag és tartalmilag az X (eb) ellentéte. (Bel, bent – kül, kint.)

Szóhang: K-ÉNY, (KÖ). Rendkívül gazdag, széles jelentéskörű gyökl világ kezdőhangja, mely a környezet külső jelenségeiről közvetít. Kellemes képet alkothat, de bensőségest aligha.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *TYŰ, DE SUTTYÓ*, 195. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *PÖTTY*, 197. o.

Kényszer a kény kövülete.
Kényesség kényekedvében,
kemény önkény kényszerében
kénytelenül kényelmetlen.

Kinek kincse kényekedve,
kedvét kelti kis kényelme,
kezdetben kéj kenyere,
később kemény kimenete: (...)*

A külső környezet korlátait korlátlanul sokszínűen képezi: ki, kő, kéj, kín, kér, kár, kör, keret, ketrec, kerek kebel, körbe kerít, környez, kényszerít – kíméletlen, kegyetlen, kór... Küzd (keményen űz). A „kövesülő”, okoskodó körökben alkotja kinti, külső kapcsolatokban, kereskedelmben kiterjedt jelentéskörét: kap, kár, ken, kep, kém, kép, kér, kész, kop, kor, kór, kösz, köt, kuny, kut, küzd, kamat... A környezethez kapcsolódó, kutakodó kifejezések hangja: kéz, kezel, keres, kajtat, kapar, kavar, kotor, koslat, követ, kutat, küld... Kőkör kebele a kar-ker-kér-kör szógyöklánra épülve a rokonértelmű kifejezések kiterjedt köre.

(...) Kerülő karéjban körözget,
kereskedő keretet kérvényez.
Kérő kérked, körözött kéreget –
kerge korunk kordonba kerget.
Kör karolta kerek körzetet
koronás kerál körülkerülhet.

Karancson karban karok karaja;
karácsony karol át korkört karába.
Karajdad körökben korok karikája
karamit karéjba, kozmikus karámba.
Karingó keringő kerengőn kereng,
korcsolya kanyarog, kúrben kering...**

Hangutánzó tartalmai is keményen kopogóak: kip-kop, kit-kat, tik-tak... Kicsinyít a ...ka-ke kicsinyítőképzővel (kocka, kecske, fecske), szaggat a ...kod-ked-köd gyakorítóképzővel (kapkod, lépked, röpköd...).

Szóvégen az 1 (ak) akasztó, erkölcsi tartalmat nem hordoz. Rendkívül kifejező akasztó formával rótták lezáró és sokszorozó jelentését. Kódoló szerepe teljesen különféle a kőkebel és akasztó változatnak.

* GYÖK-erek, Hangképversek, KÉNY, 199. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, KÖR, 200. o.

Érzelmi kapcsolat – íves vonalak, női minőség

ᳵ eN – nő, na, ni, no, né, én, nem, nad, nád, ned, nagy, négy, neh, nej, néni, nap, nép, nos, nosz, nász, nesz, nev, név, néz.../ bán, ben, bűn, cin, csen, csin, cson, csön csün, don, fen, fon, fönn, gén, gon, gyan, gyen, gyón, han, hen, hon, hun, kan, ken, kén, kin, kon, kön, kun, kün, len, lön, mén, ran, rán, ren, ron, san, sán, sin sün, szán, szín, szün, tan, tán, ton, tün, van, ven, vén, von, zen, zon...

Álló, a rovás haladási irányába nyíló, hold alakot idéző félkörív, női princípium. – A fellelhető rovásjelek körében az íves jelek előfordulnak szöveget záró egyenesekként is a rovó eszközből, vagy a rovott anyagból következően, de az íves, női jelek többnyire kerekdedek.

ᳵ-ᳶ, ᳶ-᳷ és ᳷-᳸ magánhangzóink ívesek. Az íves jelek hangja elsősorban nőiesen, érzelmileg árnyalja a leírt dolog karakterét. A női jellegű hangok kivétel nélkül zöngések, azaz folytonosan, akadály nélkül képezhetők, mint ahogy a nő is folytonosan fejti ki gyengébb, de annál állhatatosabb átható erejét. A férfi karakterű, egyenes vonalú hangok között találhatók a lökésszerű hangrezgések, a hangképzéskor akadályba ütköző hangok: t, d, gy, p, c, k, cs, v, g, b, ty. Ez szinte tükrözi a férfi lökésszerű, hirtelen, nagy erő kifejtésre hitelesített, robbanékony lényét.

Az ᳵ (en) tehát zöngés, hosszan kiejthető hang: *Nő, nej, néni, nővé nővény, nedves minőség. Őlben fogan a nászban nemzett élet, nehezülve nedven nevel, szüntelen elevenít a nő. Naggyá nő nap, nép, nemzedék, nemzet. Elsősorban nemzetcsaládhoz köthető fogalmak, kifejezések tartoznak jelentésvonzatába.*

(...) Van nő.

Nini, neves ünő lön nevezetes tehénne,
Növekvő leánka nevelődik nővé.

Van én.

Né, nőnemű én? Leán, néni, nej, né?
Én ne nőnék önként növényt növelő,
lényt nevelő anyányi nagy nővé?*

Sok-sok szógyök véghangjaként is növelő hatást fejt ki, a lét állapotait jeleníteni, nevezi, zengeti mint módhatározó: van, vén, von, kinn, benn, fon, fönn, lenn, ellen, fogan... Hangutánzó szóból mozzanatos igét képez (koppan, zörren, pottyán, zökken, villan) – folyamatosan jelen van valami-

* GYÖK-erek, Hangképversek, NAP, 211. o.

lyen módon: valahogy-an, halkan, vígan, hosszan... Helyhatározóragban valamin, vagy valamiben elevenül a mozgás: ...on-en-ön-án, ...ban-ben, rajtunk ...unk-ünk, közel hozzánk.

Napon, árnyon, hegyen, völgyön, lankán,
emlőn növeget kicsinke bárán s
nagy kan oroszlán – mindenik mamáján.
Naponta andalognak jókorán
angyali anyjuknak oldalán.
Indulnak inni-enni, vadászni tanulni,
mindenféle ifjonc, virgonc csínt csinálni. (...)*

D eNY– anya, nyanya, banya, nyú, nyű, nyaf, nyif, nyeg, nyög, nyug, nyihog, nyáj, nyak, nyák, nyek, nyik, nyök, nyal, nyál, nyel, nyél, nyil, nyul, nyam, nyám, nyom, nyár, nyárs, nyír, nyes, nyesz, nyisz, nyosz, nyűsz, nyit, nyav, nyáv, nyúz.../ bány, bony, csíny, csony, csuny, diny, duny, düny, feny, fény, finy, gány, geny, gúny...

A rovás haladási irányába nyíló álló félkörívet egyenes szár zárja be. **D** = I + ˘. A női (nedves) és férfi (száraz) minőség egyesül, megtermékenyültől, öből, anya lesz. Az íves és egyenes vonásokat magukba foglaló jelek termékeny, teremtő (szülő) jelek.

Az **D -re épülő (NYÁR, ANYA) szógyökök nyirkos, terény, tenyész nyájas, nyálas, nyákos nyár képét árnyalják.** Nyal, nyál, nyel, nyelvel. Nyoszolyában, tenyerén nyújtja, nyesi, nyírja, nyalogatja, nyugtatja anyja nyafogó, nyögő kicsinyeit. Kicsinyek hangját utánozó szógyökök vezérhangja: nyam, nyaf, nyav, nyáv, nyek, nyih, nyik, nyih, nyiv, nyűsz...

Nyeldeklő földanya
enyhet nyújtó nyála,
tavas tavasz lánya,
nyár nyájas nyitánya.

Nyáron renyhül örvény,
nyirok árja terény.
Nyákon nyílik termény,
nyiladozik televény. (...)**

Szótő és szó végén az állapotot kiteljesíti, ténnyé teszi: tény, vény, kény, lény, fény, hány, lány, bány, épp úgy, mint az ...ány-ény, ...vány-vény,

* GYÖK-erek, Hangképversek, *NŐNI*, 212. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *NYÁR*, 217. o.

...mány-mény, eredményképzőkkel: magány, vagány, erény, serény, szerény, aszalvány, érvény, hagyomány, élmény.

Ƿ E – eme, ez, ide, em, esz, eb, ec, ecs, ed, eg, egy, ej, ejt, el, ell, em, eng, eny, ep, er, es, ev.../ be, de, he, le, ne, se, te, becs, bel, ber, besz, csecs, csel, cser, del, der, fel, fej, fek, fen, fer, fes, fész, jel, lel, fen, geny, kel, ker, lesz, mer, nev, nyer, nyes, ver, vesz, szed, szeg, szel, szem, sep, szeg, szem, szen, szep, szer, szesz, teh, tej, tek, tem, tep, ter, tesz, ved, vegy, veh, vej, vek, vel, vem, ven, veny, ver, ves, vesz, vet, vez, zen, zseb...

Íves, kerek, női minőség. Az ƿ (i) nőivé ƿ (en) hajlik, és alul is kap egy megtermékenyítő erőt jelző kis metszést Ƿ (e). A nő is teremtő társ: teremt, erez, etet, ereszt, enged, elemi cselekvő erő.

Elméd elemi erő emeli – rejtelem.
Eszmél, eleve értelmez értelem,
elmélkedve elemez figyelem. –
Eszméket ellenvet felső fegyelem. (...)*

Szóhang: E-M, (E-TET), valamint e-ez-eme, ide, ...-e kérdőszó. – Közelre mutatva idetesz, rendez. Emlős emészt, emberré emel, emlékszik, emleget. Elmésen elmélkedik, elemez, eszmél, terjeszt, engesztel, egészen eredeti...

Er-erő erény,
erőtere serény.
Erdő ere merény,
benne berek terény.
Erre erdők, berkek, erek!
Erdőerők eredjetek,
eredendőt erezzetek!*

Ige súlypontú nyelvünk leggyakoribb hangzója. Kevés szógyökéből hatalmas szóbokrok nőnek: er – ered, eredő, eredeti, ereget, erez, erezet, erjed, erő, erős, erősködik, erély, erény, erényes, erdő, erdősödés, ernyő... Második legtöbb önhangzóval kezdődő szavunk vezérhangja, de ha az első helyezett **a** szóösszetételeitől eltekintünk, akkor el is viszi a pálmát.

Szó végén a mély toldalékok magas társhangzójaként ...tet, műveltet, ...ez ígét képez. Kedveske: ...ke kicsinyítőképző. Részeshatározó ...nek ragja és birtokos jelző: valakinek valamije, ...hez tartozó, valamint az ...en, ...ben helyhatározóragok magas hangzós párja. Szerepe szerteágazó.

* GYÖK-erek, Hangképversek, *ELEM*, 225. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *ERDŐ*, 221. o.

Ǿ É – él, éb, éd, ég, éh, éj, ék, én, ép, ér, és, ész, ét, év / bél, cél, dél, fél, kél, nyél, szél, tél, vél, mély, fém, gém, kém, rém, fény, lény, kény, tény, vény, gép, kép, lép, nép, pép, szép, tép, bér, fér, gyér, kér, még, mér, méz, nép, néz, pék, rész, tép, tér, véd, vég, vén, vér, vész, hét, két, lét, néz, kéz... Az e végletesített jele, a kis metszések végpontra kerülnek a hosszú magánhangzók jeleire jellemzően. Égig érő, függőleges, végletes irányultságot idéz az alak és jelentésköre egyaránt.

Az élet ÉG-ből jövő alapérzéseinek, alapszavainak hangja, ez rajzolódik ki a é szóhanghoz járult (képző)hangokkal keletkezett szótövekből: él, ép, ér, én, ég, éj, ét, ész, év.

Éj éltet étet, érez, érlel, ékit,
éveken éget végig, egészen az égig.
Én-ek éneke, énekek éneke ér égbe.
Lélek égő éhe kér részvétet végre,
végül kék jég, égi lég békéje a vége.*

Kevés szógyöke dús szóbokrokat növel: É(t) – éh, éhség, éhezés éti, étek, étel, étlen, étkezés, étkeztetés... Él – élénk, élő, élhető, élhetőség, élhetetlen, élvez, élvezet, élmény, élemedett, éles, életlen, életlenedő, élez, élezett, élen, éljen, élelem, élelmez, élelmezés... Ér – érez, érzék, érzékel, érzéketlen, érték, értékel, értékes, érd, érdem, érdemes, érdemesül, érdek, érdekel, érdekes, érdeklődés, érdekelt, érdekeltség, érkező, érkezés, érkeztetés... Ég – égő, éghető, éghetetlen, égedelem...

Belső hangként is a lét alapszavainak gyöke: lét, vér, vél, kér, mér, fér, fél, vél, szép, néz, szét, fény, tény, kény, vény, kéz...

Gyökei névszói vonzatúak. Az Ǿ igéi gyakran az é névszói gyökeiből képződnek: ét-etet, éh-ehül, ehét, tér-terül, terel, rész-reszel, reszli, kéz-kezel, kezes, ér-erez, ered...

(...) Érték s mérték érdem. Érzékenyek értékesek,
mérsékeltebb érzékűek mértékletesek.

Érdekeltség érdeket érvekkel érvényesít,
érzelmet gyéren mér, vérmesen értékesít. (...)”

Szó végén a régmúlt idő magas hangú jele ...é az ...á párjaként: nézé, emelé, lelé; valamint mutatónévmás és birtokszó ragja: felé, mellé, övé, azé, apáé... – Múltban (időben), és térben is fölemelő értelmet, érzelmet közvetít.

* GYÖK-erek, Hangképversek, ÉG, 227. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, ÉR, 227. o.

Ŷ Ő – oly, oda, ott, oh, ont, olt, old, ocs, odu, ok, olcs, omol, os, or, (orv, ordit, ort, orsz), orr, osz, oszt, / no, bont, csob, dob, jobb, lob, rob, szob, bocs, kocs, locs, mocs, pocs, rocs, tocs, kof, pof, bog, fog, jog, bogy, bony, fogy, fony, hogy, mogy, rogy, foh, koh, loh, moh, roh, soh, toh, bojt, toj, bok, csok, dok, fok, sok, hol, mol, tol, boly, foly, moly, csom, domb, gomb, gyom, hom, nyom, rom, som, szomj, tom, bon, cson, csont, dong, fon, gon, kon, kony, pont, ron, von, bony, hopp, kop, lop, pop, rop, szop, top, bor, csor, for, gyor, hor, kor, mor, por, sor, tor, fos, kos, mos, nos, pos, ros, bosz, csosz, fosz, kosz, mosz, nosz, posz, rossz, tosz, koty, loty, moty, poty, roty, szoty, toty, sov, tov, hoz, moz, roz, pozs, rozs...

Az n Ŷ alsó oldala csavarodik tovább a növekedést bomlásig ontva oda, ódonná mozgatva. Talán a nő „boszorka” oldala rajzolódik a jelben.

Az élet folytonosan mozgó, osztó, oltó, ontó, bontó, orozó, romboló oldala. Odafordul, tovasodor, gyorsan omlaszt, olvaszt, lohaszt, tol, nyom, lop, rogy, rossz. Hangutánzó szavai nagyrészt a leépzést idéző ty végű jelenségek hangjai: loty, moty, roty, potty, totty...

Most folytonosan ontó-bontó, toló-vonó mozog, motoz, moco-rog; folyton folyvást bonyolódó folyamat fortyog, sodor, fon-bogoz-oldoz. Csorgó olvad, tocsog, szoty-orog; mohó toportyán mohoson toporog. Motola forog-forog. Komoly gonddal tolul bomló, borongó homlokod. (...)*

Szavak végén az ...ony névszóképző állandósuló állapotok neveit, minőségét jelöli (iszony, torony, zátony, alacsony). A ...szor (szer-ször) számnévrag és az ...oz igeképző, gyakorítja, folyamatossá rögzíti a cselekvést (bogoz, oldoz, nyomoz). Határozóragokban: ...hoz, ...on hozó, közelítő vagy nyugvó helyzetet jelöl (házhoz, parton).

Ŷ Ő – ó-ha, óhaj, óta, ógat, ócska, ól, ólom, ón, óv, óra / hó, jó, ló, lób, lóg, ró, só, szó, tó, góc, hóc, kóc, lóca, csócsa, kócs, kód, lód, mód, gróf, góg, sóg, gyógy, bók, csók, mók, pók, szól, dóm, gyón, kór, szór, jós, lót, pót, csóv, póz, rózs, sóg, szór...

Az Ŷ alsó végén még tovább beforgatott, becsavarodott változata, így spirál alakúvá válik. A spirál a mozgó élet, a lélek ősi jele.

Szóhang: Ó indulatszóként és av-ult, avitt jelentésben is él. Az o mozgásokból ódon alakul. Ógató óhaj, szó, tó, só, ól ló lódul gyógyító módon, feltéve, ha tovább „csavarodunk (magunkban) a jóért gyónó úton”. Kevés, de nagy jelentőségű, az idő dimenziójában ható szó kezdőhangja: óra, óta, óhaj, ódon, ócska...

* GYÖK-erek, Hangképversek, FOLYTON OLDDOZZ! 233. o.

Ódon dómon ósdi óra ólom módra lódul,
lógó ónja lóbálózva pókhálóba gyógygul.(...)*

Szó végén is sokat megélt, kiforrottan jóvá váló, állandósuló állapotot képez: apó, anyó, atyó, bacsó, gubó, dió, kóró, hordó. (Eredendően ezek is melléknévi igenevek, csak igei eredetük megkopott a főnevek használatában). Az ...ó (múló, dúló, haladó, haló) folyamatos és ...andó beálló melléknévi igenévképző (írandó, mulandó, halandó) időben ható ó-ja. Határozóragokban ...ból, ...ról, ...tól, időben és térben távolít.

Ű Ö – önt, öl, öböl, öb, öcs, ök, öl, ölt, öm, önt, örök, örv, össz, öszt, öszv, öt, ötv, özön, özv... / bőd, bögy, böf, böjt, bök, böm, bön, bösz, csöb, csöcs, csök, csöm, csön, csöp, csör, csösz, dök, döf, dög, dör, fröcs, föld, föv, göb, göm, göny, gör, göt, gyök, gyöm, gyön, gyöny, gyöp, györ, hör, köb, kód, köh, köny, köp, kör, kösz, köt, köv...

Rovásképen az Ű, alakban teljesen megegyezik az Ʒ-val, csak megböködik kis vonásokból álló beható nyíllal, az „isteni varázsütéssel”. (Létezik az Ʒ (e)-hez hasonló változata is, itt az isteni behatás két távolabbi vonás az íves száron.) A pici metsző-bökö erőhatások épp úgy, mint az Ʒ-Ʒ (n-e) és l-ł (sz-i) rovásjelek esetén, az isteni ráhatást érzékeltetik. Az áthúzások a magas hangrendű hangzóknál jelennek meg. Hatására az Ʒ helyén máris csöppen, cseperedik a csöpp élet. Az ÖL, *öböl mélyén gyöngyöző gömgölyűségét idéznek a szógyökök. Ösztök bök, ököl lök:* örv, öv, göb, rög, tök, csöm, gyöm, gön, gör, kör, örök...

Szavak végén csak hosszú változata él.

Fény öle föld,
vizet ölel völgy.
Völgyben él fénylő,
Föld ölet féltő
öltögető ölelő.**

Ő Ő – ör, ős, ősz, őr, őz, bö, cső, fő, gög, hő, jő, kő, lő, nő, sző, tő, vő, bög, gög, hőb, hőc, löcs, rőf, tőgy, hők, rők, szők, dől, szőny, bőr, csőr, dőre, györ, szőr, tör, hős, bősz, csősz, rőt, sőt, főz, gőz, győz...

Az Ʒ (ó) megbököve kis vonásokból álló nyíllal Ʒ a Jóisten teremtő erejére utaló személyesítő erő (Ő). Férfi (egyenes) és női (íves) minőséget egyaránt magában rejt, de alapjában mégis női karakter. Ezen hangnál

* GYÖK-erek, Hangképversek, ÓDON, 235. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, FÖLD, 238 o.

található a legváltozatosabb rovásképváltozat. Létezik ő rovásjel egy egyenes szárral és nagy beható nyíllal is, mely adódhat a jel leegyszerűsítő másolásából is (k), de az ív kiegyenesedése tükrözheti a teremtés patriarkális térnyerését is.

Őz szökken szöke löszön,
ősz szőlőszemmel köszön.
Őszül szög szőcs, ősul ősz;
szőlőcsősz szörnyen bős.

Ősz szüle szörből, szöszből
szőnyeget, szövetet sző.
Ősztönöd öröklött szóttas,
összes őöd összegzed. (...)*

Az ǫ (ő) személy, vagy személyesített lények nevei, névszói, igéi, igenevei: őr, ős, hős, nő, vő, erdő, mező, emlő, fürdő, sző, lépő, jövő..., ősi erőt képviselnek. Ha szóhangok melletti képzőnek tekintjük, a vezérhang jellemét érzékletesen mutatja meg: bő, cső, fő, gő(g), hő, jő, kő, lő, nő, erő, eső, sző, tő, evő. Általában igen erőteljes jelenségeket, hatásokat, fejez ki, nevez meg a szavak belsejében is: bög, bőr, bős, csőr, csősz, dől, dőre, dőzs, főz, gög, győz, hős, hőz, hőbörög, csőr, szőr, szőlő, hőköl...

Szavak végén képzői, ragjai az ó magas hangrendű párjai, így ahhoz hasonló jelentésűek.

Ǫ eH – hang, ha, hí, hó, hő, hú, hű, hab, háb, heb, hib, hőb, hőc, hág, heg, hig, hóg, húgy, hagy hegy, hogy, haj, háj, huj, hők, hal, hál, hol, hull, húl, hely, ham, hám, hem, him, hom, hüm, han, hon, hány, heny, huny, háp, hep, hip, hop, hup, hüp, har, hár, her, hír, hor, hör, hur, has, hes, hős, hús, hűs, hat, hát, hét, hit, hüv, haz, ház / ah, ih, oh, uh

Két szembe fordított Ǫ en hal formát képez: Ǫ. A két női minőség együtt terméketlen, szúzi hiány, de nyílásra kész lehetőség.

A HA néma leheletéből minden lehet, ...hat-het. Hallgat, hal, halk, halál, halogat, hacsak hangossá nem válik a zöngés n-nel:

Hiány ha hull alá,
Anya növeli anyaggá;
Nőül nő anyává,
Gongul HAN végül hanggá.

* GYÖK-erek, Hangképversek, ŐS, 242. o.

Méh éhe remeg,
ingó hanga rezeg.
Hangos lehellet mereng
ha hang húrja peng. (...)*

A hangzók arca kiválóan érvényesül a néma h mellett: ha, há, he, hé, hi, hí, ho, hó, hö, hõ, hu, hú, hű. *Női jellegű teremtő hang.* Hóhalovány, himes, heves, hűvös, hamvas, habos, hálás. Sok érzelmi megnyilvánulás hangutánzója: hümm, hú, huj, hihi, haha, húha, hajja... Annyira termékeny szóbokornövelő hang (hangicsál, hangos, hangosítás, hangol, hangzat, hangzás, hangzatos; hat, hatás, ható, hatóság, határ, határoz, határozottan határtalan...), hogy több szavunk kezdődik kevesebb szógyökével, mint a kevély, kérkedő ◊ (ek) sok gyökével. – Kiteljesíti a lehetőségeket, hatókört nyit.

Hit hat.
Hitelesség hatalom,
hitetlenség hatástalan.

Hat het.
Lehet, halvány a lehelet,
hitelre adhat lehetőséget.

Határig hat ár.
Hited határtalan hatás,
önhittség hatalmaskodás.**

Szó végén elnémul, de ható igét eredményez lehetőséget adva a cselekvésre: ...hat-het, lehet, adhat... Valamihez tartoztat térben és időben, közelít: ...hez, ...hoz, ...höz.

Ø (Ø Ø) **eLY** – lyuk / hely, mély, ily, mily, mely, oly, gally, gálya, pálya, boly, foly, moly, hóly, póly, ölyv, dölyf, súly/suj, süly

Két ív kört alkot, közepét pont, sugár vagy átérő vonás jelöli. (Átmérő jele.) *Mély hely, lyuk, női minőség.*

A jel nevét (LYUK) leszámítva a szavak végén (a lyuk mélyén) mutatkozik meg kiteljesítő, terebélyesítő jelentése, mely által a dolgok ily, oly, ilyen, olyan, amolyanná válnak. Feltűnően sok növény és állat neve végződik a hanggal, tulajdonságuk hatályával azonosítva az illető lényt: karvaly, moly, bagoly, harkály, nadály, tönköly, paszuly, zsálya, sulyom...

* GYÖK-erek, Hangképversek, *HANG*, 245. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *HIT HAT*, 246. o.

(...) Életfolyam helye bolygód.
 Lakályos helyein folytonos:
 ölyv, karvaly, keselyű, fogoly,
 pulyka, harkály, moly, bagoly,
 sirály, seregély sólyom.
 Lapályon gólya imbolyog,
 pocsolyán böngőly szipolyoz,
 göboly bivalygulyával
 csermely helyén kóvályog.(...)*

Az ...aly-ály-ely-ély-oly-öly névszóképzőkkel a szógyökök egy-egy fogalmi halmazt, terebélyt alkotnak: karvaly, hodály, kétely, kevély, téboly, hömpöly...

(...) Feketedik fekély
 Kövesedik kevély
 Borotvál a borbély
 Folyton segít segély
 Csecsebecse csekély
 Sikkadó hely sekély
 Tér mélysége terebély(...)**

A Ø (ly) és hangpárja, a 1 (j) is folytonos jelentést hordoz. Itt is, mint az Ø-1 (ek-ak) esetében a kétféle jel pontosítja az értelmezést. Kiejtésben nem különböznek, de a Ø (ly) és 1 (j) helyettesíthető más hanggal: Ø (ly) ʌ (l) és az 1 (j) † (i) hangokkal. Ez egyúttal rávilágít különbözőségük okára is. Míg az j (j) gyakran a szógyök elején áll, és eleve valamilyen teremtettség, eredendően a Teremtőtől származó minőséget hordoz: jó, jog, jav, jön, jár, jel, juh, jut, (tej, vaj, sajt) és (a jaj, juj, hangulatszóktól eltekintve) általában jó, Jóistentől való dolgot jelöl. Felszólító mód jeleként azonnali cselekvésre int. Az L (ly) viszont a lét során lassabban folytonossá alakult, elmélyült jelentést, folyamatot jelez (hatály, kevély, métely, tartály, hodály, apály...), s mint a kiteljesedés végállapotáról mesélőnek, a szó végén kell állnia. Milyen-séget mutató -és kérdőszavaink végén is így szerepel (ily, oly, mely, mily).

⊗ eF – f-ény, fa, fú, fő, fi, fú, fű, fic, facs, fecs, fucs, fics, fed, fag/fak, fig/fik, fog/fok, fűg, fagy, fegy, figy, fogy, feh, faj, fáj, fej, foj, fúj, fek, fék, fuk, fal, fel, fél, fil, föl, ful, fül, fém, fan, fen, fin, fon, far, fár, fer, fér, fir, for, för, fúr, fűr, fes, fés, fos, fös, füs, fasz, fész, fosz, fit, fut, fűt, faz, fáz, fiz, főz, fűz / böf, kaff, maf, nyaf, muff, paff, puff, pűf, raf, ráf, rőf, róf, suf, töf...

* GYÖK-erek, Hangképversek, FOLYAM, 254. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, TEREBÉLY, 252. o.

Fókuszált kör, azaz körkereszt. A körben általában mozgó, azaz dőlt kereszt áll, de előfordul álló kereszt és pont is egyes jelkészletekben. Tájolt kerek tér köröttem, vagy a kerek világ, közepén a Teremtővel. A kör a kül (anya–anya-g), a kereszt a bel (fiú). Egyesülésük maga a teljesség, a f-ény: $\diamond = X + \diamond$.

Fentről fut fuvallat fény,
fényt félő felhőtől fél.
Fénylő fél feledben fér,
fénybe felemel, ne félj! (...)*

Szóhang: F-ÉNY mint ...-ány-ény kiteljesedés. A szűk résen legerősebben átfúvó foghang. Az effel kezdődő igei és névszói gyökökből nyelvünk szinte legfontosabb alapszavai fakadnak. *Fénylénnyek, fajok férnek, forognak, fénylenek, fürdőznek Földünkön.* A fény fehérsége, fakósága fut, fűt, főz, fen, fon, fúj, fáj, fürdet, felemel. Fázó, fosztó, függönyöző, függő, fogyó, fagyó, forduló, fokozó, férköző, felefelé férköző füst. Festői fensége fontos fűnek, fának, a fényfüggő fiaknak; félő, féltő fegyelemmel firtatják, fogják, fokozzák formák, fejek, fajok figyelik...

Fényfámon ifjú fiú nő,
friss főnök, fiatal fő.
Fény ő, fiam Ő, a fő –,
fült fazékban finom fő.**

Szó végén ...f, szinte csak a hangutánzóknál szerepel, és nagy erővel „puffan” (piff, püf, klaff). Toldalékhangként nem fordul elő, *elől használjuk, mint mindent, ami fontos számunkra.*

Hangképversek

Az azonos kezdőhangú szógyökökkel az itt közölteknel kiterjedtebben foglalkoztam a *Czuczor-Fogarasi-szótár**** segítségével. Azért hívtam ezt a szótárt segítségül, mert a XIX. századi, idegen szavakkal kevéssé terhelt, magyar nyelvterületeink legszélesebb nyelvjárásait is számbavevő szókészletével mai napig a legteljesebb, legtöbb szócikket tartalmazó szótárunk. Nyelvünk belső, ragasztó, ragozó logikájának

* GYÖK-erek, Hangképversek, *FÉNY*, 257. o.

** GYÖK-erek, Hangképversek, *FŐ*, 263. o.

*** Czuczor Gergely és Fogarasi János: *A magyar nyelv szótára*. Pest, 1862. Emich Gusztáv Magyar Akadémia nyomdása – elektrónikus változat.

megfelelően szógyökrendszerben gondolkodott a két alkotó nyelvész, Czuczor Gergely és Fogarasi János. Szótárukból kigyűjtve, összeírva a szógyököket, rajzolódott ki a jelentés és a vezérhangok rovásjeleinek kapcsolata. Eme jelentéskörre ráhangolódva csak sorba kellett rakogatnom a szavakat, és szinte maguk írták verses formába saját hangképeiket. Ezért nevezem az eredményt *hangképversek*nek. Az érzékeltetéshez nem találtam ennél alkalmasabb játékos eszközt.

A szógyökökből kibomló szóbokrok erdejében elődeink ősi bölcsessége, üzenete kel életre. Nyelvünk olyan mélységekről mesél, mintha régmúltban élt használói szavainkba szűrték és rögzítették volna élet-tapasztalatukat.

A megfigyelések öröme arra készítetett, hogy valamilyen módon átélhetővé tegyem azokat magyar anyanyelvhasználó társaim számára is. Különösen fontos lenne nyelvünk mély bölcsességének megéltetése gyermekeinkkel! A felfedezés élménye nagyban segíthetné a fogalomalkotást, helyesírást, értelmező olvasást, érthető beszédet, az értelmes gondolkodást. – A számítógépes világ „Z generációja” számára különösen fontos lenne nyelvünk gondolkodtató lényegének átéltetése. – A mély összefüggéseket megismertető variációk végtelen lehetőségét kínálja kódoló nyelvünk.

A magam izgalmas játékában *minden hangunk önálló szerepe kirajzolódott*. Túlzás nélkül állíthatom, hogy a hangjaink kódként működve járulnak hozzá saját rezgés karakterükkel az összjelentéshez épp úgy, mint ahogy a színárnyalatok is az alapszínek arányainak összjátékai.

A világban minden valamilyen rezgés, vibrálás. Mint ahogy a látható fény az elektromágneses rezgéseknek csak egy szűk skálája, így a hallható hang is a teljes tartománynak csupán az érzékszerveink korlátai által megszabott része. A világban minden mindennel összefügg. Miért ne kelhetne a hang látható képet az anyag részecskéiben? Elképzelhető, hogy az erre hajdan érzékenyebb ember számára az egyes hangok pl. vízben keltette rezgésének vizuális kivetülései a rovásjeleink? Történelmünk során vajon nem változott/hatott az emberiség érzékszerveinek érzékenysége?

Kérdések egész sora vetődik fel, de egy dolog elvitathatatlan: *Nyelvünk finom érzékenységgel és bölcs logikával képezte le a teremtetett valóságot, annak részeként az egészet átéreztetve és érzékeltetve.*

Sir John Bowring, sok nyelven beszélő angol filológus és diplomata 1830-ban írta *Poetry of Magyar* című verseskötete előszavában: „A magyar nyelv a régmúltba vezet. Nagyon sajátos módon fejlődött, és szerkezete ama távoli időkre nyúlik vissza, amikor a legtöbb európai nyelv még nem is létezett. Ez egy olyan nyelv, melynek logikája és

*matematikája, a feszített húr erejének kezelhetőségével és rugalmasságával bír. (...) olyan, mint a terméskő, egy tömbből van, amin az idő vihara egyetlen karcot sem hagyott. (...) E nyelv a legrégibb és legdicsőösebb emlékműve a nemzeti önállóságnak és szellemi függetlenségnek. Amit a tudósok képtelenek megfejteni, azt mellőzik. A nyelvészetben csak úgy, mint a régészetben.”**

Természetesen ráérzések, asszociációk, ha úgy tetszik, beleérzések, intuíciók, vagyis csupa jobb agyféltekés „megfoghatatlanság” játéka mindez. A legmélyebb, VÉL-etlennek tűnő összefüggések világa, melynek oka általában a vélt, tudatosított dolgok körén kívül marad, hisz nehezen mérhető, bizonyítható az ok-os okfejtők számára. Nagy, isteni játék ez, mint ahogy létünk lényegesebb, jelentősebb része is az, bármennyire szeret a hűvös, tudományos racionalitás pajzsa mögött tetszelegni a magát tudományosnak tudó, de erősen bal agyféltekés-sé korlátozódott modern korunk. A képzeletdús képi gondolkodás, a fantáziadús, találékony elme pedig csak mindkét oldalunk együttes, harmonikus működésével képzelhető el, mint ahogy az egészséges világ is kizárólag a női és férfi oldal egyesülésével és egységével működőképes. (Országcímerünk két arca is a két agyfélteke karakteréről és együttes fontosságáról mesél képanyelven az ezt olvasni tudók számára.)

Anyanyelvünk és a rovás magyarán magyaráz. Gondolkodásmódunkat nyelvünk szép használata önmagában is működteti, de ha odafigyelünk, és meg is értjük, mit mesél, bölcsességet és erkölcsi tartást meríthetünk belőle. Gyermekünk számára alapvető lenne nyelvünk mély értelmének és logikájának játékokban való módszeres átéltetése. Szerencsére napjainkban már működnek erre törekvő tanítási módszerek, ám rovásjeleink egyelőre mellőzöttek az iskolai tananyagban.

Hálásan megköszönöm az olvasónak, ha áldozatkészen velem maradt ezen utolsó sorokig, mert ide érvén manapság nehezebben járható, de remélhetőleg újra megnyíló úton haladt végig. Nyelvünk hatalmas bölcsessége kárpótolja a fáradságért, hisz közvetlenül magyarázza a világot annak, aki értő fülekkel figyel rá. Hallgassunk a magyar szóral! *Sok van a rovásunkon a kifejezés minden értelmében.*

Hermányos Mária
Csömör, 2018.

* Balázs Géza: *Sir John Bowring, a magyar nyelv barátja* in e-nyelvmagazin.hu/2011/01/12/sir-john-bowring-a-magyar-nyelv-baratja/.

TARTALOM

Előszó	5	Íj	67
		Íz	67
Hermányos Mária Gyök- erek című verskötetéhez	7	1 eJ	68
		Ajjaj	69
Hangképek	9	Jövő	69
		Jó	70
I eSZ	50	Jel	71
Szisszenő szösszenet	51	Kajla	71
Szét	52	Jár	71
Szal	53		
Szál	53	Y eT	72
Szak	54	Tér-tár-tart	73
Szám	54	Tám	73
Szép	55	Teremtő	74
Szer	55	Test	74
Szikes	56	Táj	74
Szín szív	57	Tan	75
Szem	57	Tol	75
Feszítve	58	Tarló tárló	75
Szel	58	Tény	76
Szúr	59	Tünődés	76
Szörny	59	Tőtömb	78
		Tiszta Tisza	78
		Tündér	79
† I Í	60	Tap	79
Igéző	61		
Ideg	61	† eD	80
Ima	61	Ded	81
Indító	62	Döme	81
Illik	62	Dics	81
Csitt	62	Dörgő	82
Ige	63	Dúl	82
Hi-ány	63	Dévaj Déva	83
Í-kincs	64	Dél	84
Ínség	64	Olldd dolgo!	84
Ír-ri	65	Dere-dara	84
Mit mivel az i?	66	Ad	85

Éled	85	ǂ eM	108
Kód	85	Mag	109
‡ eGy	86	Mama	110
Mind egy	87	Meder mese	110
Agy-ügy	88	Marina	111
Gyár	88	Méh	112
Magyar vagy	89	Mohó mammogó	112
Gyűlés	89	Mím	113
Gyógy	90	Mord	113
Gyöngy	90	Em	113
Vágy	90	ǂ eP	114
Angyal	91	Pihe	115
Ÿ eZS	92	Pendítő	115
Gúzs	93	Pép	116
Zsong	93	Pohos	116
↑ eC	94	Púp	116
Cic	95	Piri	117
Cuki ciki	95	Por	117
Icipici	96	Pippes képek	118
Cin	97	Képtelen perpatvar	119
Góc gombóc	97	Pót	119
Vicc	97	ǂ Ü Ü	120
4 A	98	Üdv	121
Az agy	99	Ül	121
Al	99	Űr	122
Apa	100	Üt	122
Aba-anya	100	Ügy	123
Alma	101	Ürügy	123
Ar arca	101	Űz	123
ǂ Á	102	Tütű!	124
Á-bele	103	Üveg	124
Ág	104	Üzenünk	125
Álság	104	Mű	125
Áll	105	1 aK	126
Ár	106	Konok	92
Ármány	107	Kodunk	127
Gát	107	Tök gyök	128
		Csütörtök	128

Tik-takk	128	Vén év	153
Sok akasztó ék	129	Vég vén vény	154
И eR	130	Ví	156
Rész	131	Világ	156
Forgó	132	Vörös város	157
Rend	133	Víz	157
Rém rom	134	М U	158
Rőzsevers	135	Unott	159
Arány	135	Uccu	159
И eCS	136	Után	160
Karácsonyi csoda	137	Kukucs	160
Csí csinja-binja	138	Fuss	160
Incsi csi	139	Uhogó	161
Cserregő	139	М Ú	162
Csömöri kocsi	140	Úr	163
Csálé csacsogó	141	Új út	163
Csúfoló pancs	142	Húz	164
Csátécsokor	143	Nyúl	165
И eZ	144	Dúló bú	165
Zár	145	Szú	165
Zizi	145	Λ eS	166
Zene	146	Ság	167
Ez-az	146	Se	167
Zúgó zaj	147	Sí	168
Zöld tűz	148	Sár	168
Zok	148	Sá-tán	169
Gaz	149	Hass	170
Gáz	149	Seb	170
Zúz	149	Sűrű sorok	171
М eV	150	Savas	171
Van	151	Λ eG	172
Vezet	151	Gubózó	173
Váz	151	Aggasztó gond	174
Vél-etlen	152	Gömb	174
Vas	152	Görgeteg	175
Vegy	153	Anyag	175
Vet-vesz	153	Végleg	176

Gúg	176	⌘ eTy	194
Gágogó	176	Tyúk	195
Függ	177	Tyű, de suttyó	195
Szúnyog	177	Tyúkhúr	195
		FüTTY	196
♠ eL	178	Lötty	196
Lélek	179	Pötty	197
Létlánc	179	Kütyü	197
Életfa	180	Zutty	197
Látó	181		
Ló	181	◇ eK	198
Halál	181	Kény	199
Múló	182	Kénkin	199
Alku	182	Kör	200
Lázáalom	183	Konok	201
Alsó lapok	183	Kapkodó	201
Ólomlovag	184	Kő	202
Hull	185	Köz	202
Nyúlkáló	185	Képek	203
		Kel	204
X eB	186	Kötő	204
Baba	187	Kipikopp	205
Bam	187	Kór-kor	206
Baj	187	Költő	206
Bába	188	Kül	206
Bal	188	Kehes koma	207
Bak	189	Kezes kéz	208
Barabora	189	Kucorgó	208
Bel	189	Kéne	208
Berek	190	Kocska	209
Bor	190	Karakó kirakó	209
Bugy	190		
Béke	191) eN	210
Bibi	191	Nap	211
Bír	191	Nedv	212
Bölcs	191	Nőni	212
Bő	192	Nem	213
Burok	192	Nini	213
Bolydult bolondság	193	Nász	214
Borzongok	193	Ösztön	214
		Ong-ontó	215
		Halandó	215

D eNY	216	Kór	235
Nyár	217	Óhaj	235
Ány-vény	217	Hó	235
Anya	218		
Anyanyelv	218	Ǿ Ö	236
Nyal	218	Öl	237
Nyau	218	Öt	237
Nyomott	219	Ördög	237
Ványoló	219	Föld	238
		Csönd	228
Ǿ E	220	Gyök	238
Emlékezem	221	Zömök	238
Erdő	221	Öböl	239
Ter-emt-ő	221	Örömkörök	239
Egy egész	222		
Elme	223	Ǿ Ö	240
Ellen	223	Örlő őr	241
Elég	224	Ős	242
Elő	224	Jövő	242
Eskü	224	Győző	243
Elem	225	Szőlő	243
Ez	225		
		Ǿ eH	244
Ǿ É	226	Ha-ng	245
Ég	227	Hab	245
Ér	227	Hála hala	246
Éh	228	Hít hat	246
Él	228	Hetedhét határ	247
Bég	228	Hold	247
Ékes ék	229	Hív	248
Kévék	229	Horog	248
		Hopp	249
Ǿ O	230	Hoz	249
Or	231	Hő	249
Ott, hol	232		
Oszt	232	ø eLY	250
Ok	233	Lyuk-hely	251
Folyton oldozz!	233	Gomoly	251
		Terebély	252
Ǿ Ó	234	Mély tekintély	253
Ódon	235	Folyam	254

Bolyhos bojt	255	Érzelmi kapcsolat	
Gally	255	– íves vonalak,	
Súy	255	női minőség	297
⦿ eF	256	Hangképversek	307
Fény	257		
Fény felé	257	Tartalom	311
Fa	258		
Fej	258		
Fagy	259		
Fázó	259		
Fecske	259		
Fáj	260		
Fekete	260		
Felnőttek	261		
Fél	261		
Fen	262		
Fi	262		
Fogócska	263		
Fő	263		
Fű	263		
Füst	264		
Forraló	264		
Férfi	265		
Mi van a rovásunkon?	267		
Hangjaink kódoló jellege	267		
A rovásjel valódi jelkép	268		
A teremtés hangjai			
– egyszárú jelek	271		
Fizikai hatás a térben			
– kétszárú jelek	285		
Kapcsolati viszony			
– szögben záródó			
és metsző vonalak	291		